

Fagrappport friluftsliv

Konsekvensutredning av friluftsliv for Sotabotnen kraftverk

Revisjonshistorikk

Rev	Dato	Beskrivelse av endringen	Utarbeidet av	Kontrollert av
00	18.11.2025	1. utgave fagrapport til oversendelse	NODARN/ NO1G3Z ¹	NOLAAN
01	23.01.2026	Endelig rapport	NODARN/ NO1G3Z ²	NOLAAN

Fremside: Fra Kvittingsvatnet, forbi gården Kvitingen, går det tursti som følger dalbunnene innover. DNT-hyttene på Gullhorgabu og Høgabu er populære mål for turen. Foto: Jan Adriansen, Sweco.

Sweco Norge AS	967032271
Prosjekt	Konsesjonssøknad Sotabotnen kraftverk
Kunde	Eviny Fornybar AS
Opprettet av	Anne Drageset
Dato opprettet	2024-01-04
Dokumentnr.	10243580-FRIL-RAP-011

¹ F15-F18 er vurdert av NO1G3Z.

² F15-F18 er vurdert av NO1G3Z.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	4
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn	8
1.2 Områdebeskrivelse	8
1.3 Tiltaksbeskrivelse	10
1.4 Nullalternativet	20
2 Metode og faglig grunnlag	20
2.1 Definisjon av friluftsliv	20
2.2 Utredningskrav for friluftsliv	21
2.3 Fagkompetanse	22
2.4 Influensområde for friluftsliv	22
2.5 Metode for utredning av friluftsliv	23
2.6 Overordnede føringer	28
3 Beskrivelse av kunnskapsgrunnlag friluftsliv	29
4 Verdi, påvirkning og konsekvens	31
4.1 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens	33
5 Samlet konsekvens for friluftsliv	70
5.1 Samlede virkninger	74
6 Skadeforebyggende tiltak	74
6.1 Forutsatte tiltak	74
6.2 Foreslåtte tiltak	74
7 Sotabotnen og Børdalen kraftverk - samlede vurderinger	75
8 Usikkerhet	80
9 Referanser	80

Sammendrag

Bakgrunn

Friluftsliv er i Miljødirektoratets veileder M-1941 – Konsekvensutredninger for klima og miljø (Miljødirektoratet 2025), definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Friluftsliv er også en viktig økosystemtjeneste som bidrar til kunnskap og opplevelse.

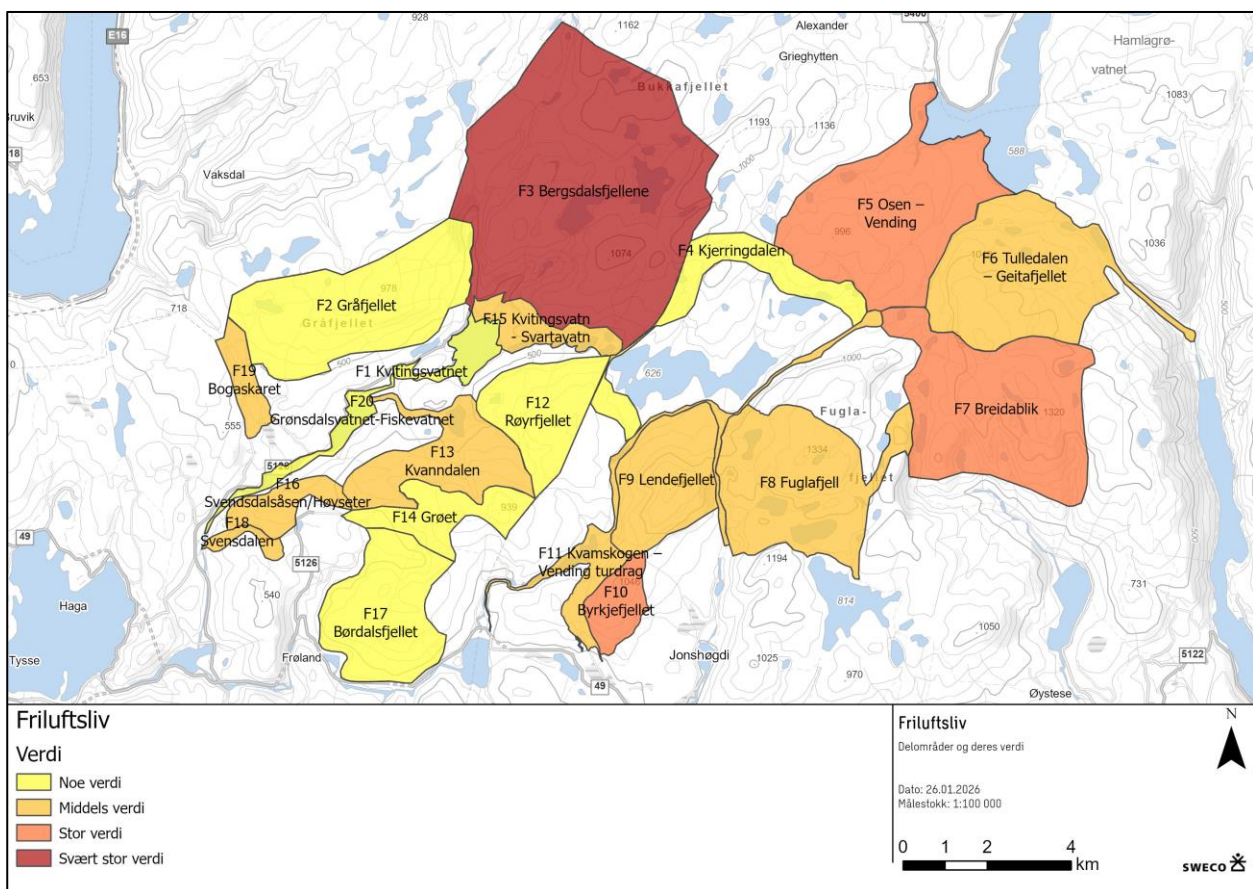
Utredningsmetoden i denne konsekvensutredningen følger Miljødirektoratets M-1941. Utreidere for fagtema friluftsliv har vært Anne Drageset og Gunhild Borøchstein, Sweco.

Kvamskogen, Bergsdalen og de omkringliggende fjellpartiene er populære mål for både lokale og tilreisende. Fjellvandring og toppturer er blant de mest populære aktivitetene, både langs merkede og umerkede stier. Skisport er en annen sentral aktivitet, særlig i Bergsdalsfjellenes vintermerkede ruter. DNT-hytter som Gullhorgabu, Høgabu, Vending og Breidablik, gjør det mulig å planlegge lengre turer med overnatting i fjellet. Enkelte benytter fjellvannene til å fiske. Sykling og løping blir også utøvd i området, f.eks. på veien mellom Kvitingvatnet og Svartavatnet.

Influensområdet for fagtema friluftsliv inkluderer nærliggende utmarksområder, registrerte friluftsområder og eventuelle ferdselsveger som sykkelruter og stinett som kan bli påvirket av tiltaket. En synlighetsanalyse med utgangspunkt i hovedtiltaket ved Kvitingvatnet og Svartavatnet har bidratt til å definere influensområdet for friluftsliv.

Konsekvens for friluftsliv

Influensområdet for Sotabotn kraftverk er delt inn i 20 delområder for friluftsliv (F):

Delområde	Verdi	Områdetype
F1 Kvitingsvatnet	Noe verdi	Leke- og rekreasjonsområde
F2 Gråfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F3 Bergsdalsfjellene	Svært stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F4 Kjerringdalen	Noe verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F5 Osen – Vending	Stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F6 Tulledalen – Geitafjellet	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F7 Breidablik	Stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F8 Fuglafjell	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F9 Lendefjellet	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F10 Byrkjefjellet	Stor verdi	Utfartsområde
F11 Kvamskogen – Vending turdrag	Middels verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F12 Røyrfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F13 Kvanndalen	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F14 Grøet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F15 Kvitingsvatn - Svartavatn	Middels verdi	Andre friluftslivsområder
F16 Svendsdalsåsen/Høyseter	Middels verdi	Nærturterreng
F17 Børdalsfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F18 Svendsdalen	Middels verdi	Nærturterreng
F19 Bogaskaret	Middels verdi	Utfartsområde
F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet	Noe verdi	Andre friluftslivsområder

Tiltaket gir noe konsekvens (-) for to delområder: F1 Kvitingsvatn og F15 Kvitingsvatn – Svartavatn og noe positiv konsekvens (+) for to delområder: F16 Svendsdalsåsen/Høyseter og F18 Svendsdalen.

Tiltaket vil i hovedsak gi midlertidige negative virkninger for friluftslivet i anleggsperioden, og begrenset varig påvirkning i driftsfasen.

I anleggsperioden vil redusert fremkommelighet langs Kvitingsvegen, støy fra anleggsarbeid og tilstedeværelse av riggområder og massedeponi gi en nedgang i områdets opplevelsesverdi og tilgjengelighet for friluftsliv. Dette vil kunne påvirke brukere som går tur, fisker eller oppholder seg langs Kvitingsvatnet.

På lengre sikt vil det permanente massedeponiet legge beslag på noe areal i Kvitingsvatnet, men dette skjer i en allerede lite produktiv reguleringssone. Det er imidlertid sannsynlig at de hyppige vannstandsvariasjonene kan ha negative effekter, som endrede livsbetingelser for næringsdyr og svekkelse av næringsgrunnlaget for fisk. I driftsfasen vil hurtigere vannstandsendringer i Kvitingsvatnet føre til dårligere isforhold vinterstid, slik at vannet ikke egner seg til ferdsel på is. Dette innebærer en varig reduksjon i vinterbruk, for eksempel skøyting, isfiske og ferdsel over vannet.

Tiltaket vil bli synlig fra en rekke av de øvrige delområdene som er utredet. Det er imidlertid ikke ventet at dette vil gi noen endringer for bruken av områdene. Figur 5-1 og Figur 5-2 visualiserer endringene tiltaket vil gi ved Kvitingsvatnet ved nedtappet magasin.

Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Dette anses som en positiv visuell endring for brukerne av friluftsområdene omkring Høyseter og Svendsdalen, se Figur 5-3 og Figur 5-4 for en visualisering av endringene på Høyseter.

Samlet konsekvens for fagtema friluftsliv vurderes slik:

Delområde	Alt 0	Sotabotnen kraftverk
F1 Kvitingsvatnet	0	(-)
F2 Gråfjellet	0	(0)
F3 Bergsdalsfjellene	0	(0)
F4 Kjerringedalen	0	(0)
F5 Osen – Vending	0	(0)
F6 Tulledalen – Geitafjellet	0	(0)
F7 Breidablikk	0	(0)
F8 Fuglafjell	0	(0)
F9 Lendefjellet	0	(0)
F10 Byrkjefjellet	0	(0)
F11 Kvamskogen – Vending turdrag	0	(0)
F12 Røyrfjellet	0	(0)
F13 Kvanndalen	0	(0)
F14 Grøet	0	(0)
F15 Kvitingsvatn - Svartavatn	0	(-) Nedre
Samlet vurdering for friluftsliv	-	Noe negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens		Tiltaket kan gi noen varige negative endringer for friluftsliv i området omkring Kvitingsvatnet, i form av redusert tilgjengelighet og attraktivitet.

Delområde	Alt 0	Nett alt. 1 Myra	Nett alt. 2 Leitet
F16 Svendsdalen – Høyseter	0	(+)	(+)
F17 Børdalsfjellet	0	(0)	(0)
F18 Svendsdalen	0	(+)	(+)
F19 Bogaskaret	0	(0)	(0)
F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet	0	(0)	(0)
Samlet vurdering for friluftsliv	-	Positiv konsekvens	Positiv konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens		Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres i forbindelse med begge nettalternativene. Dette anses som en positiv visuell endring for brukerne av friluftsområdene omkring Høyseter og Svendsdalen.	
Rangering		1	1
Begrunnelse for rangering		Det er ikke grunnlag for rangering av de to nettalternativene.	

Skadeforebyggende tiltak

Forutsatte tiltak

- Det legges opp til istandsetting og revegetering av deponiet ved Kvittingsvatn (den delen som er på land), riggområder og andre midlertidige arealinngrep.
- Det vil ikke bli redusert fremkommelighet av betydning på turløypen over dammen på Svartavatn.
- Det vil vurderes støydempende utstyr og metoder der det er mulig.
- Allmennheten skal informeres via lokale kanaler (f.eks. kommunen og turistforeningens nettsider) om anleggsaktivitet, støy og ferdselsforhold.
- Det planlegges tydelig merking og informasjonsskilt om midlertidige stengninger, omkjøringer og fremdrift i anleggsarbeidet.

Foreslåtte tiltak

Tiltak i anleggsfasen

- Midlertidig omlegging av ferdselsårer mens anleggsarbeidet pågår.
- Legg arbeid med høy støybelastning til dagtid og unngå arbeid i helger og ferier.
- Avgrens riggområder og masselagring slik at de tar minst mulig areal og ikke hindrer ferdsel mer enn nødvendig.

Tiltak i driftsfasen

- Ev. tilrettelegge for friluftsliv med benker etc.
- Sett opp varselskilt om usikker is og informer lokalt om faren ved hurtige vannstandsendringer.

Disse tiltakene vil bidra positivt til fagtema friluftsliv. Likevel vil ikke disse endre tiltakets konsekvensgrad om ett eller flere av disse inkluderes i plan.

Usikkerhet

Samnanger kommune og Kvam herad kartla friluftslivsområder i 2017 og 2018. Det kan ikke utelukkes at det har skjedd endringer i bruksfrekvens, kvalitet eller betydning etter den tid som ikke er fanget opp under befarings, samtaler med informanter og supplerende kunnskapsinnhenting fra offentlig tilgjengelige kilder.

Opplevelsesverdier er subjektive og vurderingen av disse er basert på faglig skjønn. Det er også vanskelig å forutsi hvordan dagens brukere vil tilpasse seg endringer (f.eks. om de finner nye ruter).

Synlighetsanalysen er teoretisk og inneholder usikkerhetsfaktorer.

1 Innledning

Sweco Norge har fått i oppdrag av Eviny å konsekvensutrede nytt Sotabotnen kraftverk med nettilknytning i Samnanger og Kvam herad. Det utredes ett alternativ for kraftverket og to alternativ for nettilknytningen.

Denne rapporten er fagrapporten for fagtema friluftsliv og følger som et vedlegg til konsesjonssøknaden for Sotabotnen kraftverk.

Eviny søker parallelt om konsesjon for Børdalen kraftverk i samme vassdrag (inntak i Kvittingsvatnet og utløp i Samangerfjorden). Det er utarbeidet separate utredninger som omhandler konsekvenser for hvert kraftverk alene. Disse følger konsesjonssøknadene for respektive kraftverk. Utredningene omtaler også kort virkninger dersom begge kraftverk bygges ut. Dette er omtalt i kap. 7 i denne rapporten for Sotabotnen kraftverk.

1.1 Bakgrunn

Eviny har en gjennomgang av sine regulerte vassdrag, og hvordan de kan forbedre utnyttelsen i sine eksisterende produksjonsanlegg. Dette inkluderer reguleringene av Svartavatnet og Kvittingsvatnet med kraftproduksjon i Kvittingen kraftverk.

Dagens Kvittingen kraftverk har en installert effekt på 48 MW og produserer årlig gjennomsnittlig 166 GWh, noe som tilsvarer forbruket til ca. 10 000 husstander, men kan tilpasses bedre fremtidig kraftetterspørsel gjennom etablering av Sotabotnen kraftverk. Eviny begrunner tiltaket med at det vil støtte opp under samfunnets behov for sikker og stabil leveranse av effekt og energi. Kraftverket vil kunne pumpe når behovet for kraft er lite og kjøre når behovet for kraft er størst, og vil bidra til å flate ut variasjonene i strømpris (toppene). Sotabotnen kraftverk vil også øke tilgjengelig effekt. Samtidig benyttes eksisterende reguleringer, noe som vil kunne begrense nødvendig miljøpåvirkning sammenlignet med eventuelle nye produksjonsanlegg.

1.2 Områdebeskrivelse

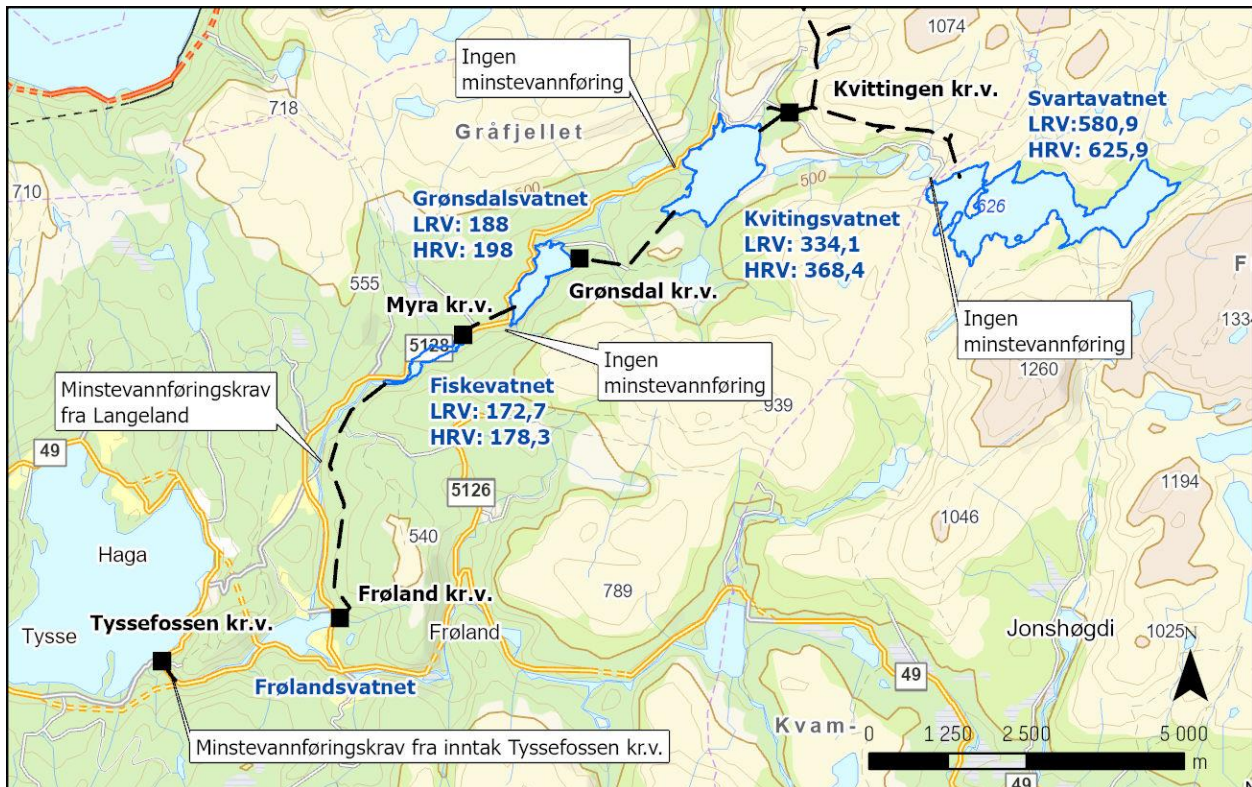
Utredningsområdet er geografisk lokalisert øverst i Samnangervassdraget i Samnanger kommune og Kvam herad i Vestland fylke. Svartavatnet, også kalt Holmavatn, (HRV: 625,9, LRV:580,9) øverst i vassdraget, er i dag regulerings- og inntaksmagasin for Kvittingen kraftverk som utnytter fallet ned til Kvittingsvatnet. Kvittingsvatnet (HRV: 368,4, LRV:334,1) er inntaks- og reguleringsmagasin for Grønsdal kraftverk. Videre nedover er vassdraget regulert og produserer kraft gjennom kraftverkene Grønsdal KV, Myra KV, Frøland KV og Tyssefossen KV. Til sammen produserer disse kraftverkene i dag 496 GWh/år. Samnangervassdraget renner ut i Samnangerfjorden ved tettstaden Tysse, vel 17 km nedstrøms Svartavatnet.

Svartavatnet ligger over tregrensen, og sett bort fra reguleringen, i områder preget av urørthet og villmark. Ved Kvittingsvatnet er det noe spredt fast- og fritidsbebyggelse, noe jordbruksarealer, kraftinstallasjoner, samt tilhørende infrastruktur. Tilsvarende forekommer videre nedover vassdraget før bebyggelse øker i nedre del ved Frølandsvatnet og vassdragets utløp ved Tysse.

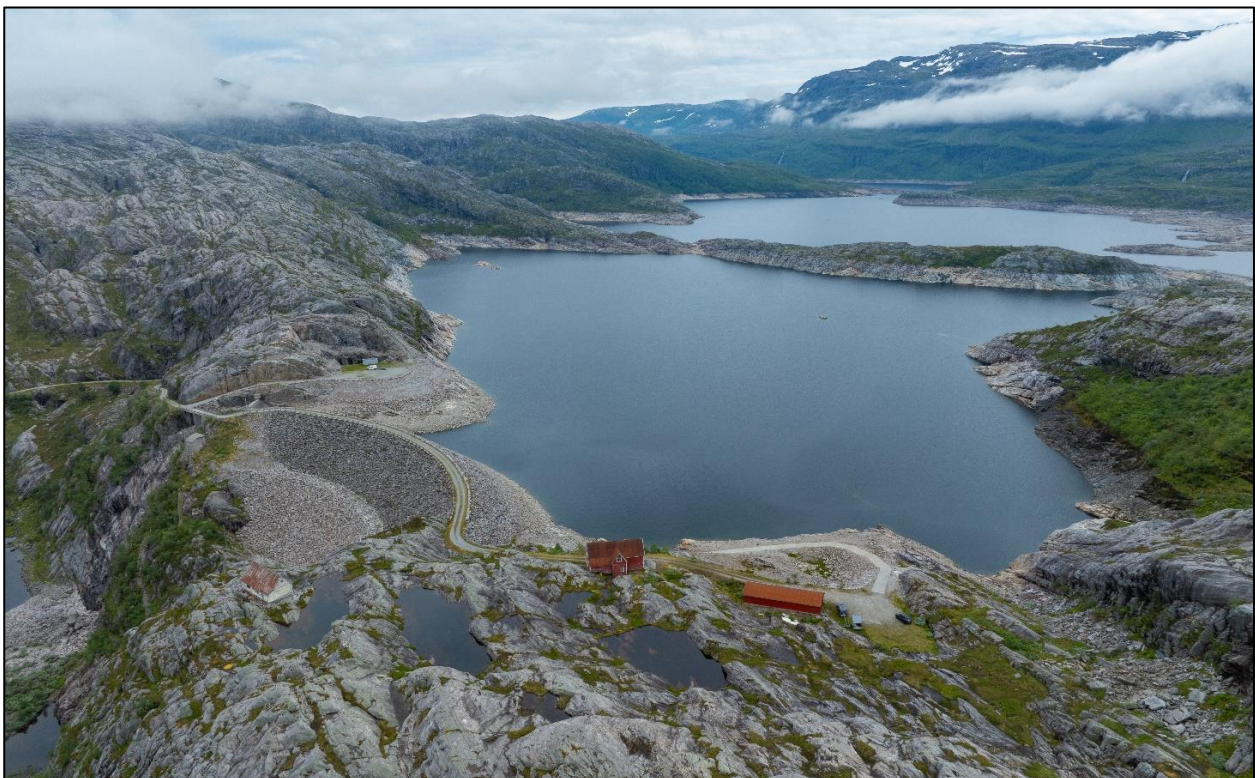
Plassering av tiltaket regionalt vises i figur 1-1. Kart over Samnangervassdraget med dagens kraftutbygging vises i figur 1-2. Oversiktsbilder av reguleringsmagasinene Svartavatnet og Kvittingsvatnet er vist i figur 1-3 og figur 1-4.

Figur 1-1. Regional plassering av Sotabotnen kraftverk vises med rød sirkel. Kart: Sweco.

Figur 1-2. Kart over Samnangervassdraget med eksisterende kraftverk. Kart: Sweco.

Figur 1-3. Bilde av reguleringsmagasinet Svartavatnet, tatt fra vest mot øst. Dam Svartavatnet i forgrunnen. Bilde: Sweco.

Figur 1-4. Bilde av reguleringsmagasinet Kvitingvatnet tatt fra nord mot sydvest. Dagens kraftverksutløp er til venstre i bildet. Bilde: Sweco.

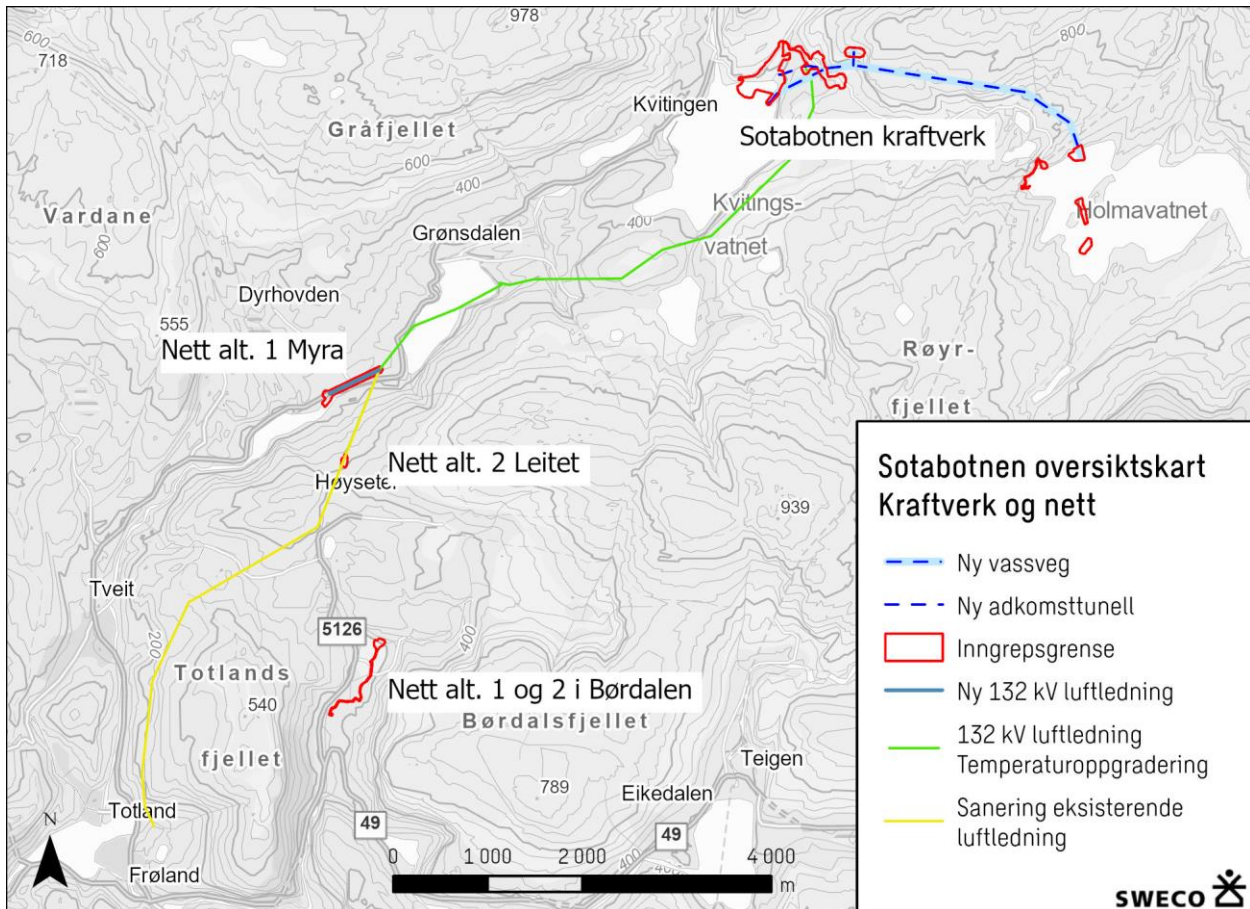
1.3 Tiltaksbeskrivelse

Sotabotnen kraftverk vil utnytte fallet mellom de eksisterende reguleringsmagasinene Svartavatnet og Kvitingvatnet. Eksisterende Kvittingen kraftverk vil fortsatt være i drift. Det nye kraftverket vil øke effekten og utnyttelsen av fallet mellom magasinene, men også legge til rette for pumping når behovet for kraft er lite.

Under følger korte beskrivelser av planlagte tiltak (kraftverk og nettanlegg) og hydrologiske endringer ved realisering av Sotabotnen kraftverk. For mer detaljer henvises det til konsesjonssøknad med vedlegg.

1.3.1 Utbyggingsplaner

Oversiktskart over tiltaket er vist i figur 1-5.

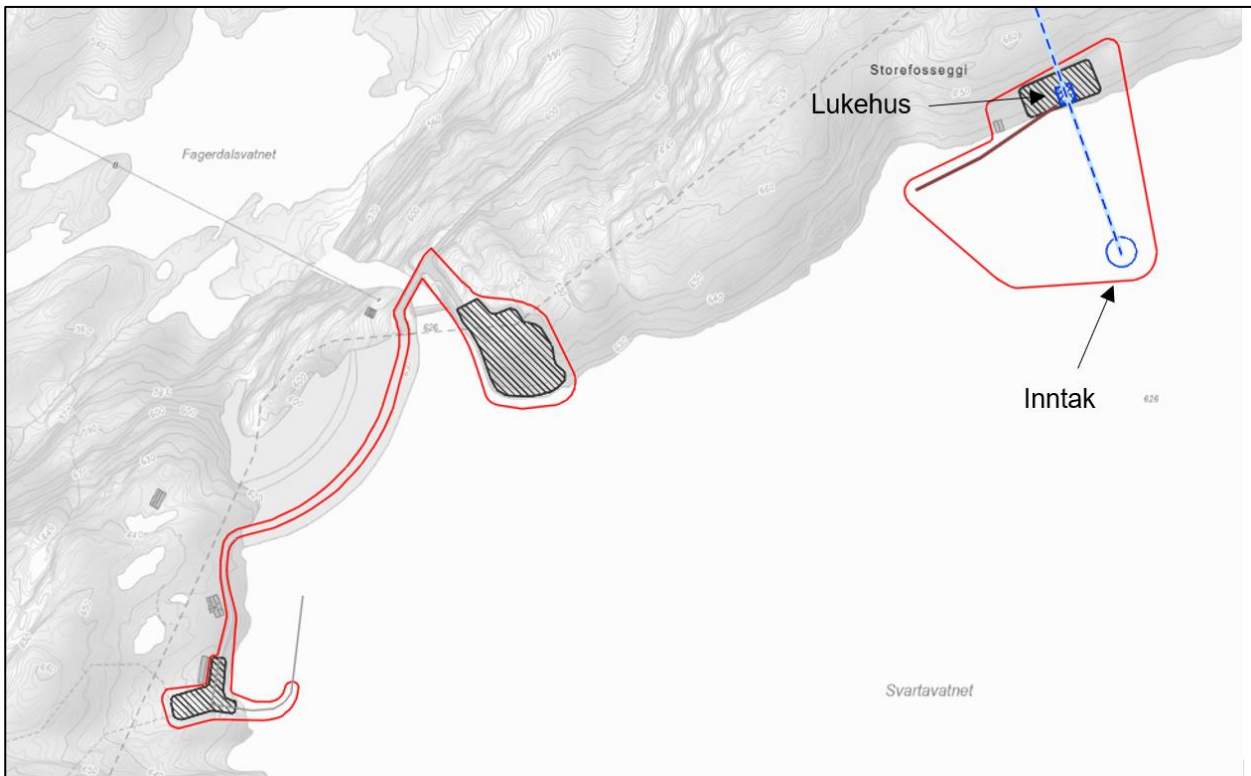

Figur 1-5. Oversiktskart over planlagte Sotabotnen kraftverk med nettilknytning (2 alternativer). Kart: Sweco.

Vannkraftverket

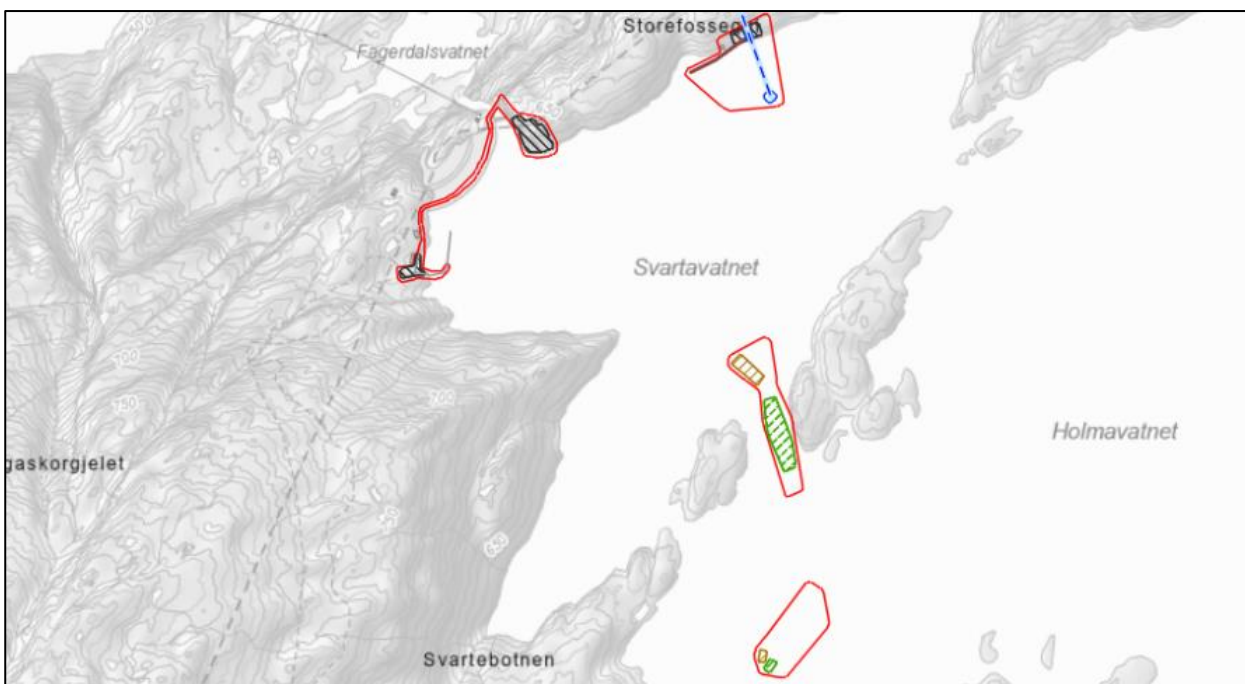
For detaljert arealbruksplan over planlagte tiltak henvises det til kartvedlegg som følger konsesjonssøknaden for Sotabotnen kraftverk.

Nytt inntak i **Svartavatnet** er planlagt like øst for det eksisterende inntaket i Svartavatnet og vil være toveis (fungere som inntak ved kjøring av kraftverket og utløp ved pumping) (Figur 1-6). Det skal bygges **lukehus** på land. Tilkomst til inntaket vil bli med flåting fra riggområde ved dam lenger vest, og vil forbli veiløst. Fra ilandføringsstedet og bort til lukehuset planlegges en kort veistubb. Areal både på øst- og vestsiden av dam vil bli brukt til riggområder. Det gjøres ingen endringer på dam i forbindelse med Sotabotnen kraftverk.

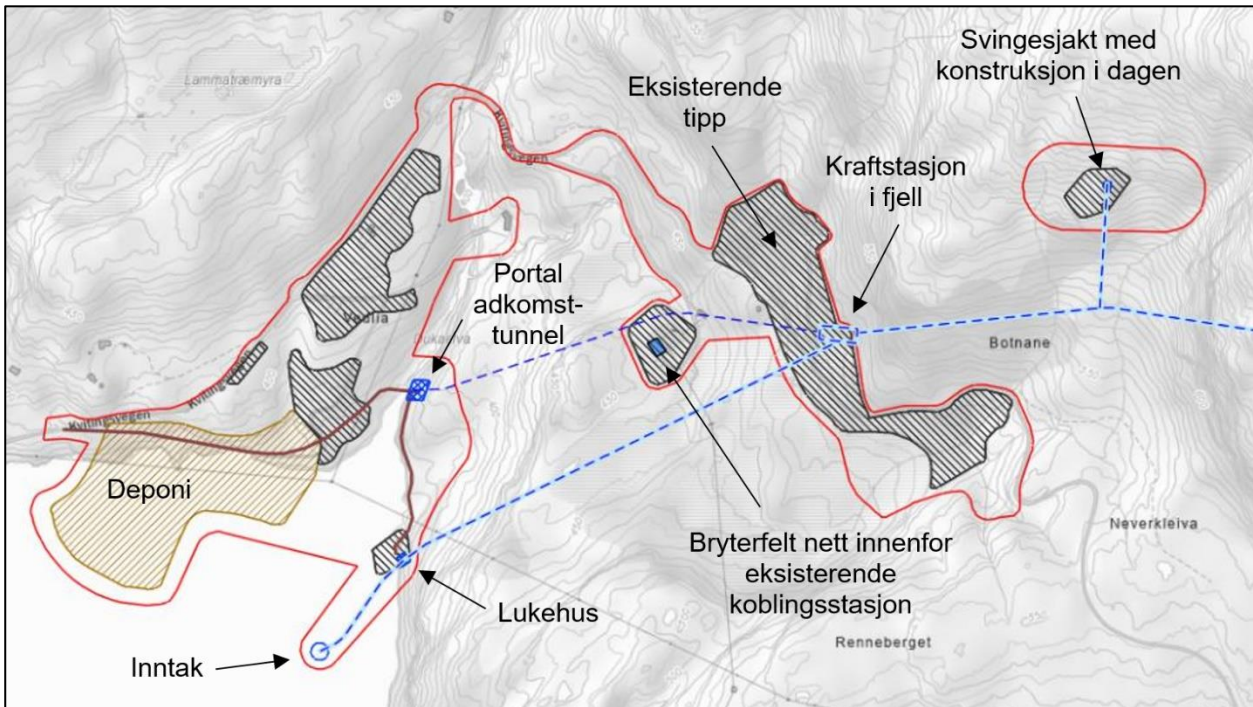
Figur 1-6. Planlagte tiltak og riggområder i/ved Svartavatnet. Rødt omriss: planlagt inngrepsgrense, svart skravur: riggområder, brun linje: ny vei. Kart: Sweco.

Det planlegges to nye **kanaliseringer** nede i Svartavatnet-magasinet for å bedre strømningskapasiteten til vestenden av magasinet (figur 1-3). Massene fra sprengning av kanaler planlegges deponert i reguleringssonen (under HRV) like ved.

Figur 1-7. Planlagte kanaliseringer (grønn skravur) med tilhørende deponi (brun skravur) i reguleringsmagasinet. Kart: Sweco.

Vannveien for kraftverket vil bestå av konvensjonelt drevet tunell. Det vil etableres et **svingekammer/sjakt** ned til vannveien. Ved toppen av denne blir det en mindre betongkonstruksjon (grunnflate ca. 5-10 m²) i dagen med rist for utveksling av luft fra svingekammeret, samt midlertidig riggområde (figur 1-8). Dette blir i samme området som den eksisterende konstruksjonen for dagens kraftverk og skal bygges veiløst.

Figur 1-8. Tiltaksområdet ved Kvitingsvatnet. Svart skravur: riggområder. Blå stiplet linje: tunneler. Brun linje: ny vei. Rødt omriss: Inngrepsgrense. Kart: Sweco.

Kraftstasjonen vil ligge i fjell, med atkomsttunell som har påhugg og portalbygg ved utløpet av Dukaelva (figur 1-8).

Inntak i Kvitingsvatnet vil legges under LRV og være toveis (fungere som inntak ved pumping og utløp ved kjøring av kraftverket). Det blir et **lukehus** på land i tilknytning til tverrslag for inntakstunnelen (figur 1-8).

Tunneldrift gir betydelige mengder overskuddsmasser. Det planlegges **massedeponi** (volumanslag: 380 000 m³) i nordenden av Kvitingsvatnet, i tilknytning til eksisterende tipp fra tidligere kraftverksutbygging. Nytt deponi blir for det meste liggende under HRV i Kvitingsvatnet. Mye av massene blir også liggende under LRV. En mindre andel blir liggende over HRV som fundament til ny atkomstvei til ny kraftstasjon.

Det planlegges ny **adkomstvei** til portalbygg for nytt kraftverk, med ny bro over Dukaelva. Det blir også ny vei videre sørover over eksisterende utløpstunell og fram til lukehuset før utløpet i Kvitingsvatnet. Veien vil være inntil 6 meter bred. Veien vil gå på fylling og gjennom planlagt deponi, samt at det vil bli en kortere strekning hvor det må sprenges litt.

Anleggsarbeidene vil foregå over 2,5 år med start på våren/sommeren det første året. Arbeidene vil foregå året rundt på grunn av arbeidene med tunell og kraftstasjon i fjell. Arbeidene i dagen vil for det meste foregå vår/sommer/høst.

I anleggsfasen settes det av riggområder i tilknytning til alle tiltaksområder, se figur 1-8. Riggområder vil for det meste etableres på eksisterende steinfyllinger fra forrige kraftutbygging. Hele eksisterende tipp langs Kvitingsvegen er markert som riggområde, men kun deler av dette arealet vil bli benyttet.

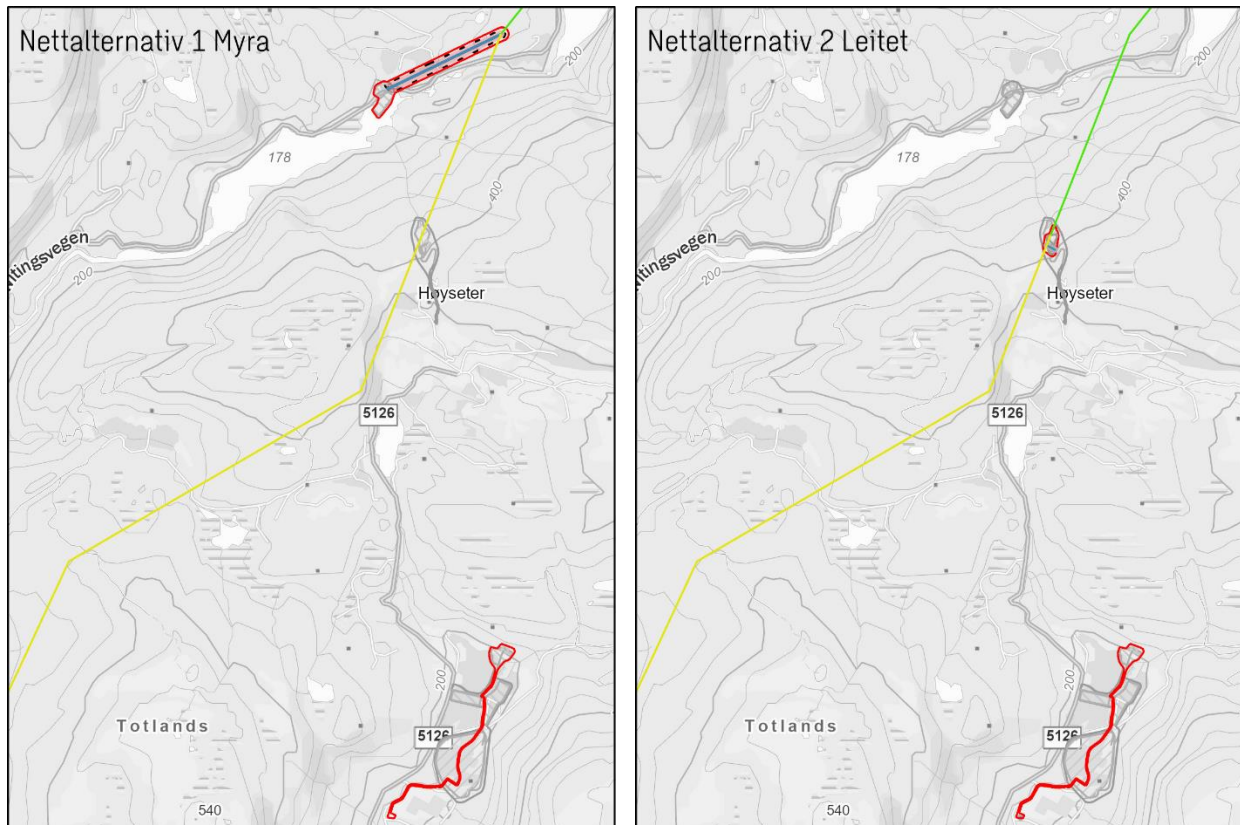
Det kan bli aktuelt med helikoptertransport til toppen av svingekammeret og til lukehuset ved Svartavatnet.

Det vil i anleggsfasen bli omfattende **transport** langs Fv 5128. Det kan bli nødvendig med ca. 15 mindre utvidelser veien på smale partier (de fleste i krappe kurver). Dette gjøres i regi av veieier (Fylkeskommunen), og er ikke utredet videre i denne rapporten.

Det legges opp til istandsetting og revegetering av deponiet (den delen som er på land), riggområder og andre midlertidige arealinngrep.

Nettilknytning

Kart over nettanlegg er vist i figur 1-9.

Figur 1-9. Nettilknytning 1 Myra (t.v.) og nettilknytning 2 Leitet (t.h.): blå linje: ny 132 kV luftledning. Rødt areal: ryddebelte. Rødt omriss: Inngrepsgrense for arbeid med nettilknytning. Gul linje: Sanering av eksisterende 132 kV luftledning sørover til Frøland. Grønn linje: temperaturoppgradering (ikke utredet videre). Arealplan for Børdalen kraftverk (forutsatt utbygd) er vist med grått. Kart: Sweco.

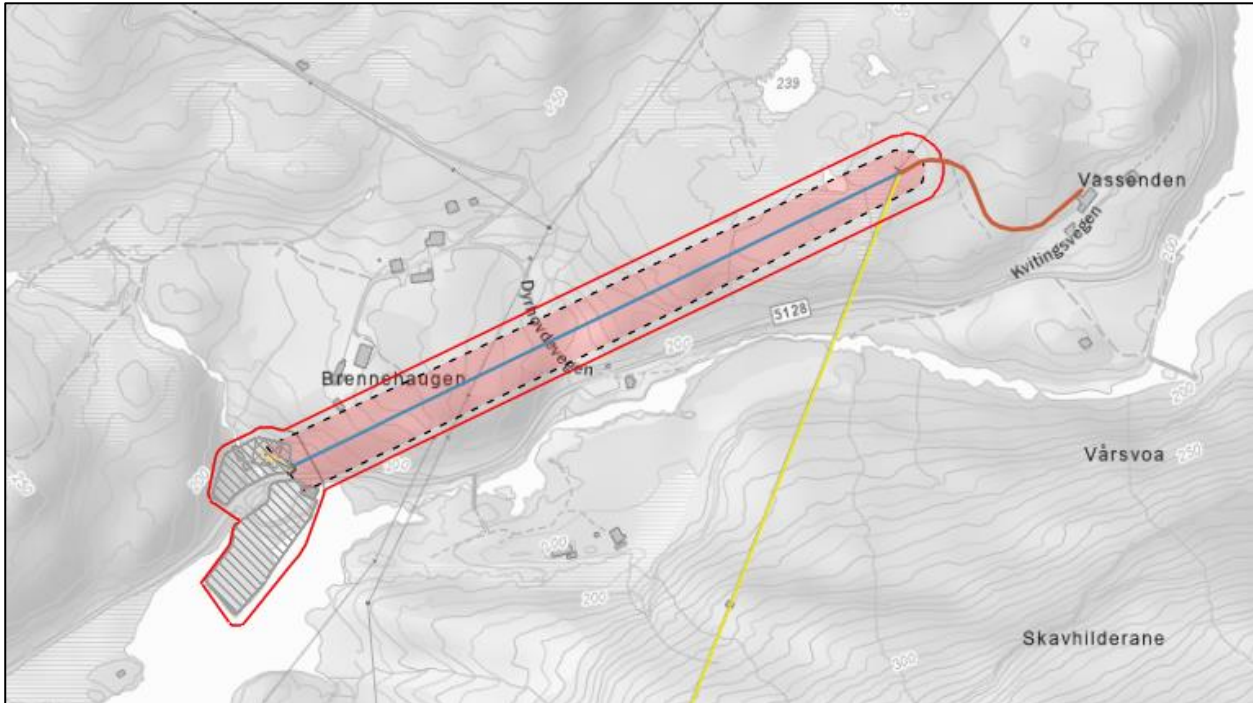
Sotabotnen kraftverk kobles til nytt bryterfelt i eksisterende Kvittingen koblingsstasjon (figur 1-8) gjennom tunnel/borehull fra kraftverket og deretter en ca. 90 m lang og 1 m bred kabelkanal langs eksisterende vei inn til koblingsstasjonen (kabelkanal er kraftsensitiv informasjon og er derfor ikke vist i kartet).

Fra Kvittingen koblingsstasjon vil eksisterende 132 kV luftledning temperaturoppgraderes til Myra (nettilknytning 1) eller Leitet (nettilknytning 2). Temperaturoppgradering innebærer ingen konsesjonspliktige endringer på dagens ledning og er derfor ikke utredet videre i denne rapporten.

Det er to alternativer for nettilknytning videre til påkoblingspunkt i Samnanger transformatorstasjon i Børdalen. Begge alternativer benytter planlagt kraftverkstunnel for Børdalen kraftverk, og forutsetter derfor at dette bygges (dersom Børdalen kraftverk ikke får konsesjon må det søkes planendring på konsesjonssøknaden for Sotabotnen med et nytt alternativ for nettilknytning).

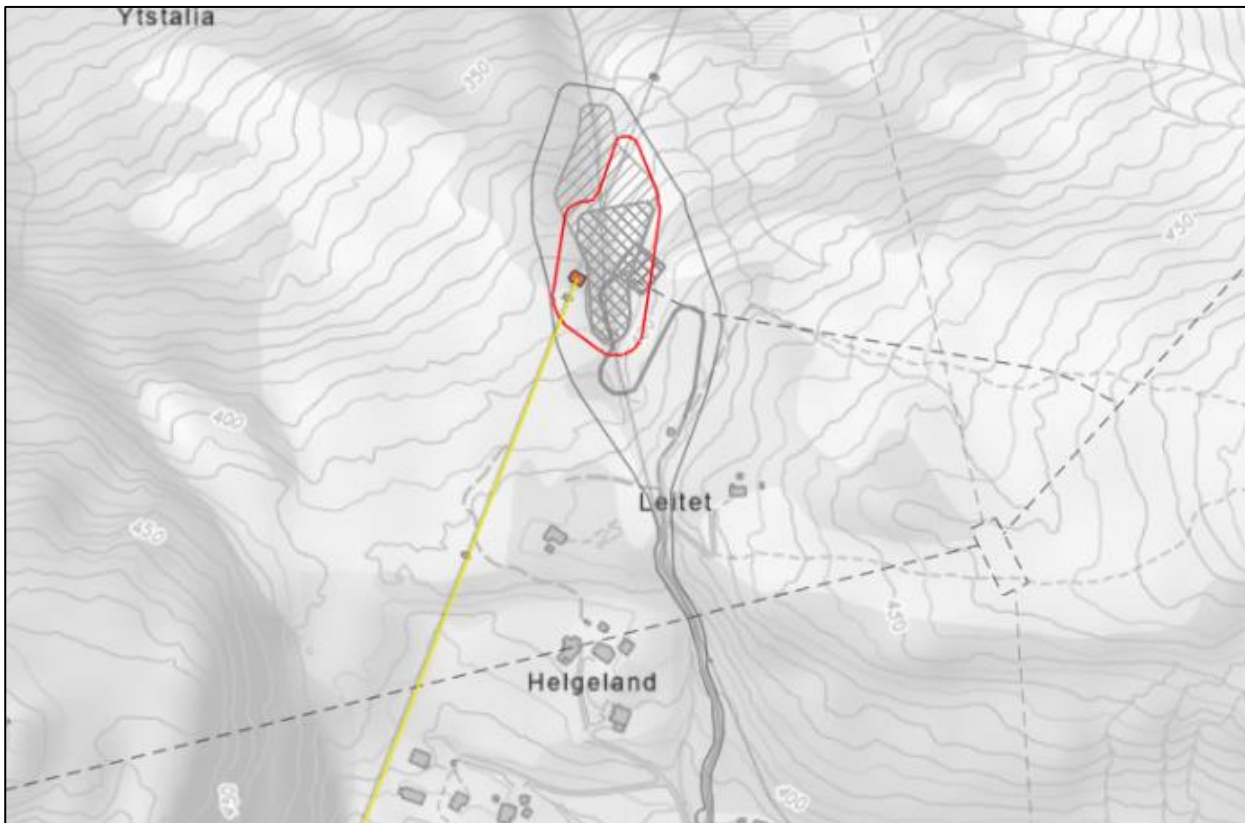
Nettilknytning 1 Myra: Ny ca. 600 m lang 132 kV luftledning fra eksisterende vinkelmast nord-øst for Myra fram til planlagt påhugg for rømningstunnel for Børdalen kraftverk, nær eksisterende Myra kraftverk. Fra Myra legges ledning som kabel gjennom tunneler for nye Børdalen kraftverk fram til tunnelpåhugg i Børdalen. Eksisterende 132 kV linje fra Myra til Frøland saneres. Det kan bli behov for midlertidig

terrengtransport langs en trasé opp til mast i øst. Det vil ikke gjøres inngrep i traséen men utføres midlertidige tiltak for å skåne terrenget ved kjøring av maskiner (eks. utlegging av stokk-/sprengningsmatter).

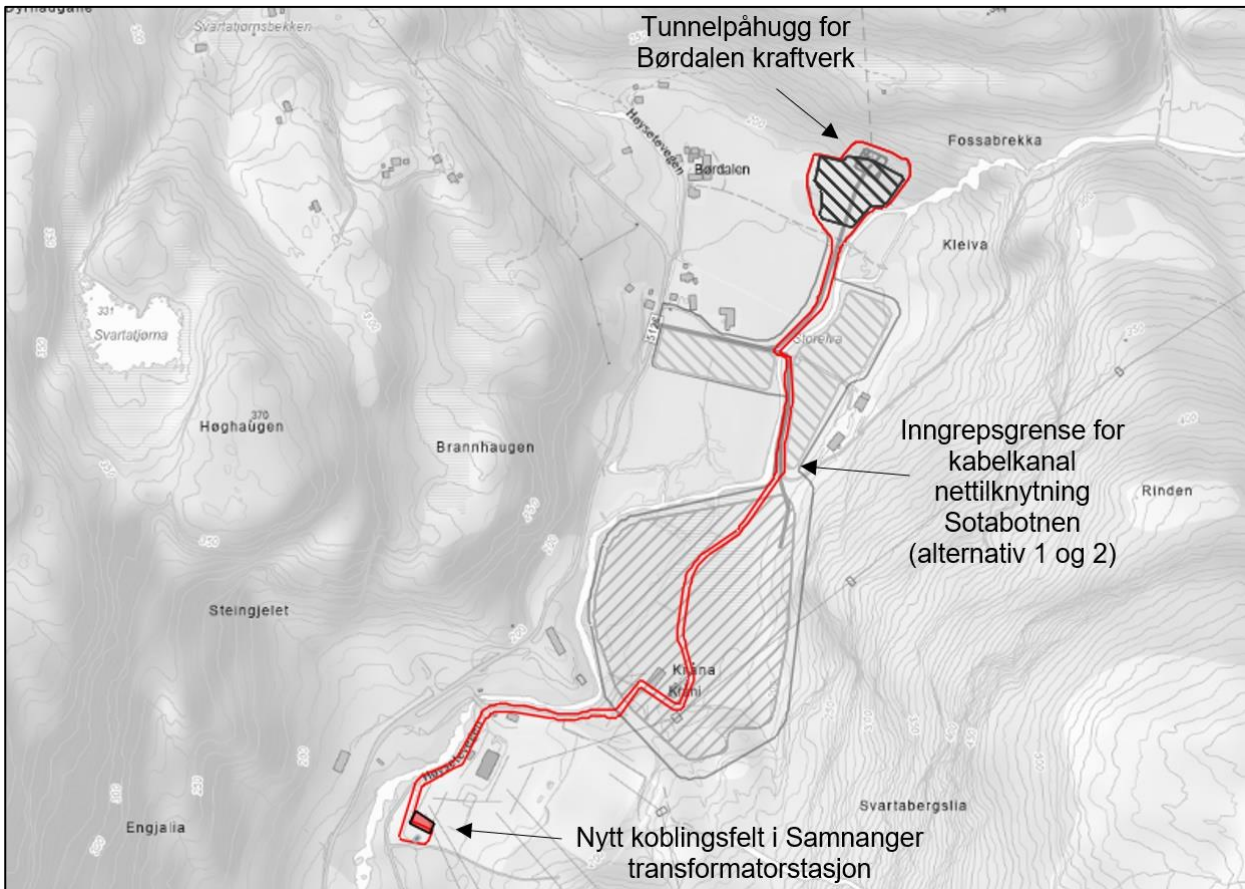
Figur 1-10. Nettoalternativ 1 Myra: blå line: ny 132 kV luftledning. Rødt areal: ryddebelte. Rødt omriss: Inngrepsgrense for arbeid med nettilknytning. Brun linje: trasé for midlertidig terrengtransport til mast i anleggsfasen. Gul linje: Sanering av eksisterende 132 kV luftledning sørover til Frøland. Arealplan for Børdalen kraftverk (forutsatt utbygd) er vist med grått. Kart: Sweco.

Nettoalternativ 2 - Leitet: Fra Leitet legges ledning som kabel, ca. 40 m i kabelkanal og deretter i borehull ned til Børdalen kraftstasjon og videre i tunneler for nye Børdalen kraftverk fram til tunnelpåhugg i Børdalen. Eksisterende 132 kV luftledning fra Leitet til Frøland saneres.

Figur 1-11. Netalternativ 2 Leitet: Oransje firkant: ny kabelendemast Rødt omriss: Inngrepsgrense for arbeid med nettilknytning. Gul linje: Sanering av eksisterende 132 kV luftledning sørover til Frøland. Arealplan for Børdalen kraftverk (forutsatt utbygd) er vist med grått. Kart: Sweco.

I Børdalen er nettløsningen lik for netalternativ 1 og 2 (figur 1-12). Her går kabelen fra tunnelpåhugg for Børdalen kraftverk, i en ca. 1,1 km lang kabelkanal, til nytt koblingsfelt i Samnanger transformatorstasjon. Kabelkanalen vil gå langs planlagte veier for Børdalen kraftverk, gjennom planlagt deponi for Børdalen kraftverk og langs eksisterende vei nordvest for Samnanger transformatorstasjon.

Figur 1-12. Anleggsområde for ny 132 kV kabel i Børdalen. Riggområder: svart skravur, inngrepsgrense: rødt omriss. Arealplan for Børdalen kraftverk (forutsatt utbygd) er vist med grått. Kart: Sweco.

I forbindelse med anleggsarbeidene på nettilknytningen er det satt av riggområder i tiltaksområdene. Adkomstveier og riggområder brukt til bygging av Børdalen kraftverk vil bli benyttet. Det kan bli noe helikopterflyging i forbindelse med arbeidet ved Myra og Leitet. På leitet kan det være behov for utbedring av vei fram til borehull grunnet store maskiner og tunge kabeltrommler.

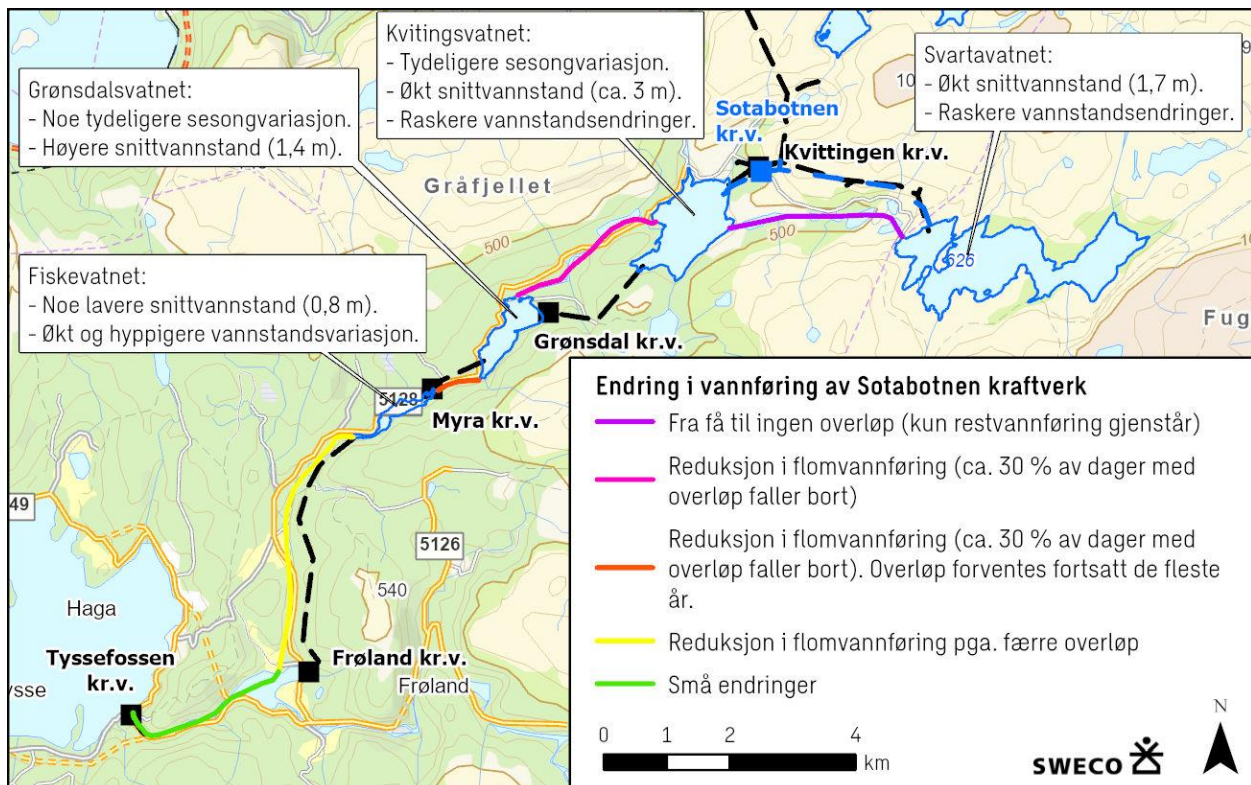
1.3.2 Hydrologiske endringer

Vurdering av hydrologiske endringer som følge av Sotabotnen kraftverk baserer seg på dagens situasjon for hydrologiske forhold i vassdraget (nullalternativet), og hydrologiske forhold i vassdraget hvis Sotabotnen kraftverk blir realisert.

De forventede hydrologiske endringene som følge av Sotabotnen kraftverk beskrives kortfattet i videre tekst. For mer beskrivelse av metodikk, hydrologisk grunnlag og resultat av hydrologisk analyser, henvises det til konsesjonssøknadens kapittel 3 og hydrologisk vedlegg til søknaden.

Grunnet usikkerheter i datagrunnlaget kan enkelte kurver og tall i hydrologisk grunnlag virke avvikende fra vurderinger i tabellen under. Under er det tatt høyde for denne usikkerheten og tatt med det som forventes å bli reel hydrologisk endring. Det er likevel noe usikkerhet rundt disse vurderingene.

De relevante vannforekomstene i vassdraget framgår av kart i figur 1-13, med tilhørende kortfattet beskrivelse av hydrologiske endringer i tabell 1-1.

Figur 1-13. Oversiktskart over vassdraget med eksisterende og planlagt kraftverk. Forventede hydrologiske endringer er også grovt skissert. Endringene er mer detaljert forklart i tabell 1-1. Kart: Sweco.

Tabell 1-1. Beskrivelse av forventede hydrologiske endringer ved realisering av Sotabotnen kraftverk.

Del av vassdraget	Hydrologiske endringer
Svartavatnet	Eksisterende reguleringsgrenser består (HRV: 625,9 LRV: 580,9). Vannstanden i magasinet vil følge sesongvariasjon slik som det historisk har gjort, men magasinet vil i gjennomsnitt ligge noe høyere (anslagsvis 5 m) i vannstand om vinteren og frem til april/mai. Fra mai til juli/august vil vannstanden ligge noe lavere enn den historisk har gjort. Fra august vil vannstanden igjen ligge høyere enn før. Gjennomsnittlig vannstand over året øker ved utbygging av Sotabotnen kraftverk med ca. 1,7 m sammenlignet med nullalternativet. Innenfor kortere tidsrom (dager til uker) vil det være betydelig økning i vannstandsvariasjon, og dermed hurtigere vannstandshevinger og -fall.
Storelva mellom Svartavatnet og Kvitingsvatnet	Det er ikke krav om minstevannføring på strekningen i dag. Dagens vannføring er et resultat av restfeltet nedstrøms (7 km²) og overløp over dam Svartavatn. For nullalternativet forventes det i gjennomsnitt overløp over dam Svartavatn ca. hvert 2. år. Etter realisering av Sotabotnen kraftverk vil det så nær som aldri bli overløp over dammen, og kun vannføring fra restfeltet gjenstår. Enkeltepisoder med større flomvannføring på strekningen på grunn av overløp vil altså bortfalle etter utbygging.
Kvitingsvatnet	Eksisterende reguleringsgrenser består (HRV:334,4 LRV:368,4). Observert vannstand (nullalternativet) viser noe sesongvariasjon, med lavest vannstand i månedene mars-mai. Vannstand ved utbygging kan gi en tydeligere sesongvariasjon der vannstanden også da er lavest i månedsskiftet april/mai og betydelig høyere resten av året. Vannstanden vil fortsatt i hovedsak fortsatt variere

Del av vassdraget	Hydrologiske endringer
	innenfor den øvre delen av reguleringsområdet. Gjennomsnittlig vannstand over året øker ved utbygging av Sotabotnen kraftverk med ca. 3 m sammenlignet med nullalternativet. Innenfor kortere tidsrom (dager til uker) vil det være betydelig økning i vannstandsvariasjon, og dermed hurtigere vannstandshevinger og -fall.
Storelva mellom Kvitingsvatnet og Grønsdalsvatnet	Det er ikke krav om minstevannføring på strekningen i dag. Dagens vannføring er et resultat av overløp over dam Kvitingsvatn og restfeltet nedstrøms. Historisk har det vært overløp ved dam Kvitingsvatn som har gitt vannføring rett nedstrøms dammen. I årene 2010-2025 var det registrert overløp i 11 av 16 år. Disse episodene har hovedsakelig vært mellom august og desember. Ved realisering av kraftverket forventes det noe færre overløp. Overløp vil ikke nødvendigvis komme til samme tid på året som før, og vil kunne opptre både sommer, høst og vinter. Sotabotnen kraftverk medfører altså noe reduksjon i flomvannføring (rundt 30 % færre dager i året med overløp etter utbygging) nedover elvestrekningen.
Grønsdalsvatnet	Eksisterende reguleringsgrenser består (HRV:198, LRV:188). Det er ingen markert sesongvariasjon for historiske observasjoner for vannstand ved Grønsdalsvatnet. Ved utbygging av Sotabotnen kraftverk vil det kunne bli en noe mer markert sesongvariasjon med litt høyere gjennomsnittlig vannstand sommer-høst. Gjennomsnittlig vannstand over året øker ved utbygging med ca. 1,4 m sammenlignet med nullalternativet. For nullalternativet er magasinet preget av hyppige vannstandsendringer. Dette vil også være gjeldende ved realisering av kraftverket.
Storelva mellom Grønsdalsvatnet og Fiskevatnet	Det er ikke krav om minstevannføring på strekningen i dag. Dagens vannføring er et resultat av overløp over dam Grønsdalsvatn og restfeltet nedstrøms. I nullalternativet er det registrert overløp omtrent hvert år, men antall dager med overløp og antall episoder pr år varierer mye. Sotabotnen kraftverk vil medføre noe reduksjon i flomvannføring (rundt 30 % færre dager i året med overløp) etter utbygging. Det ventes fortsatt å skje overløp de fleste år. Fordeling av flommer sommer og vinter vil være som tidligere.
Fiskevatnet	Eksisterende reguleringsgrenser består (HRV: 178,3 LRV: 172,7). Fiskevatnet vil få større og hyppigere raske vannstandendringer enn tidligere. Gjennomsnittlig vannstand over året senkes ved utbygging med ca. 0,8 m sammenlignet med nullalternativet.
Storelva mellom Fiskevatnet og Frølandsvatnet	Det legges ikke opp til endring i minstevannføringskrav på denne elvestrekningen. Det ventes en betydelig reduksjon i forventet flomfrekvens og -størrelser som følge av færre overløp over dam Fiskevatn.
Frølandsvatnet	Det ventes små endringer i vannstand som følge av utbygging av Sotabotnen kraftverk.
Tysseelva fra Frølandsvatnet til fjorden	Det legges ikke opp til endring i minstevannføringskrav på denne elvestrekningen. Det ventes små endringer i vannføring etter utbygging sammenlignet med nullalternativet. Reduksjon i flomstørrelser vil være betydelig mindre enn for Storelva mellom Fiskevatnet og Frølandsvatnet på grunn av bidraget til Tysseelva fra Frølandselva (som ikke er regulert).

1.4 Nullalternativet

Nullalternativet er forventet situasjon i influensområdet, dersom de planlagte tiltakene ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens miljøtilstand og beskriver den mest realistiske utviklingen i utredningsområdet. Nullalternativet er sammenligningsgrunnlaget for vurdering av påvirkning og konsekvens av planlagt tiltak (nullalternativet har per definisjon konsekvensen 0). Nullalternativet inkluderer vedtatte planer og tiltak innenfor influensområdet for prosjektet.

Nullalternativ for Sotabotnen kraftverk

Det er ingen vedtatte ikke-realiserte detaljreguleringer eller reguleringsplaner under arbeid som berører tiltaksområdet. De berørte arealene for Sotabotnen kraftverk er i kommuneplanens arealdel for Samnanger kommune og Kvam herad i all hovedsak regulert som LNFR (landbruk, natur, friluftsliv og reindrift). Det ventes at framtidig bruk av disse områdene vil være likt som i dag. Det samme gjelder areal som i arealdelen for Samnanger kommune er markert med «andre typer bebyggelse og anlegg» ved dagens portalbygg for Kvittingen kraftverk. Nullalternativet er altså lik dagens situasjon for areal berørt av utbygging av Sotabotnen kraftverk.

Samnangervassdraget er utbygd med en rekke eksisterende kraftverk. For regulerede vann og vassdrag tilsvarer nullalternativet for prosjektet dagens situasjon med eksisterende reguleringer.

Nullalternativ for Nettilknytning

Børdalen kraftverk er under planlegging i det samme vassdraget som Sotabotnen kraftverk (se kart som viser begge i figur 7-1). De to kraftverkene søkes på uavhengig av hverandre, men nettløsning for Sotabotnen krever at Børdalen kraftverk er bygd ut og at nett kan følge deler av utbygd tunell. Dette betyr at nullalternativet for Sotabotnen kraftverks nettløsning inkluderer at Børdalen kraftverk alt er utbygd. Planlagte tiltak og arealbruk vist i kart over Børdalen kraftverk (Figur 7-2) er forutsatt i nullalternativet for nettilknytningen til Sotabotnen kraftverk.

Det er ingen vedtatte detaljreguleringer eller reguleringsplaner under arbeid som berører tiltaksområdene for nettalternativ 1 ved Myra eller 2 ved Leitet. Nullalternativet er dagens situasjon og at Børdalen kraftverk er utbygd.

I Børdalen er det et detaljregulert næringsområde (*Børdalen næringsområde*) like sør for Samnanger transformatorstasjon. Terrenginngrep i forbindelse med etablering av et datasenter på området er gjennomført, og bygninger har blitt satt opp. Ferdigstilling av næringsområdet inngår i nullalternativet. I Børdalen pågår det også arbeid rundt *Samnanger Transformatorstasjon*. Ingen informasjon om planene til Statnett rundt stasjonen ligger offentlig tilgjengelig. Nullalternativet forutsetter at transformatorstasjonen er ferdigstilt.

2 Metode og faglig grunnlag

2.1 Definisjon av friluftsliv

Friluftsliv er i M-1941 definert som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Friluftsliv er også en viktig økosystemtjeneste som bidrar til kunnskap og opplevelse. Fagtemaet friluftsliv omfatter:

- alle områder som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv
- områder for ferdsel og opphold i grøntområder inne i byer og tettsteder, som for eksempel parker og andre grønnsstrukturer
- områder i byen som gatealleer og grønne havnepromenader

Tabell 2-1: Registreringskategorier for fagtema friluftsliv etter håndbok M-1941 (Miljødirektoratet 2025).

Områdetyper	Beskrivelse
Blå-/grønnstruktur	En del av det "myke" transportsystemet og viktige forbindelseslinjer som knytter sammen boligområdet og de mest brukte og egnede friluftsområdene. Korridorene skal ha et blå/ grønt hovedpreg.
Leke- og rekreasjonsområder	Lekeplasser, ballplasser, nærmiljøanlegg, hundremeterskogen, badestrender, offentlig sikrede områder, parker og lignende som er mindre enn 200 daa.
Nærturterreng	Vegetasjonskledde områder på mer enn 200 daa. Områdene skal være tilknyttet byggeområder som f.eks. boligområder, skoler og barnehager, og ligge i gangavstand til disse. De er vanligvis naturlig avgrenset av bebyggelse eller dyrket mark.
Marka	Omfatter noen av de viktigste områdene for friluftsliv i kommunen og/ eller regionen. Grenser som regel direkte opp mot byer/ tettsteder og har direkte adgang herfra.
Strandsone med tilhørende sjø og vassdrag	Områder langs kyst, innsjøer og vassdrag med muligheter for allment friluftsliv.
Friluftsliv i jordbrukslandskap	Områder der man etter friluftslovens bestemmelser kan ferdes i den tid marken er frosset eller snølagt (ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober). Jf. Friluftsloven. Kategorien rommer også stier, driftsveger, skiløyper i jordbruksområder.
Utfartsområde	Store og små dagstuområder som ligger utenfor den umiddelbare nærhet til byer/ tettsteder. Ofte egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det lokalt ikke finnes alternative områder til.
Store turområder med tilrettelegging	Dekker de nasjonalt viktigste fjell-, skog- og heiområdene med tilrettelegging i form av merket sti- og løypenett med tilhørende overnattingssteder.
Store turområder uten tilrettelegging	Store områder eller systemer av delområder som er "inngrepsfrie"
Særlige kvalitetsområder	Landskap, natur- eller kulturmiljø som har spesielle opplevelseskvaliteter eller som har spesielt stor symbolverdi.
Andre friluftslivsområder	Områder av betydning for friluftslivet, men som ikke lar seg plassere i noen av de øvrige områdetypene.

2.2 Utredningskrav for friluftsliv

Det er ikke fastsatt eget utredningsprogram for dette tiltaket (O/U-prosjekt), men KU-forskriftens § 21 definerer krav til beskrivelse av faktorer som kan bli påvirket og vurdering av vesentlige virkninger på miljø og samfunn:

- Konsekvensutredningen skal identifisere og beskrive de faktorer som kan bli påvirket og vurdere vesentlige virkninger for miljø og samfunn.
- Beskrivelsen skal omfatte positive, negative, direkte, indirekte, midlertidige, varige, kortsiktige og langsiktige virkninger.
- Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes.

NVE har veiledere for utarbeidelse av konsesjonssøknad for vannkraftanlegg (NVE, 2024) og nettanlegg (NVE, 2023). Disse viser hva en konsesjonssøknad skal inneholde med tanke på tiltakets virkninger på miljø. Denne fagutredningen tar utgangspunkt i disse veilederne, samt Miljødirektoratets KU-veileder (Miljødirektoratet 2025).

Eviny har dermed forholdt seg til veileder for utarbeidelse av konsesjonssøknad for vannkraftanlegg (2024), hvor det fremgår at søknaden skal inneholde en vurdering av tiltakets virkninger for miljø og samfunn. For fagtema friluftsliv er følgende krav satt:

Friluftsliv er en kombinasjon av fysisk aktivitet og naturopplevelse, og er en viktig faktor for befolkningens livskvalitet. Vannkrafttiltak kan påvirke friluftsliv både gjennom direkte arealbeslag, og gjennom endringer i naturen slik at naturopplevelsen reduseres. Fagtemaet skal utredes dersom tiltaket kan påvirke friluftsliv. Se kriterier for beslutningsrelevans i håndbok M-1941 kapittel 2.4 «Friluftsliv».

Utredningen skal følge metodikken i håndbok M-1941, og kriteriene for vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens skal legges til grunn. Se også generelle krav til utredningen i kapittel 5.2.

Tilleggskrav til utredningen

Utredningen skal beskrive friluftslivet i området basert på eksisterende informasjon. Dette inkluderer bruken av området: når det benyttes, til hvilke aktiviteter og av hvem (lokale, regionale, nasjonale eller internasjonale friluftsutøvere). Her er det også relevant om området primært brukes i seg selv eller som er utfartsområde. Områdets egnethet skal også beskrives: eventuell tilrettelegging for ulike aktiviteter, tilgjengelighet fra sentrumsområder og veier.

Kartlagte friluftslivsområder, friluftslivets ferdselsårer og statlig sikrede friluftslivsområder skal vises på kart sammen med det planlagte tiltaket.

Influensområdet skal kartlegges, med mindre eksisterende informasjon er tilstrekkelig for å dekke utredningskravene i M-1941.

Koordinering med andre temaer

Friluftsliv vil ofte være tilknyttet områdets landskap, kulturmiljø og muligheter for jakt og fiske (naturressurser). Utredningen av friluftsliv bør derfor bygge på informasjon fra fagutredningene av disse fagtemaene. Dersom tiltaket kan føre til støy eller annen forurensning, endringer i naturmangfoldet som kan ha betydning for naturopplevelsen eller tiltaket er i et verdensarvområde, kan det være aktuelt å bygge på fagutredningene av disse temaene.

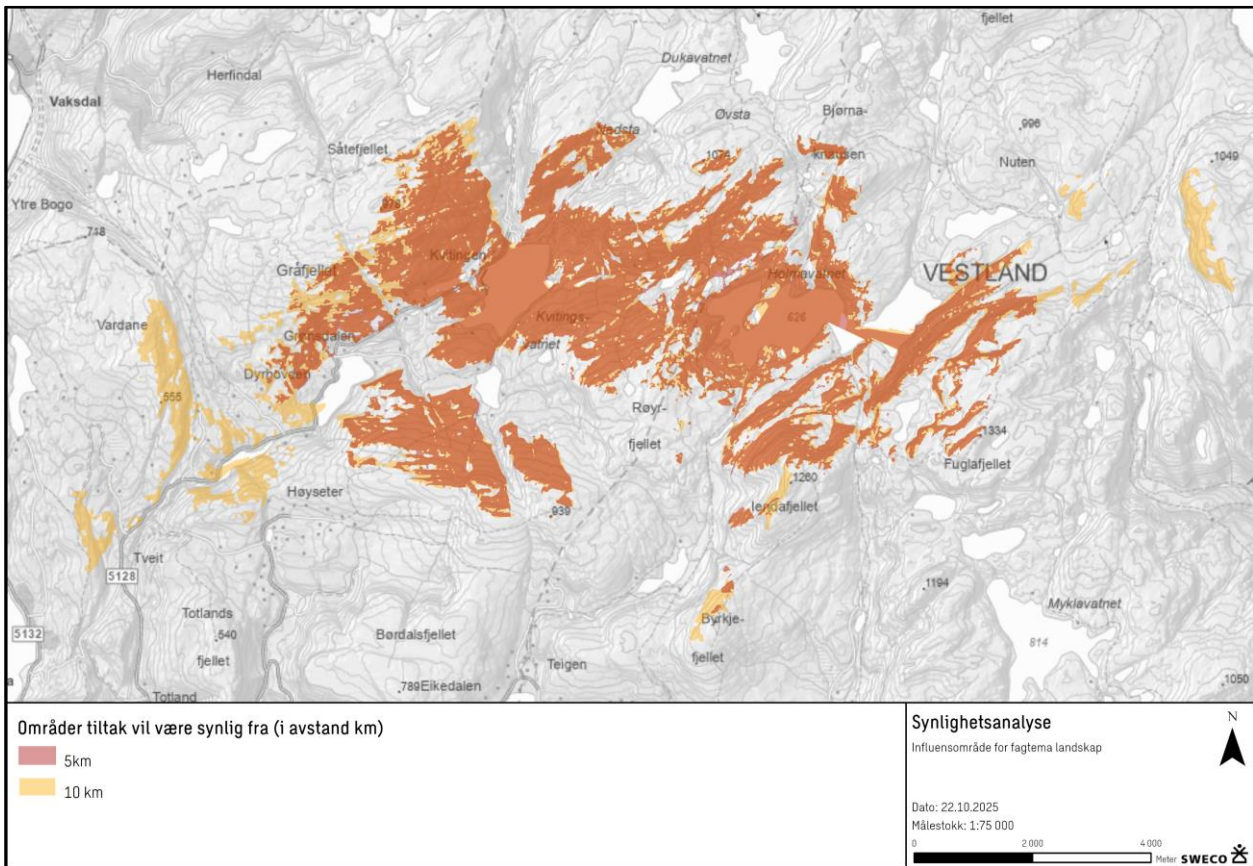
2.3 Fagkompetanse

Friluftslivet i et område kan ikke vurderes isolert, men er tett knyttet til natur, kulturmiljø og opplevelseskvaliteter i landskapet. Utredningen av friluftsliv bygger på informasjon som er kommet frem i øvrige fagutredninger. Med bakgrunn i dette har utredere v/Sweco for fagtema friluftsliv vært seniorkonsulent Anne Drageset, PhD i arkeologi og juniorkonsulent Gunhild Borøchstein, MA i arkeologi. Senior miljørådgiver Lars Erik Andersen, Cand.scient. i biologi har kvalitetssikret utredningen.

2.4 Influensområde for friluftsliv

Et influensområde omfatter alle områder som blir direkte eller indirekte berørt av tiltaket. For friluftsliv omfatter influensområdet alle arealer som har betydning for allmennhetens mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende og trivselsskapende aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers. Det vil blant annet kunne inkludere elementer som nærliggende utmarksområder, registrerte friluftsområder og eventuelle ferdselsveger som sykkelruter og stinett som kan bli påvirket av tiltaket.

Fagtema landskap har utført en synlighetsanalyse for å kartlegge hvilke områder tiltaket vil kunne være synlig fra (Figur 2-1). Analysen er teoretisk og omfatter kun hovedtiltaket ved Kvittingsvatnet og Svartavatnet. Avstand fra tiltaket vil være definerende for opplevelsen og dermed påvirkning fra tiltaket. Resultatet av synlighetsanalysen har bidratt til å definere influensområdet for friluftsliv.

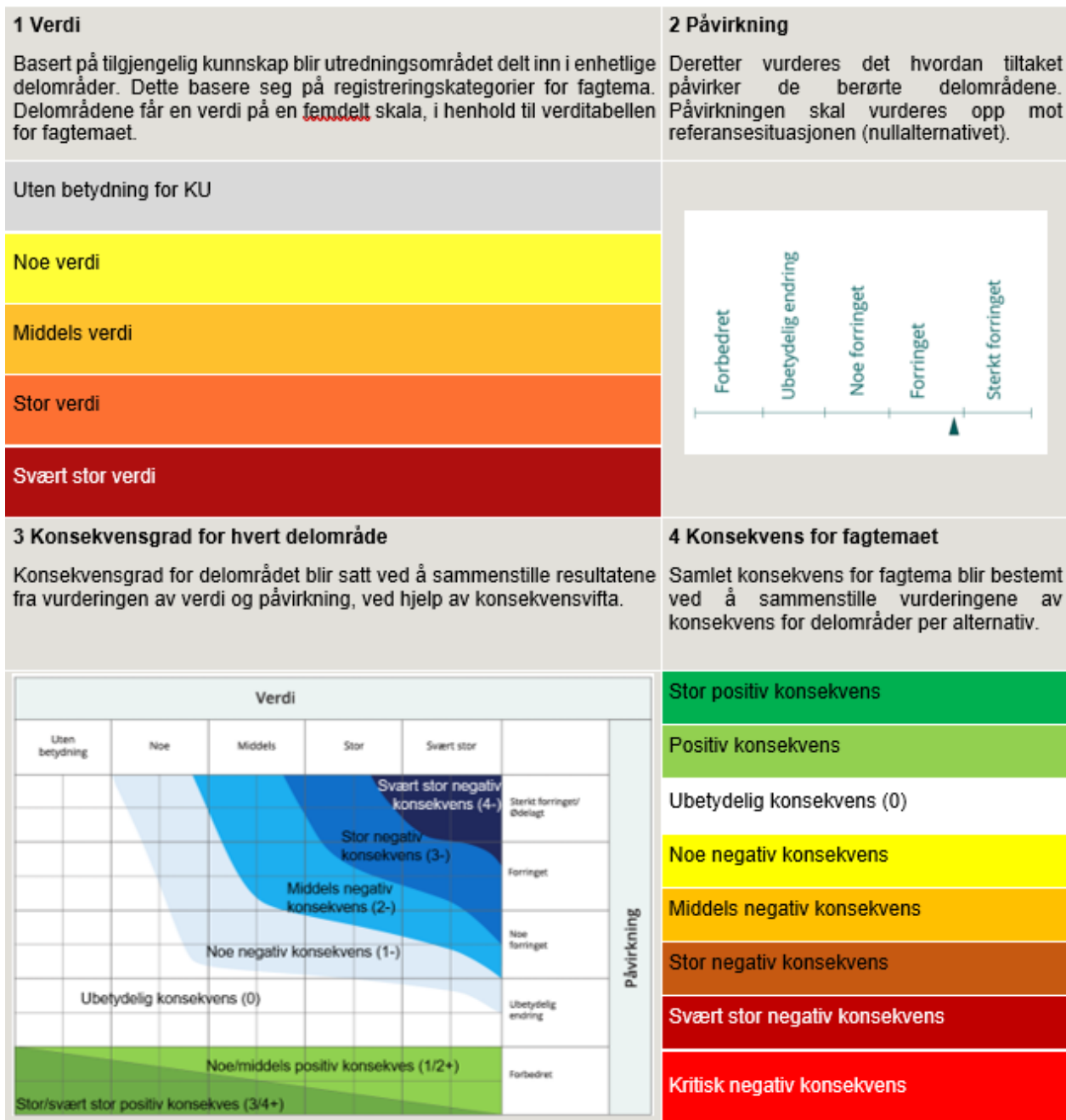

Figur 2-1. Synlighetsanalyse med utgangspunkt i tiltakets lokalisering ved Kvitingsvatn og Svartavatn.

2.5 Metode for utredning av friluftsliv

Utredningsmetoden i denne konsekvensutredningen følger Miljødirektoratets veileder M-1941 Konsekvensutredninger for klima og miljø (Miljødirektoratet 2025), som er i samsvar med NVEs anbefaling i sine veiledere til konsesjonssøknad for vannkraftverk (NVE, 2024) og søknad om anleggskonsesjon (NVE, 2023).

Figur 2-1 oppsummerer hovedtrinnene for vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens fra M-1941 (Miljødirektoratet 2025). Det vises til veilederen for nærmere beskrivelse av metodikken.

Figur 2-2. Oversikten viser trinnene i vurderingen av de ikke-prissatte konsekvensene, slik de er definert i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredning for klima og miljø M-1941 (Miljødirektoratet 2025).

2.5.1 Verdi og påvirkningskriterier for friluftsliv

Kriterier for fastsettelse av verdi og påvirkning for fagtema friluftsliv er listet opp i

Tabell 2-2 og Tabell 2-3. Verdi og påvirkning kan nyanseres på en gradert skala innenfor hver verdi- og påvirkningskategori. Graderingen av verdi og påvirkning kan bidra til å justere konsekvensgraden opp eller ned ved sammenstilling i konsekvensviften.

Tabell 2-2: Verdikriterier for fagtema friluftsliv (Miljødirektoratet 2025).

Registrerings-kategori	Ubetydelig verdi	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Brukerfrekvens	Ikke nevneverdig bruk.	Brukes av noen.	Brukes av flere, ofte med innslag av regionale brukere.	Brukes av mange Flere regionale brukere.	Brukes av svært mange. Nasjonale brukere.
Kvalitet	Få eller ingen opplevelses-kvaliteter . Har i liten grad en funksjon som adkomstsone eller sammenheng.	Noen natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter . Har begrenset funksjon som adkomstsone/ sammenheng. Begrenset størrelse/ utstrekning .	Flere natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter . Har i noen grad en funksjon som adkomst- sone eller sammenheng. Noe tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt lydmiljø . Tilstrekkelig utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene.	Mange natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter . Har en viktig funksjon (sammenheng/ adkomst/ parkering) Godt egnet for en eller flere enkelt-aktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til. Godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt lydmiljø . Stor nok utstrekning for å utøve de ønskede aktivitetene.	Svært mange natur- eller kulturhistoriske opplevelses-kvaliteter . Har en svært viktig funksjon (sammenheng/ adkomst/ parkering) Spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til. Svært godt tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper. Godt lydmiljø . Svært stor utstrekning .
Betydning	Har ikke symbolverdi . Ikke brukt/egnet i undervisnings-sammenheng .	Har noe symbolverdi i lokal sammenheng. I liten grad brukt/egnet i undervisnings-sammenheng . Brukes av personer i nærområdet/ bydelen.	Har en spesiell symbolverdi i regional sammenheng. Egnet/ noe brukt i undervisnings-sammenheng . Brukes av personer fra hele kommunen.	Har en spesiell symbolverdi i regional/ nasjonal sammenheng. Godt egnet/ mye brukt i undervisnings-sammenheng . Brukes av personer fra regionen.	Har en spesiell symbolverdi i nasjonal sammenheng. Svært godt egnet / svært mye brukt i undervisnings-sammenheng . Brukes av personer fra hele Norge.
Bymarker					Alltid svært stor verdi.

Tabell 2-3: Kriterier for vurdering av påvirkning for fagtema friluftsliv (Miljødirektoratet 2025).

Registrerings-kategori	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Ødelagt/ sterkt forringet
Endring i attraktivitet	Området blir utvidet og/ eller får positive fysiske/ visuelle endringer.	Ingen eller liten reduksjon i attraktivitet.	Redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.	Svært redusert attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.	Områder mister sin attraktivitet på grunn av visuelle virkninger, støy eller annen forurensning.

Registrerings-kategori	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Ødelagt/sterkt forringet
Arealbeslag	Ingen reduksjon i areal.	Ingen eller liten reduksjon i areal.	Arealbeslag eller fysiske endringer som reduserer området.	Arealbeslag eller en fysisk endring som i stor grad reduserer området.	Friluftsområdet bygges ned og forsvinner.
Tilgjengelighet	Bedre tilgjengelighet: bedre adkomst og/ eller eksisterende barrierer/ stengsler blir fjernet.	Ingen eller lite redusert tilgjengelighet.	Noe redusert tilgjengelighet: vanskeligere adkomst til området, stengsler og/ eller barrierer.	Svært redusert tilgjengelighet: flere adkomstmuligheter til området blir fjernet. Flere barrierer og/ eller stengsler etableres i eller ved området.	Området blir utilgjengelig. Barrierer, stengsler i eller ved området gjør området utilgjengelig for bruk. Adkomstmuligheter fjernes.
Forurensning	Redusert forurensning (støy, støv, avrenning)	Ingen eller liten økning i forurensning (støy, støv, avrenning).	Noe økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Økt forurensning (støy, støv, avrenning).	Vesentlig økt forurensning (støy, støv, avrenning).
Funksjon	Funksjon opprettholdes og underbygges.	Funksjon uendret.	Funksjon endres stort.	Redusert funksjon.	Dagens funksjon forsvinner.

2.5.2 Kilder og registreringer

Miljødirektoratets prosjekt *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder* er et initiativ som har som mål å identifisere, vurdere og dokumentere friluftslivsverdier i Norge. Prosjektet er en viktig del av det nasjonale arbeidet med å fremme friluftsliv og sikre at verdifulle friluftsområder blir bevart og tilgjengelige for allmennheten. Det foreligger en veileder (2013) for prosjektmetoden, M98. Samnanger kommune kartla sine friluftslivsområder etter denne metodikken i 2018, mens Kvam kommune gjorde det i 2017. Dataene er digitalisert og finnes tilgjengelig i Miljødirektoratets innsynsløsning www.naturbase.no. De kartlagte friluftsområdene er benyttet i denne konsekvensutredningen.

Det er videre innhentet tilgjengelig informasjon fra offentlige databaser og innsynsløsninger. Flere registrerte kartfestede kvaliteter for fagområdet, samt en rekke rapporter og øvrige kilder offentlig tilgjengelige på nett er benyttet. Her nevnes eksempelvis:

- UT.no – en tjeneste fra Den Norske Turistforening (DNT), i samarbeid med Statskog og Friluftsrådernes Landsforbund. Innsynsløsningen viser registrerte turstier, anbefalte turruter, turmål og overnattingssteder. Innspill og innhold fra DNTs lokallag med tilknytning til utredningsområdet kommer også frem her.
- Statens Vegvesen (2002) har utarbeidet en Nasjonal verneplan for veger, bruer og vegrelaterte kulturminner. Denne bidrar til oversikt over kulturhistorisk viktige ferdselsforbindelser.
- Riksantikvarens innsynsløsning Kulturminnesøk (kulturminnesok.no) gir informasjon om kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap. Historiske ferdselsårer og veifar er ofte benyttet som turveier i dag, og kulturminner kan bidra til å øke opplevelsesverdien av et område.
- Strava heatmap (Strava.com) gir indikasjon på ulike ferdselsveiers bruksfrekvens og popularitet, og skiller mellom blant annet sykling og løping.
- Fjelltoppjakten er en norsk tur-app som motiverer brukere til å oppdage og besøke fjelltopper ved å la dem sjekke inn på toppene de besøker og samle poeng. Appen lar brukere konkurrere på ulike ledertavler.

- Norwegian Mountainbike Map (trailguide.net) er en offentlig karttjeneste som er mye brukt for å finne anbefalte sykkelstier i Norge, og inkluderer informasjon om rutenes gradering og tilstand.
- Omaps (Omaps.net) er Norsk Orienterings kartdatabase, som blant annet gir en oversikt over områder hvor det tidligere har vært kartlagt/organisert tur-orientering i regi av o-lag. Kartdatabasen kan bidra med indikasjon på bruksfrekvens og viktige nærturterrengområder.
- Sporet.no angir kartfestet oversikt over skispor i Norge.
- I Natur (inatur.no), Norske Lakseelver (lakseelver.no) og Elveguiden (elveguiden.no) er benyttet for å supplere kunnskapsgrunnlaget om fiskemuligheter og -interesse i utredningsområdet.

Muntlige kilder:

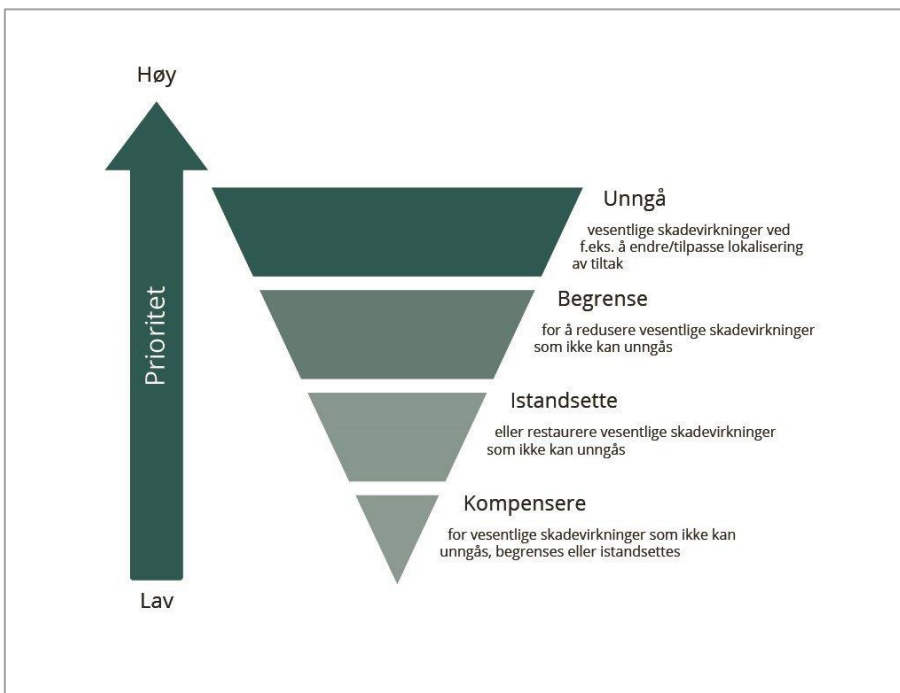
- Jan Tjosås, leder næring, Kvam kommune – 16. sept. 2025
- Reidun Marie Lillebø, rådgiver teknisk forvaltning, Samnanger kommune – 20. nov. 2025
- Tone Tysseland Holmefjord, arrangør Regndans festival – 17. sept. 2025
- Vibeke Raae, Samnanger Turlag – 7. okt. og 31. okt. 2025.
- Geir Morten Utskot, Kvam Turlag – 9. okt. 2025
- Carl Petter Haatuft Hetløyen, styreleder Grønsdal gamle skulehus – 22. januar 2026

Fagutreder for friluftsliv i Sweco befarte området 21. mai 2025.

Kunnskapsgrunnlaget for fagtema friluftsliv vurderes som godt.

2.5.3 Tiltakshierarkiet

Planer som legger til rette for utbygging skal som overordnet prinsipp i størst mulig grad unngå negative virkninger for miljø og samfunn (Konsekvensutredningsforskriften 2017). I de tilfeller dette ikke er mulig, skal skaden begrenses, eller de ødelagte områdene skal istandsettes. Som siste utvei kan kompensasjon vurderes. Dette systemet blir omtalt som tiltakshierarkiet og skal ligge til grunn for arbeid med skadereduserende tiltak under planlegging, bygging og drift av et tiltak, jf. Figur 2-3.

Figur 2-3: Tiltakshierarkiet definerer de overordnede prinsippene for å forebygge skadevirkninger for miljø og samfunn i utbyggingsprosjekter (Miljødirektoratet 2025).

2.6 Overordnede føringer

2.6.1 Føringer for fagtema friluftsliv

Statlige mål og føringer

Gjennom Stortingsmeldingen om friluftsliv (St.meld 18, 2015-2016 *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*) legger regjeringen v/ Klima- og miljødepartementet frem føringer og tiltak for å fremme friluftsliv som kilde til bedre helse og høyere livskvalitet. Barn og unge er prioriterte målgrupper. Friluftsliv skal blant annet ivaretas gjennom allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. Herunder er lett tilgang til turområder, bevaring av eksisterende grønnstrukturer og ferdselslinjer som gang-, sykkel- og turveinett sentralt for å opprettholde og øke friluftslivsdeltakelse.

På bakgrunn av stortingsmeldingen ble v/ Klima- og miljødepartementet utarbeidet en handlingsplan for friluftsliv i 2018. Formålet med handlingsplanen er å forsterke regjeringens satsing på friluftsliv, der friluftsliv løftes frem som et viktig folkehelseperspektiv, og en sentral del av norsk kulturarv og nasjonale identitet. Handlingsplanen konkretiserer en rekke av tiltakene og føringene angitt i stortingsmeldingen, samt inneholder nye tiltak og føringer for å styrke friluftslivsarbeidet.

Ytterligere mål og føringer for temaet forankres i Helse- og omsorgsdepartementets *Handlingsplan for fysisk aktivitet for perioden 2020-2029* og Folkehelsemeldinga: *Gode liv i eit trygt samfunn* (Meld. St. 19 (2018-2019)). Et mer aktivitetsvennlig samfunn med tilrettelegging for alle funksjonsnivå og muligheter for bevegelse og fysisk aktivitet for alle står sentralt. Friluftsliv, fritidsarenaer, idrettsanlegg mm. er blant innsatsområdene.

Følgende rammer og premisser er aktuelle for fagtemaet, listen er ikke uttømmende:

- Plan- og bygningsloven (LOV-2008-06-27-71): Loven skal blant annet fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner.
- Friluftsløven (Lov om friluftslivet) (LOV-1957-06-28-16): Lovens formål er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold mv. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.
- Naturmangfoldloven (Lov om forvaltning av naturens mangfold) (LOV-2009-06-19-100): Naturmangfoldlovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, samt som grunnlag for samisk kultur.
- Motorferdselloven (Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag) (LOV-1977-06-10-82): Formålet med motorferdselloven er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.
- Kulturminneloven (Lov om kulturminner) (LOV-1978-06-09-50): Kulturminneloven har som formål å verne kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon, både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
- Viltloven (Lov om jakt og fangst av vilt) (LOV-1981-05-29-38): Formålet med viltloven er å sikre at viltet og viltets leveområder forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens produktivitet og artsrikdom bevares. Innenfor denne rammen kan viltproduksjonen høstes til gode for landbruksnæring og friluftsliv.
- Lakse- og innlandsfiskloven (Lov om laksefisk og innlandsfisk mv.) (LOV-1992-05-15-47): Formålet med lakse- og innlandsfiskloven er å sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk, innlandsfisk og deres leveområder, og andre ferskvannsorganismer, forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammene skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.

- Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (FOR-1994-11-10-1001): Forskriften gjelder vernede vassdrag og skal blant annet sikre mot inngrep som reduserer verdien for landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø.

Regionale planer

"Kultur bygger samfunn", Regional plan for kultur 2023–2035, vedtatt av Vestland fylkesting 15.03.23:

Regional plan for kultur er en plan for kulturfeltet og retningsgivende for statlig, fylkeskommunal og kommunal planlegging og virksomhet, jf. plan- og bygningsloven. Planen benytter et utvidet kulturbegrep. Kultur blir brukt som fellesbegrep for kunst, allmenn kultur, kulturformidling, idrett og friluftsliv, frivillig arbeid, kulturmiljø og kulturarv, museum, arkiv og kulturhistorie, den kulturelle grunnmuren, organisasjonslivet, kulturskolene, møteplasser, bibliotek og kulturhus, anlegg for fysisk aktivitet og for kunst og kulturelle verksteder, og kreativ næring. Godt samarbeid mellom det offentlige og et stort og omfangsrikt kulturliv er en forutsetning for å utvikle kulturtilbudene i samsvar med planens ambisjoner.

Kommunale planer

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, Samnanger 2014-2024: Kommunedelplanen har som mål å være et overordnet politisk styringsdokument for utviklingen av idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Samnanger. Kommunedelplanen redegjør for behov, mål og løsninger for dette området på kort og lang sikt. Kommunedelplanen er utgangspunktet for rådmannens administrative arbeid og forvaltning av oppgaver innen idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Planen skal, i henhold til fylkeskommunale føringer, sees i sammenheng med utviklingen av det forebyggende folkehelsearbeidet i kommunen og skal ikke ha et ensidig fokus på anlegg. For de områdene denne planen dekker, er det i hovedsak fordelene ved fysisk aktivitet som trekkes frem, men det finnes andre områder innen folkehelsearbeidet der idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er en bidragsyter.

Kommunedelplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2017 – 2027, Kvam herad: Kommunedelplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv skal vurdere behov og fastsette mål, strategier og tiltak for planperioden. Planen skal sette i verk sentral og regional politikk for idrett, friluftsliv og folkehelse, og den skal være retningsgivende for kommunen i samarbeidet med frivillige organisasjoner og andre aktører. Et hovedformål er å legge grunnlag for søknader om spillemidler til idretts- og friluftsanlegg. Idrettslag og andre frivillige organisasjoner er viktige samarbeidspartnere når det gjelder gjennomføring av tiltak. Gjennom prioriteringene i planen ønsker kommunen å skape grunnlag for økt fysisk aktivitet, og dermed bidra til bedre helse og trivsel hos innbyggerne i kommunen.

3 Beskrivelse av kunnskapsgrunnlag friluftsliv

I dette kapittelet gjennomgås kunnskapsgrunnlaget (dagens status) for friluftsliv i influensområdet. Dette gir grunnlag for verdivurdering og vurdering av påvirkning og konsekvens (kapittel 4).

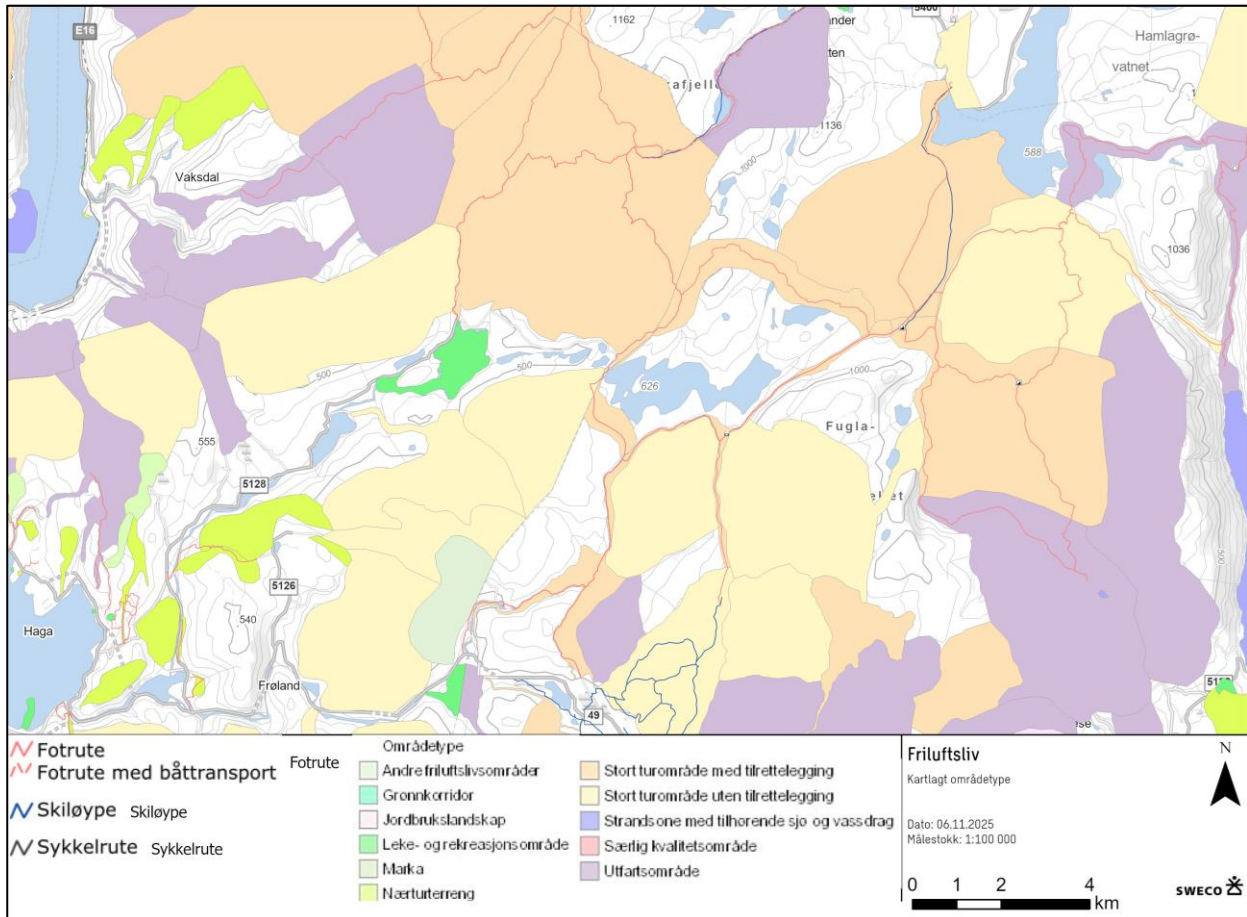
Kvamskogen, Bergsdalen og de omkringliggende fjellpartiene er populære mål for både lokale og tilreisende. Disse områdene kjennetegnes av både lavland og høyfjell, og gir mange muligheter for rekreasjon og naturopplevelser. Fjellvandring og toppturer er blant de mest populære aktivitetene, både langs merkede og umerkede stier. Skisport er en annen sentral aktivitet, særlig i Bergsdalsfjellenes vintermerkede ruter. DNT-hytter som Gullhorgabu, Høgabu, Vending og Breidablik, gjør det mulig å planlegge lengre turer med overnatting i fjellet. Enkelte benytter fjellvannene til å fiske. Sykling og løping blir også utøvd i området, f.eks. på veien mellom Kvitingsvatnet og Svartavatnet.

Kulturminner som gamle stølsbygninger, spor etter tidlig kraftutbygging og militærveien fra Kvitingen til Småbrekke bidrar til å øke områdets opplevelsesverdi. Det samme gjelder Bergsdalsfjellenes spesielle geologi.

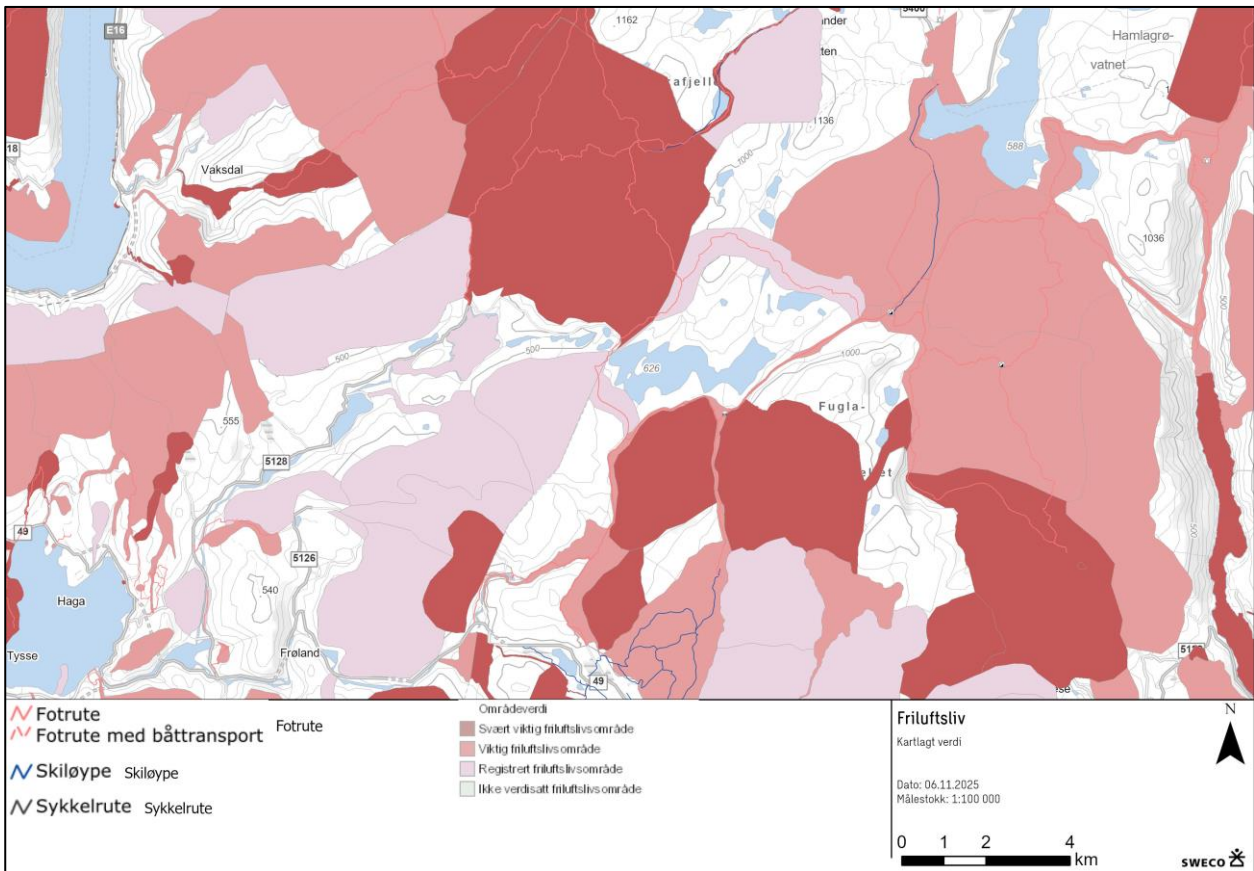
I randsonen til utredningsområdet finnes et reinsdyrområde. Området er ikke ett av de 24 nasjonale villreinområdene, da det drives en form for ikke-samisk reindrift basert på avskyting av privateid rein på konsesjon (Statsforvalteren i Vestland 2024). Det er Hardanger og Voss Reinsdyrlag SA som eier og

forvalter reinflokken. Det drives ikke ordinær jakt på området, men styret i reinsdyrlaget organiserer jakt og utdeling av kjøtt. Uttaket varierer basert på tellinger og driftsplan. Planperioden er 5 år fra årsskiftet 2022/2023, og det er lagt til rette for et uttak av 25 dyr (Hardanger og Voss reinsdyrlag SA 2023).

Samnanger og Kvam kommuner har tidligere kartlagt og verdisatt friluftsområder etter M98 (se 2.5.2 Kilder og registreringer, samt Figur 3-1 og Figur 3-2).

Figur 3-1: Kartlagte områdetyper for fagtema friluftsliv i tiltakets influensområde. Kilde: Naturbase.no/Miljødirektoratet.

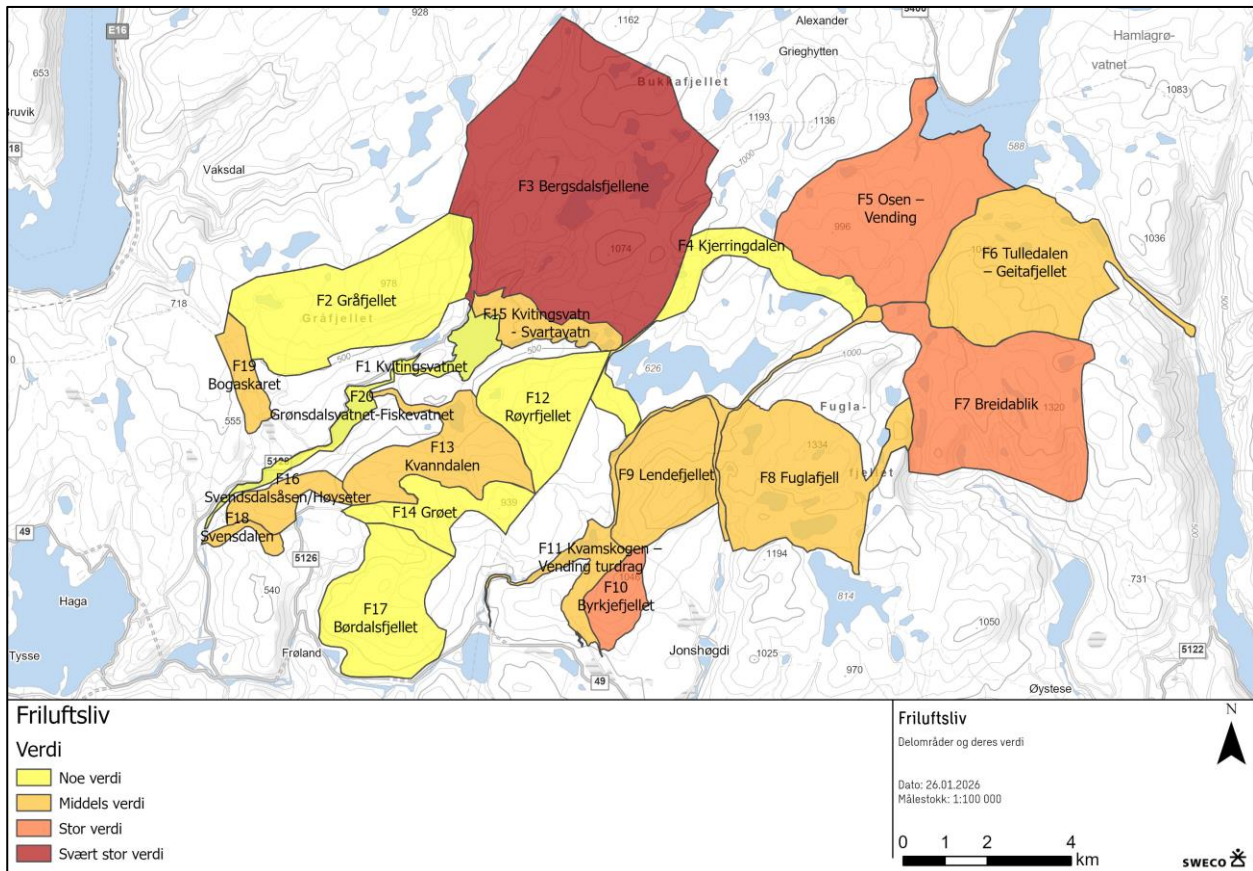

Figur 3-2. Kartlagte verdier for fagtema friluftsliv i tiltakets influensområde. Kilde: Naturbase.no/Miljødirektoratet.

4 Verdi, påvirkning og konsekvens

Konsekvensutredningen for delområdene er gjort i henhold til metodikken beskrevet i kap. 0. Konsekvensutredningen beskriver både permanente og midlertidige påvirkninger i anleggs- og driftsfasen. Virkninger i anleggsperioden blir imidlertid kun vektlagt i fastsettelsen av påvirkning for delområdet, hvis de gir varige endringer for friluftsliv.

Influensområdet for Sotabotn kraftverk er delt inn i 20 delområder for friluftsliv (F). Figur 4-1 og Tabell 4-1 gir en oversikt over de definerte delområdene for friluftsliv. Mer detaljerte kart følger under hvert delområde. Utstrekningen av F1-F14 og F16-F19 er definert av Samnanger og Kvam kommuner i henhold til Miljødirektoratets metodikk M98. F15 og F20 er definert i forbindelse med denne konsekvensutredningen.

Figur 4-1. Kart over delområder for friluftsliv (F) og deres verdi.

Tabell 4-1: Tabell over delområder for friluftsliv (F) og deres verdi.

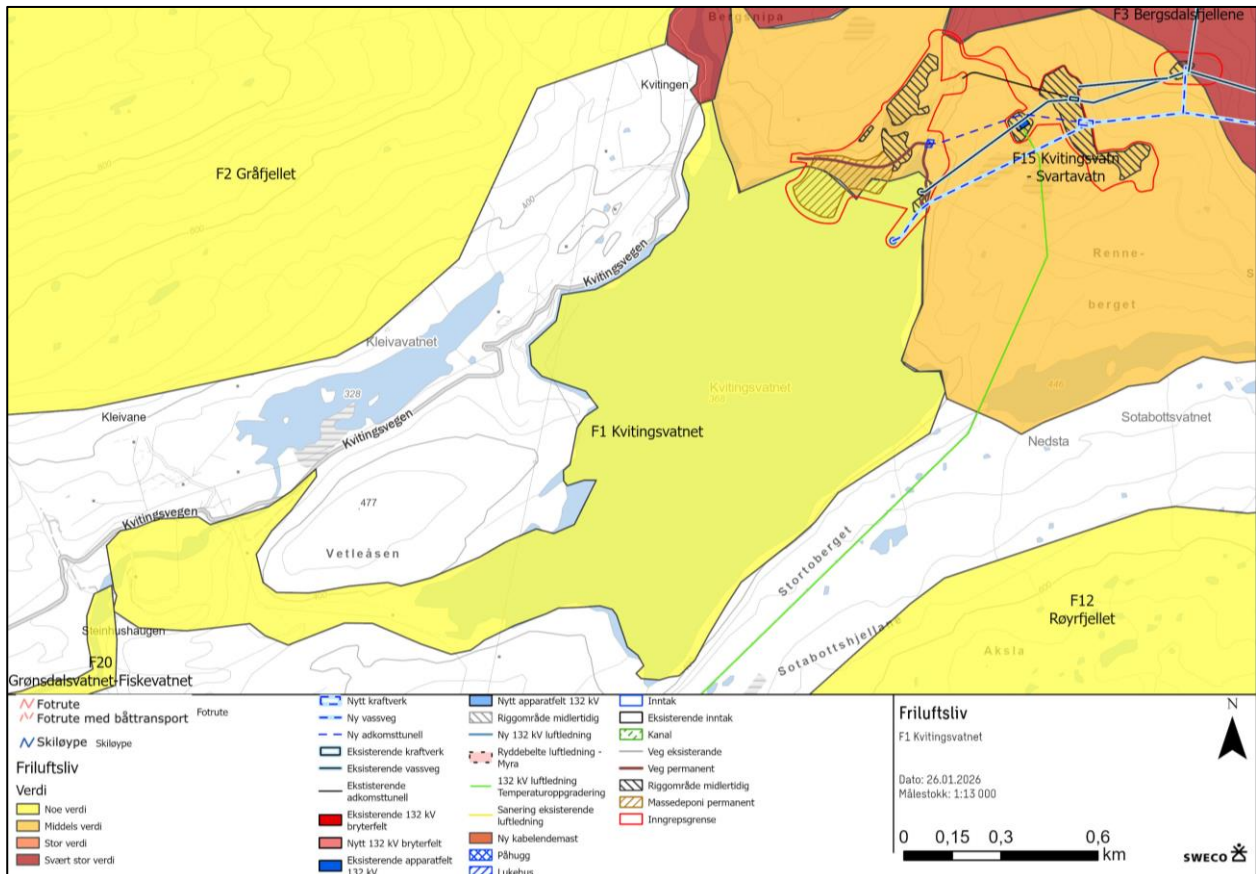
Delområde	Verdi	Områdetype
F1 Kvittingsvatnet	Noe verdi	Leke- og rekreasjonsområde
F2 Gråfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F3 Bergsdalsfjellene	Svært stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F4 Kjerringdalen	Noe verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F5 Osen – Vending	Stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F6 Tulledalen – Geitafjellet	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F7 Breidablik	Stor verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F8 Fuglafjell	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F9 Lendefjellet	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F10 Byrkjefjellet	Stor verdi	Utfartsområde
F11 Kvamskogen – Vending turdrag	Middels verdi	Stort turområde med tilrettelegging
F12 Røyrfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F13 Kvanndalen	Middels verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F14 Grøet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F15 Kvittingsvatn - Svartavatn	Middels verdi	Andre friluftslivsområder
F16 Svendsdalsåsen/Høyseter	Middels verdi	Nærturterreng
F17 Børdalsfjellet	Noe verdi	Stort turområde uten tilrettelegging
F18 Svendsdalen	Middels verdi	Nærturterreng
F19 Bogaskaret	Middels verdi	Utfartsområde
F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet	Noe verdi	Andre friluftslivsområder

4.1 Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens

4.1.1 Sotabotnen kraftverk

4.1.1.1 F1 Kvittingsvatnet

Områdetype: Leke- og rekreasjonsområde

Figur 4-2: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F1 Kvittingsvatnet.

Delområdet omfatter Kvittingsvatnet. Vannet fremheves av Samnanger jeger og fiskerlag som ett av flere småvann i området hvor man kan fiske ørret, og det selges fiskekort til bruk her (inatur u. d.). F1 Kvittingsvatnet er imidlertid ikke tilrettelagt og benyttes først og fremst av lokale brukere, samt noen bobilturister. Vannet er regulert, noe som kan medføre utrygg is (Miljødirektoratet 2018a).

Sotafossene som renner fra Sotabotnen til Kvittingsvatnet blir også kalt Tvillingfossene. Ved større vannføringer blir fossene synlige og utgjør et fotopunkt.

I august 2024 og 2025 ble musikkfestivalen *Regndans* arrangert utendørs på Kvitingen gård. Besøktallet var ca. 200 (Regndans 2025).

Figur 4-3. Kvitingsvatnet og Tvillingfossene sett fra luften. Foto: Jan Adriansen, Sweco.

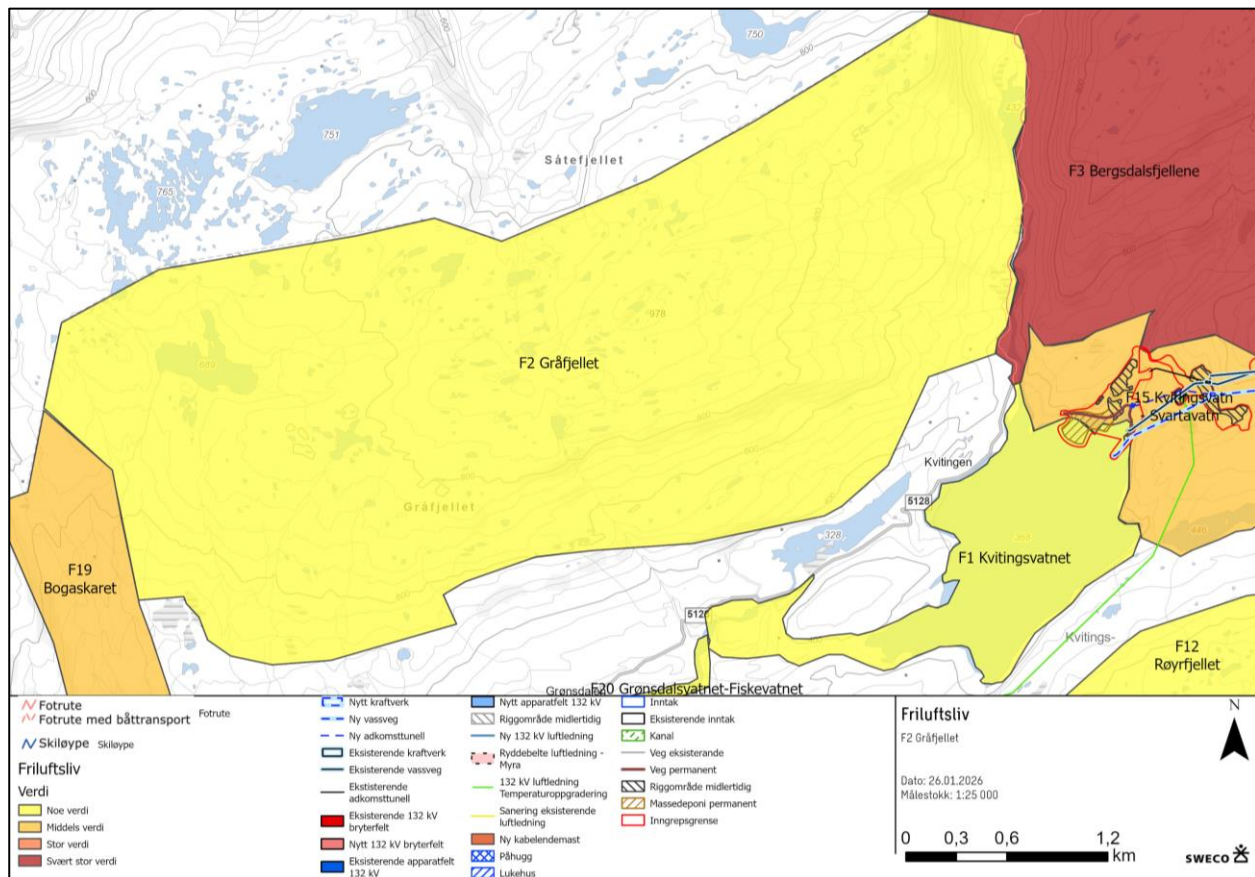

Figur 4-4. Nærbilde av Tvillingfossene/Sotafossene. Foto: Roger Sørstø Andersen, Sweco.

Verdivurdering: F1 Kvittingsvatnet							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F1 Kvittingsvatnet har noe lokal bruksfrekvens. Delområdets egnethet til fiske ut fra liknende alternativer i nærheten er vurdert til å være dårlig (Miljødirektoratet 2018a). F1 Kvittingsvatnet har noen kunnskapsverdier knyttet til undervisning av Samnangers vannkraftshistorie. Sotafossene bidrar til å gi delområdet noe opplevelseskvalitet.							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Det planlagte tiltaket vil gi redusert fremkommelighet langs Kvitingvegen i anleggsperioden. Anleggsarbeidet er også forventet å gi støy. Det ventes ikke støy som vil ha betydning for friluftslivet i F1 Kvittingsvatnet i driftsfasen. Utløpet plasseres under vann i Kvittingsvatnet og gir ikke støy.						
	Det planlegges et permanent massedeponi nord i Kvittingsvatnet. Swecos utredning av vannmiljø i forbindelse med Sotabotnen kraftverk har vurdert konsekvensene for fiske i Kvittingsvatnet. Ny regulering vil ikke føre til mer tørrlegging og forringelse av potensielle produksjonsarealer enn i dagens situasjon. Det er imidlertid sannsynlig at de hyppige vannstandsvariasjonene kan ha negative effekter, som endrede livsbetingelser for næringsdyr og svekkelse av næringsgrunnlaget for fisk, selv om dagens regulering allerede har vesentlig påvirket produksjonen.						
	Etter utbygging av Sotabotnen kraftverk kan reguleringsmagasinene i løpet av kort tid, som et par dager, synke/heves flere meter, mot en saktere endring i dag. Dette vil bli en merkbar endring for dem som oppholder seg rundt vannene, og virkningen blir størst i Kvittingsvatnet. Etter utbygging ventes ytterligere dårlige isforhold og oppsprekking og blokkis etc. rundt kantene, pga. hurtige vannstandsendringer opp og ned gjennom vinteren. Vannet egner seg derfor ikke til ferdsel på is.						
	Endringen i vannføring i elven mellom Svartavatn og Kvittingsvatnet vil være svært små. Det er i dag svært sjelden overløp over dammen på Svartavatn, mens det etter utbygging aldri vil bli overløp. Det er kun på disse få dagene med overløp det blir endring i vannføring i Tvillingfossene/Sotafossene etter utbygging. Endringen vil gi liten reduksjon i attraktivitet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Noe konsekvens for friluftsliv (-).						

4.1.1.2 F2 Gråfjellet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-5: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F2 Gråfjellet.

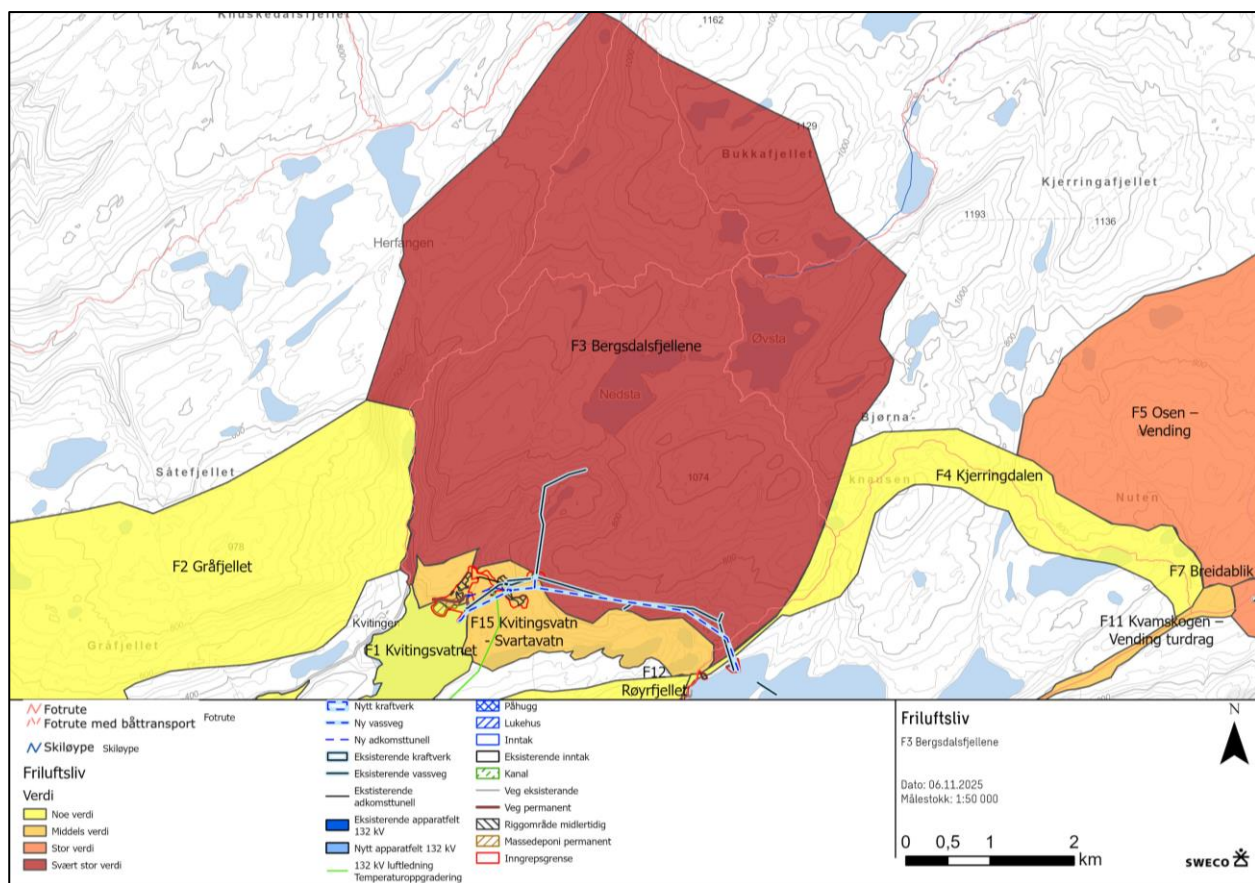
F2 Gråfjellet karakteriseres av snaufjell. Utsiktstoppen ligger på ca. 630 meter og er en relativt enkel tur fra Kvitingen. Delområdet egner seg godt for fjellski, randonee og telemark, men har enkelte bratte parti (Miljødirektoratet 2018b). I Strava heatmap (2025) er det registrert rundturer over Gråfjellet med Kvitingen som start og målpunkt.

Verdivurdering: F2 Gråfjellet					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F2 Gråfjellet har noe lokal bruksfrekvens. Det er ikke tilrettelagt og innehar få kunnskapsverdier. Opplevelseskvaliteten er satt til «litt» (Miljødirektoratet 2018b).					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Sotabotnen kraftverk	▲				
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra F2 Gråfjellet innenfor 5 km sonen. Tiltaket ventes imidlertid å gi ingen eller liten reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.				
Tiltakets konsekvens					

Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲ Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.3 F3 Bergsdalsfjellene

Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging

Figur 4-6: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F3 Bergsdalsfjellene

F3 Bergsdalsfjellene er et tilrettelagt høytjellsområde. Det tar ca. en og en halv time å nå delområdet fra Bergen, og omkring en halvtime fra Voss. Terrenget er variert og samtidig lettgått. Rutene i delområdet er T-merket og skiltet. Mellom 1926 og 1929 ble det bygget en ca. 20 km lang oppmuret vei fra Kvitingen til Småbrekke i Bergsdalen. Militæret bekostet arbeidet for å gjøre det fremkommelig med hester og vogn over fjellet (Bergen Turlag 2011:13). Vaksdal kommunes faste villmarksleir ligger langs militærvegen, og har lokalhistorie og Bergsdalsfjellene innlemmet i undervisningsopplegget. Militærveien benyttes i dag som tursti, og passerer DNTs selvbetjente hytte på Gullhorgabu. F3 Bergsdalsfjellene er også svært godt egnet for turer med telt og fiskestang (Miljødirektoratet 2018c). Om vinteren blir skiruter merket med kvist, som turen fra Småbrekke til Gullhorgabu. Ruten fra Kvitingen til Høgabu selvbetjente hytte byr også på en krevende skitur (ut.no u. d.). Bergsdalens geologi preges av bergartskomplekset Bergsdalsdekkene (Bergen Turlag 2011:19). Det er laget en geologisk natursti i Bergsdalsfjellene med en tilhørende brosjyre utgitt av Vaksdal kommune.

Figur 4-7. Turistforeningens informasjonsskilt på Kvitingen omtaler turmulighetene innover i Bergsdalsfjellene. Foto: Anne Drageset, Sweco.

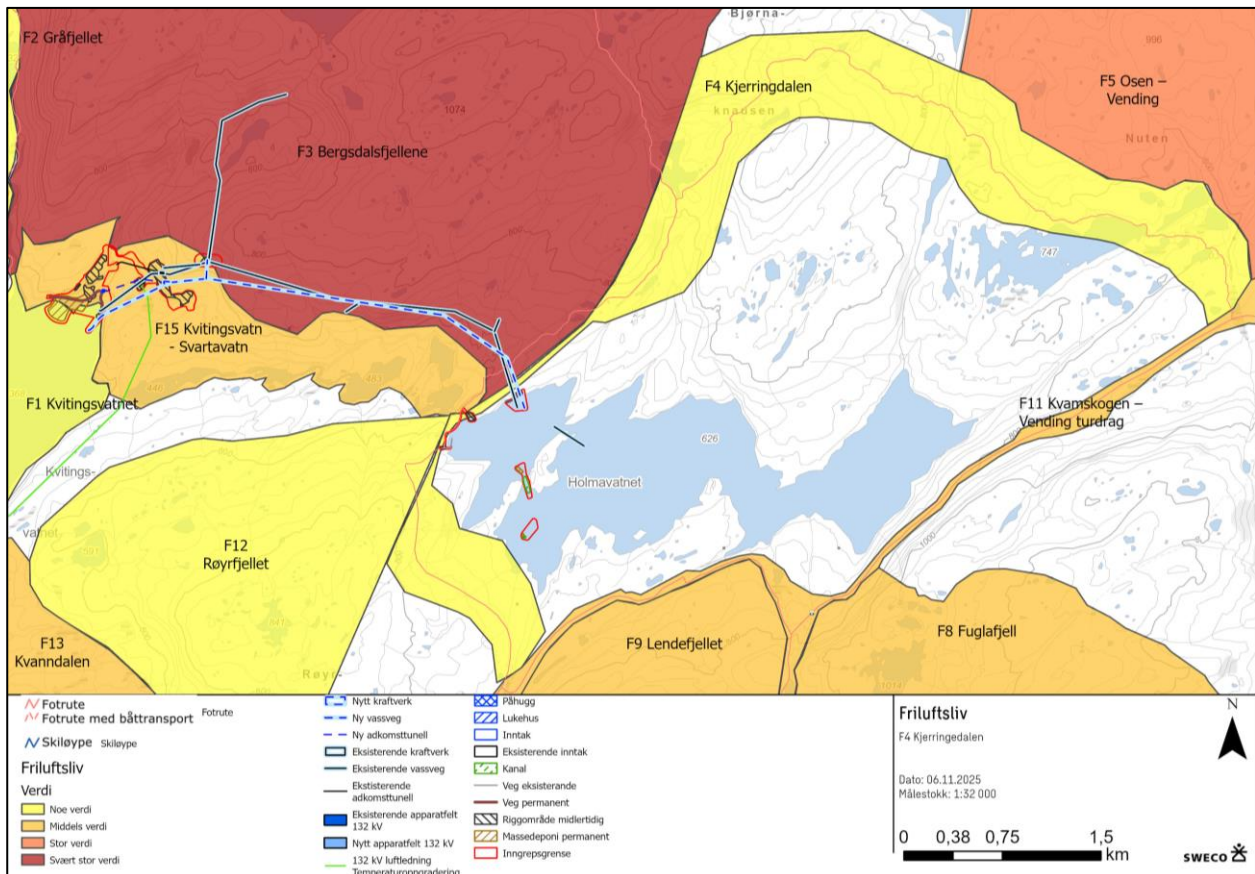

Figur 4-8 og 4-9. Til venstre: Villmarksleir for skoleklasser. Til høyre: Skilt til turløyper ved starten av militærvegen. Begge foto: Anne Drageset, Sweco.

Verdivurdering: F3 Bergsdalsfjellene							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F3 Bergsdalsfjellene er av Miljødirektoratet (2018c) vurdert til å være et svært viktig friluftslivsområde. Delområdet har stor brukerfrekvens med regionale og nasjonale brukere. Delområdet har god nok utstrekning til å utføre de ønskede aktivitetene. Det er ganske godt tilrettelagt og har symbolverdi som et tradisjonelt turmål. F3 Bergsdalsfjellene har en rekke opplevelsesverdier i form av landskapsformasjoner og fugle- og dyreliv. Det innehar også kunnskapsverdier blant annet i form av den gamle militærveien, en særegen geologi. I området holdes også en villmarksleir som har Bergsdalsfjellene som utgangspunkt for mange aktiviteter.							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Veien fra Kvitingen til Småbrekke får ikke reduksjon i tilgjengelighet. Det vil bli noe mer trafikk langs adkomsten på Kvittingsvegen i anleggsperioden. Tiltaket vil være synlig fra sørlige del av F3 Bergsdalsfjellene. Dette ventes ikke å gi reduksjon i områdets attraktivitet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.4 F4 Kjerringedalen

Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging

Figur 4-10: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F4 Kjerringedalen.

F4 Kjerringedalen kjennetegnes først og fremst av en tursti som går mellom DNT-hyttene Gullhorgabu og Vending. Samnanger Turlag vedlikeholder stien i form av klipping og merking. F4 Kjerringedalen strekker seg også til sørsiden av Svartavatn. Kun deler av strandsonen er egnet for ferdsel. Det går en turløype over dammen på Svartavatn og videre til Kvamskogen. Ved Svartavatn finnes flere bygninger og anleggsrester fra den storstilte kraftutbyggingen på starten av 1900-tallet. Det er også spor etter gammel stølsdrift ved Svartavatn.

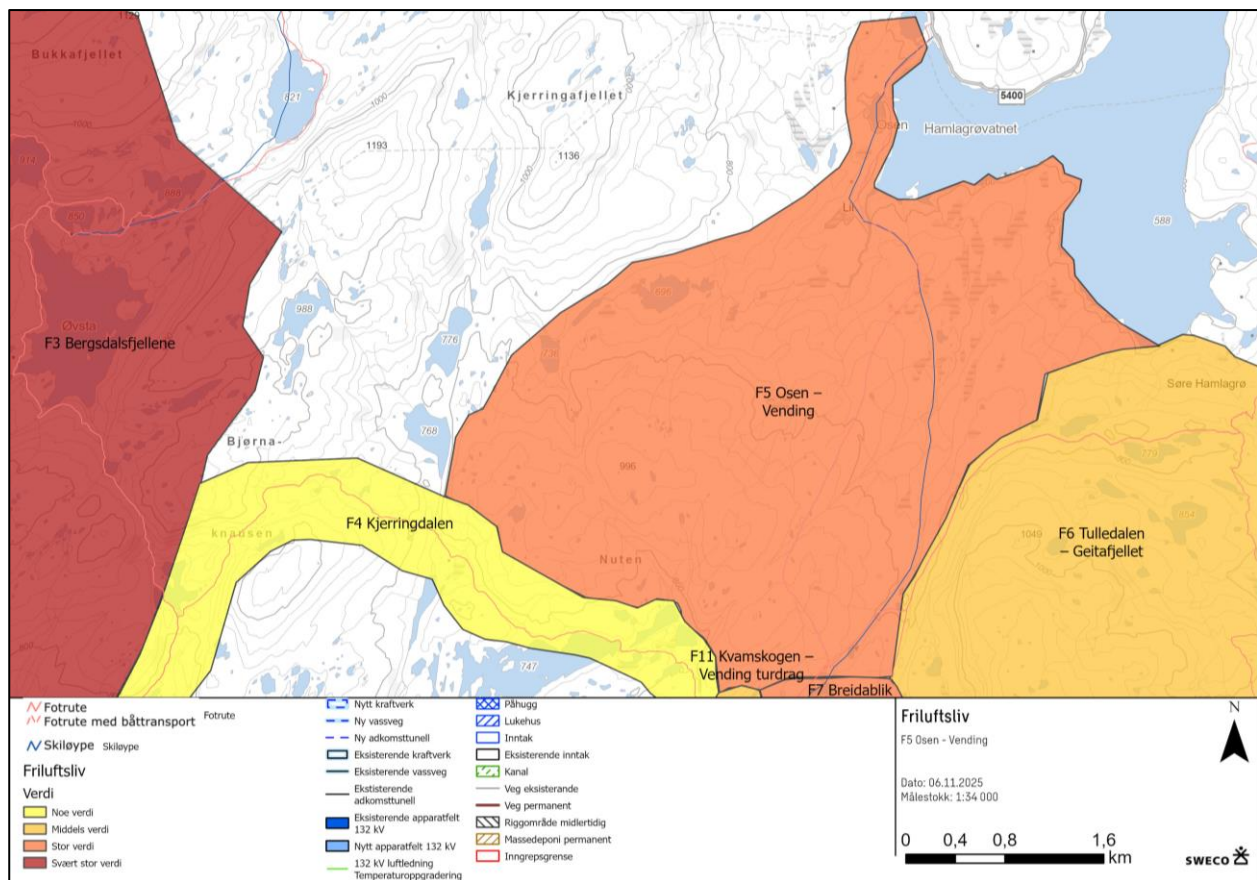
Figur 4-11. Demningen ved Svartavatnet. Foto: Sissel Øye, Sweco.

Verdivurdering F4 Kjerringdalen					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F4 Kjerringdalen har noe lokal bruksfrekvens. Delområdet er litt tilrettelagt i form av merket sti (Miljødirektoratet 2017a). Det har middels opplevelseskvaliteter og symbolverdi.					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Sotabotnen kraftverk	▲				
	Begrunnelse: Det skal ikke foregå noe arbeid på selve dammen på Svartavatn, kun sporadisk transport. Det vil ikke bli redusert fremkommelighet av betydning på turløypen her. Turløypen krysser også det midlertidige riggområdet ved Svartavatn. Turgåere kan oppleve noe mer støy og reduksjon i attraktivitet i anleggsperioden.				
	Tiltaket ventes ikke å gi varige endringer for friluftsliv.				
Tiltakets konsekvens					

Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲ Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.5 F5 Osen – Vending

Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging

Figur 4-12: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F5 Osen-Vending.

F5 Osen - Vending strekker seg fra Osen på sørsiden av Hamlagrøvatnet (588 moh.). Herfra følger en merket sti til Vending turisthytte i enkelt terreng. Hamlagrøvatnet nyttes til ørretfiske, særlig i juli og august når fisket er best.

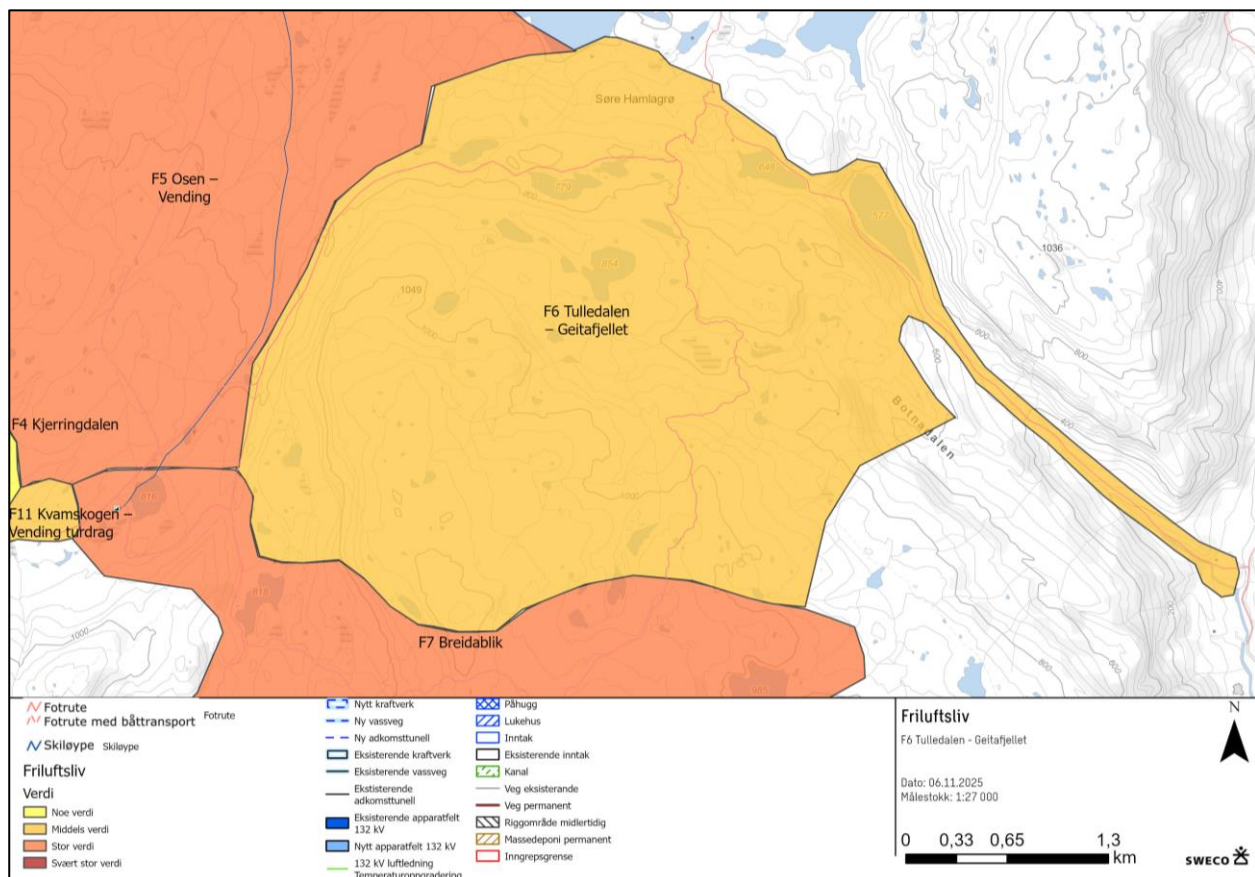
Figur 4-13. Skiltede turløyper ved Osen. Foto: Anne Drageset, Sweco.

Verdivurdering F5 Osen-Vending							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F5 Osen-Vending er ansett som et viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017b). Delområdet har ganske stor brukerfrekvens med regionale og nasjonale brukere. Delområdet er middels tilrettelagt, og fint egnet for familier, men det er behov for parkering (Miljødirektoratet 2017b).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket kan bli synlig fra sørlige del av F5 Osen-Vending innenfor 10 km sonen. Tiltaket vil ikke påvirke friluftslivsområdet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----

Sotabotnen kraftverk	▲
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).

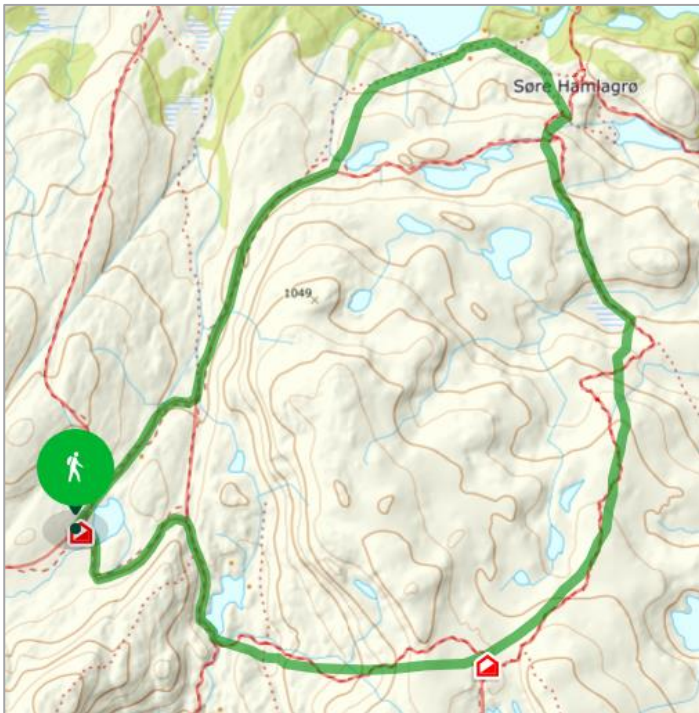
4.1.1.6 F6 Tulledalen – Geitafjellet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-14: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F6 Tulledalen – Geitafjellet

F6 Tulledalen – Geitafjellet er et utmarks- og turområde som blir brukt både sommer og vinter. Gjennom delområdet går det T-merkede stier mellom Hamlagrøvatnet og DNT-hyttene Vending og Breidablik. Turen fra Søre Hamlagrø via Tulledalen til Breidablik tar 3-4 timer (Klyve 2020:222). Det er også mulig å bruke DNT-hytten på Vending som utgangspunkt for en 5-timers rundtur gjennom stølstereng (ut.no u. d.). Gjennom Botnadalen fører også en merket sti til Botnen. Delområdet har små fiskevann og muligheter for å oppleve dyreliv.

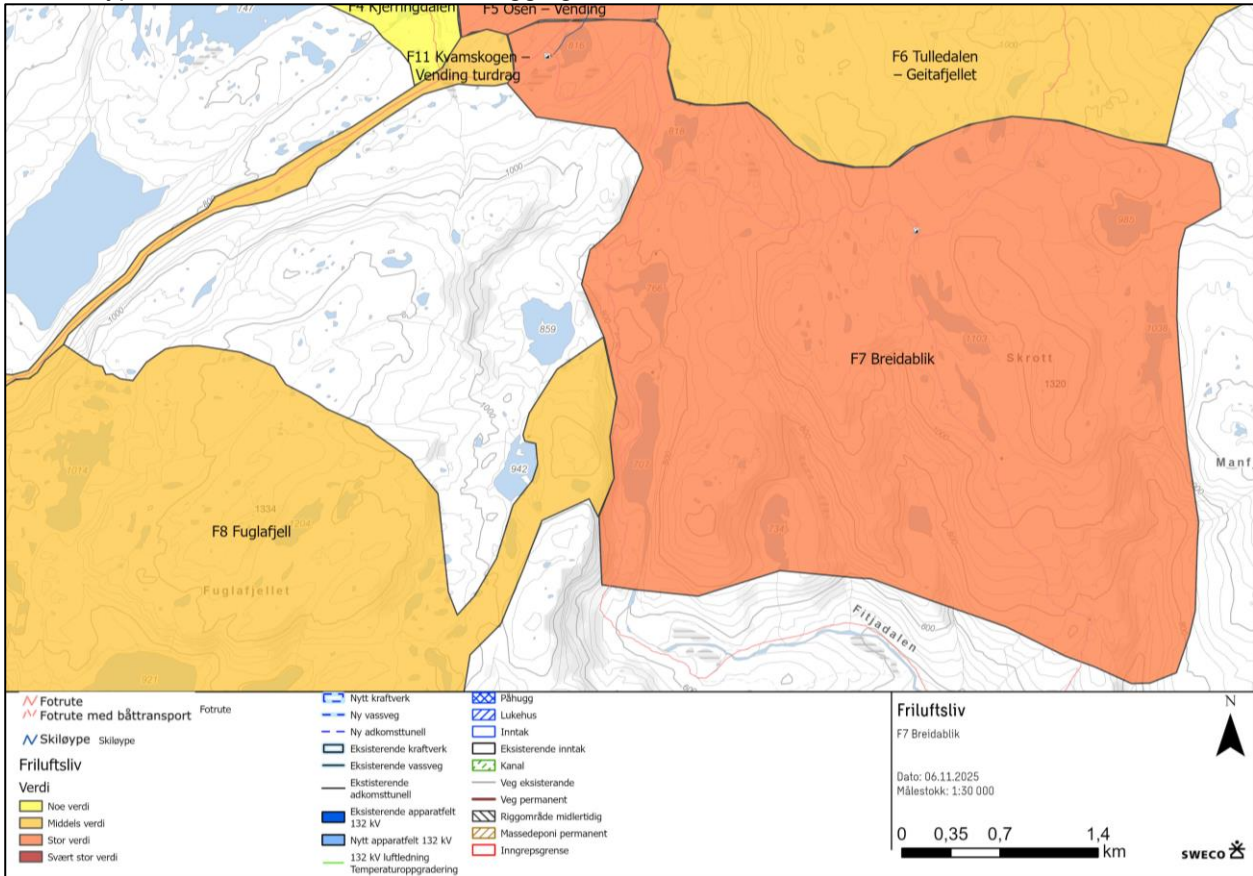

Figur 4-15. Rundtur Vending-Søre Hamlagrø-Geitafjell-Vending. Kart: ut.no

Verdivurdering F6 Tulledalen – Geitafjellet							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F6 Tulledalen – Geitafjellet er ansett som et viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017c). Delområdet har middels brukerfrekvens med hovedsakelig lokale brukere. F6 Tulledalen – Geitafjellet er litt tilrettelagt. Delområdets opplevelseskvaliteter og symbolverdi er også satt til «litt» (Miljødirektoratet 2017c).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket kan bli synlig fra sørvestre del av F6 Tulledalen – Geitafjellet innenfor 10 km sonen. Tiltaket vil ikke påvirke friluftslivsområdet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.7 F7 Breidablik

Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging

Figur 4-16: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F7 Breidablik.

F7 Breidablik er et turområde som blir benyttet både sommer og vinter. Det går T-merkede stier til DNT-hyttene Breidablik og Vending. Breidablik ligger omkring et lite tjern, 1160 moh., i åpent fjellandskap. Fra 1968, og i mange år fremover, ble det på privat initiativ ført opp hytter på Breidablik. Hyttene ble bygget for hånd, av materialer i stein og tre. Hyttene ble kontinuerlig vedlikeholdt og man tok imot gjester. I 2018 overtok Bergen og Hordaland turlag, og erstattet en av hyttene og et uthus med en ny gjestehytte og et nytt uthus (Oma og Dysvik 2018). «Gamlehytta» er blitt stående og er en hytte med særpreg og fine håndverksdetaljer. Den nye arkitekttegnede hytten er tilpasset stedets særpreg i material- og fargebruk. Breidablik blir besøkt av over tusen personer hvert år (Klyve 2020:222).

Turen fra Breidablik til toppen av Skrott tar under en time. Her er det mektig utsikt til Hardangerfjorden og Folgefonna i sør. På klare dager kan man se helt til Nordsjøen (Klyve 2020:222).

Bergen og Hordaland turlags hytte på Vending åpnet i 2007. Den nås via to timers gange fra Hamnagrøsen. Ved Vending er det mange fiskerike vann. Hyttegjester kan fiske fritt i vannene omkring hytten (Klyve 2010:78-79; ut.no u. d.).

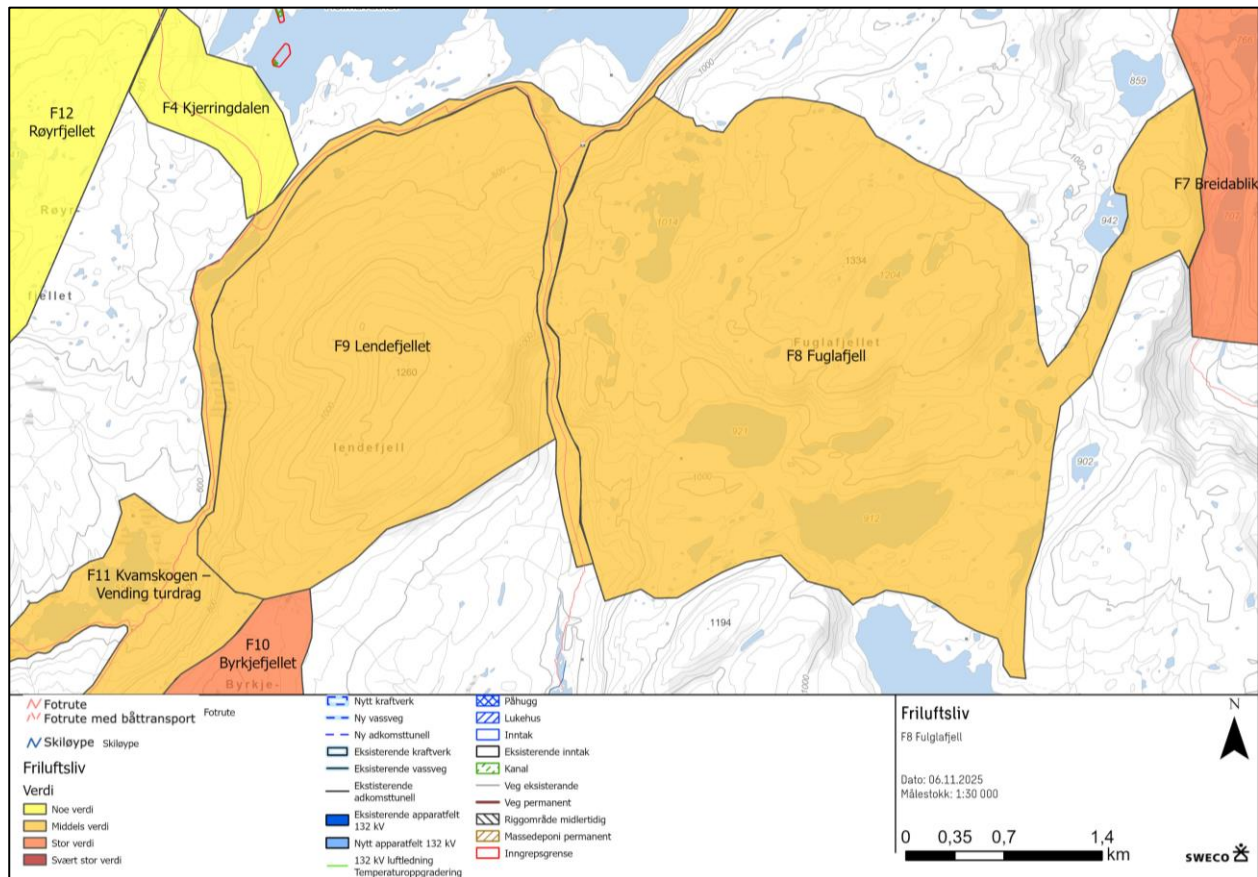

Figur 4-17. Breidablikk. Foto: Varden.no.

Verdivurdering F7 Breidablik							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F7 Breidablik er ansett som et viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017d). Delområdet har ganske stor brukerfrekvens med middels andel regionale og nasjonale brukere. F7 Breidablikk er middels tilrettelagt (Miljødirektoratet 2017d). Delområdet har ganske mange opplevelseskvaliteter, særlig i form av vid utsikt fra Skrott. F7 Breidablik har også ganske stor symbolverdi grunnet historien til hyttetunet på Breidablikk.							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: I henhold til synlighetsanalysen vil tiltaket ikke bli synlig fra F7 Breidablik.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.8 F8 Fuglafjell

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-18: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F8 Fuglafjell.

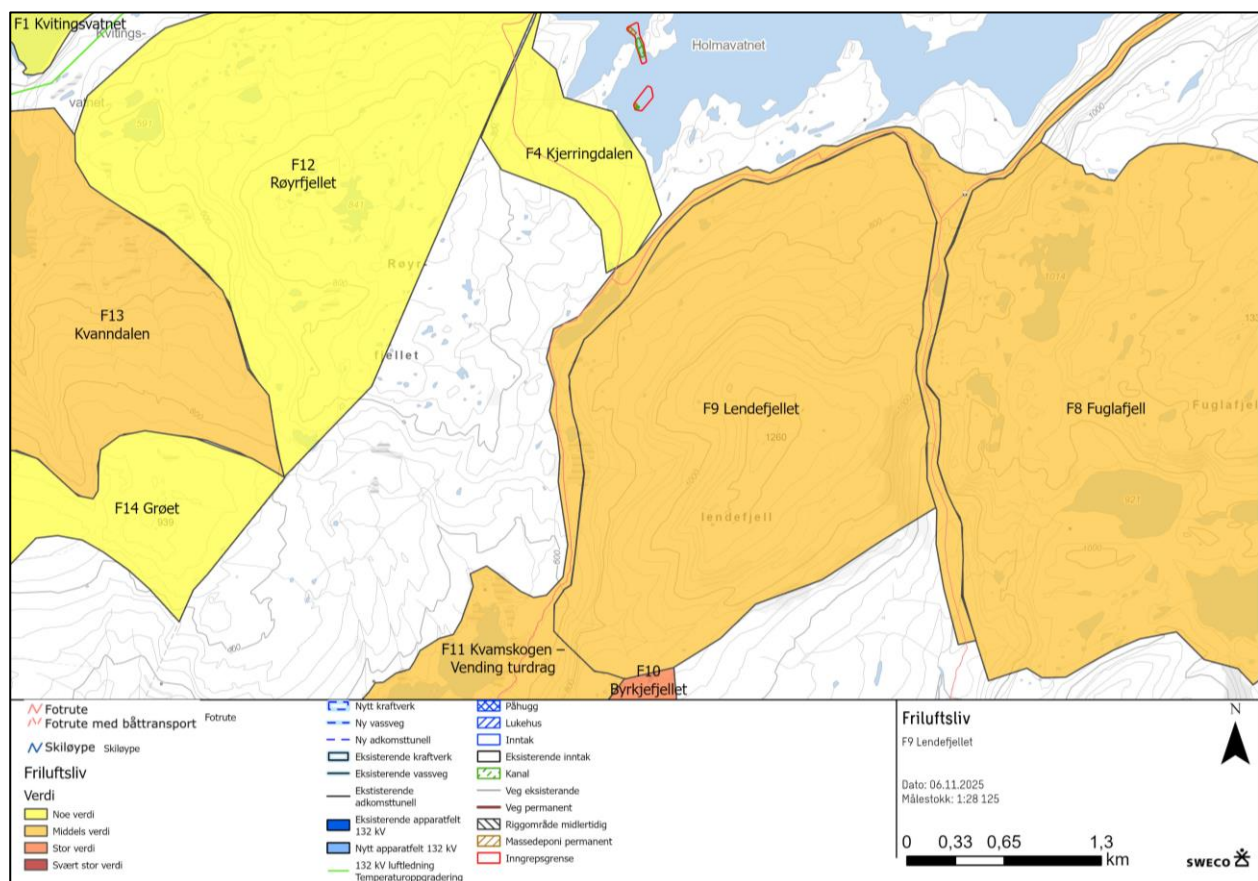
F8 Fuglafjell er et topptursområde for viderekommende. Fuglafjellet er den høyeste toppen i Kvam på 1334 moh. Turen til toppen er krevende, og løypen er ikke merket (Miljødirektoratet 2017e). I Fugladalen nedenfor, ligger det gamle stølsbygninger.

Verdivurdering F8 Fuglafjell					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F8 Fuglafjell er ansett som et svært viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017e), men det krevende terrenget begrenser tilgjengeligheten. Delområdet har noe brukerfrekvens med middels andel regionale og nasjonale brukere. F8 Fuglafjell er ikke tilrettelagt (Miljødirektoratet 2017e). Et fremtredende fjell-landskap og spor etter gammel stølsdrift i dalen bidrar til å gi delområdet opplevelseskvaliteter.					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
	▲				

Sotabotnen kraftverk	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra F8 Fuglafjell innenfor 5 km sonen. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.9 F9 Lendefjellet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-19: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F9 Lendefjellet.

F9 Lendefjellet er et topptursområde for viderekommende. Toppen av Lendefjellet ligger på 1260 moh., og løypen er ikke merket. Mange går fra Byrkjefjellet og videre til Lendefjellet (Miljødirektoratet 2017f).

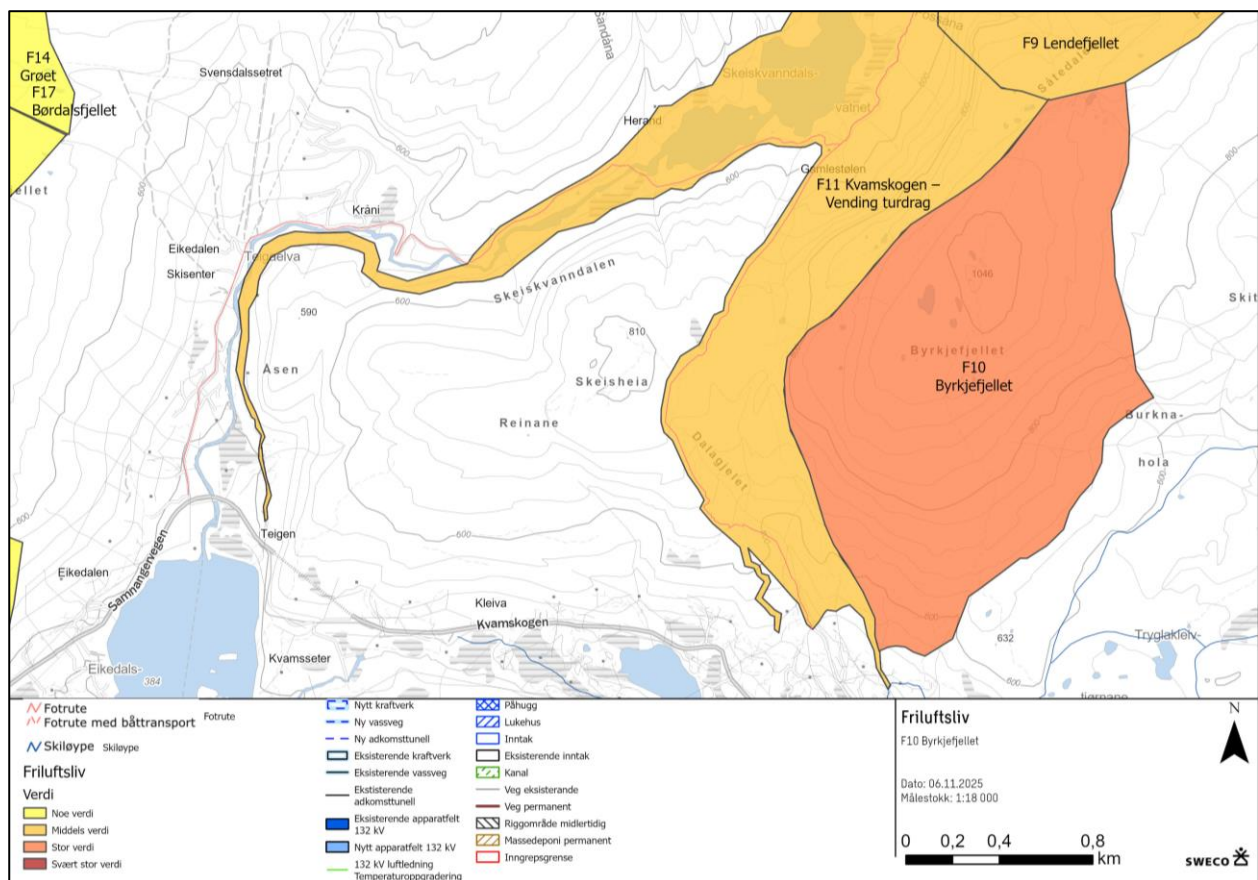
Verdivurdering F9 Lendefjellet				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				
Begrunnelse: F9 Lendefjellet er ansett som et svært viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017f), men det krevende terrenget begrenser tilgjengeligheten. Delområdet har middels brukerfrekvens med				

middels andel regionale og nasjonale brukere. F9 Lendefjellet er ikke tilrettelagt (Miljødirektoratet 2017f). Delområdet har mange opplevelseskvaliteter i form av et variert og dramatisk landskap.

Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra F9 Lendefjellet innenfor 5 km sonen. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.10 F10 Byrkjefjellet

Områdetype: Utfartsområde

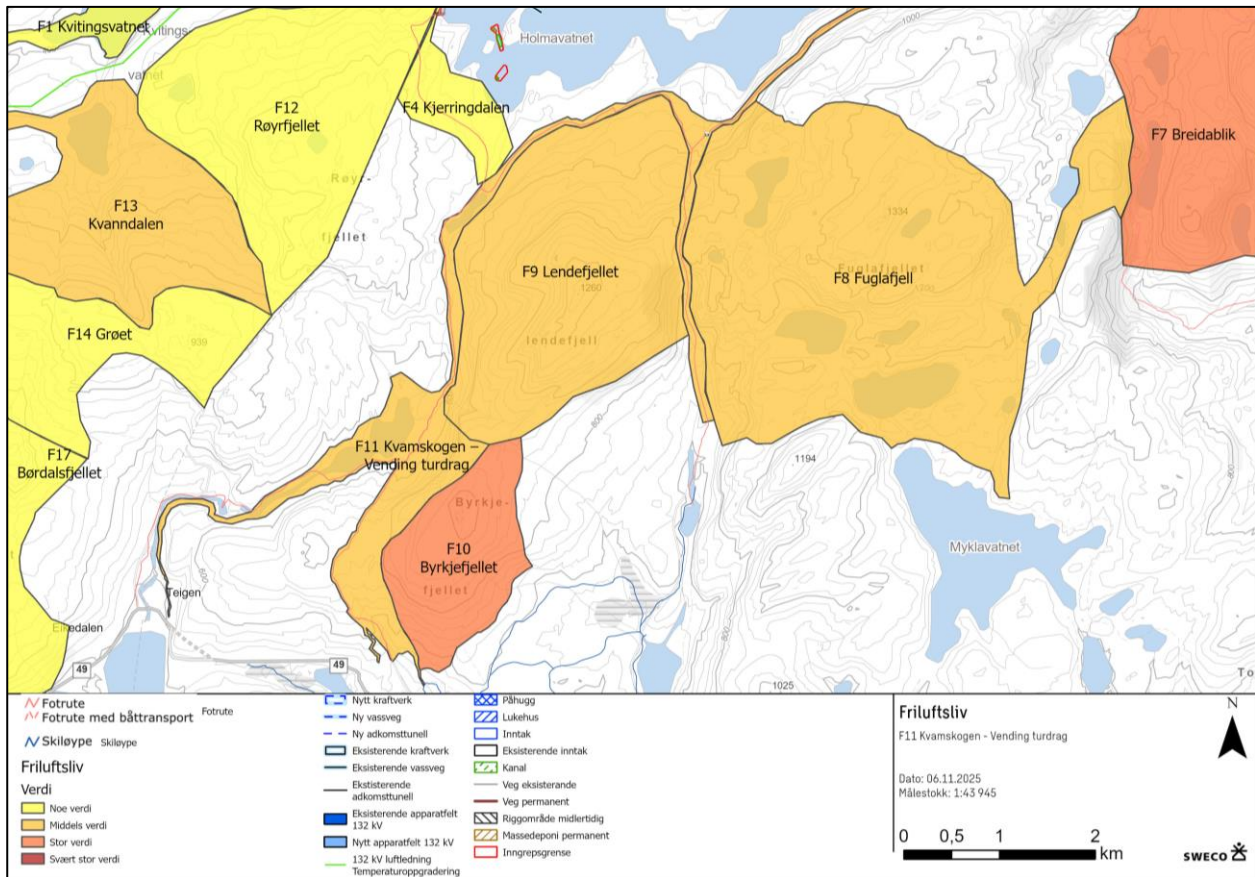
Figur 4-20: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F10 Byrkjefjellet

F10 Byrkjefjellet er et toppkursområde. Hele lien oppover til Byrkjefjellet blir brukt da den er bred og fin å gå opp. F10 Byrkjefjellet blir brukt både sommer og vinter, men i økende grad i forbindelse med alpine skigrener om vinteren (Miljødirektoratet 2017g). Turen til topps starter fra Wallemtnet på Kvamskogen. Toppen ligger på 1046 moh. og herfra har en god utsikt over Kvamskogen (Rudsengen 2017:118). Noen velger å gå videre til nabotoppen Lendefjellet (se F9 Lendefjellet).

Verdivurdering F10 Byrkjefjellet							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F10 Byrkjefjellet er ansett som et svært viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017g). Delområdet har ganske stor brukerfrekvens av lokale brukere. Stien til topps er ikke merket, men det er noen varder. Det er ikke egen parkeringsplass eller skiltet fra veien (Miljødirektoratet 2017g).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra nordre del av F10 Byrkjefjellet innenfor 5 km og 10 km sonen. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.11 F11 Kvamskogen – Vending Turdrag

Områdetype: Stort turområde med tilrettelegging

Figur 4-21: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F11 Kvamskogen – Vending turdrag

F11 Kvamskogen – Vending Turdrag er en 12-km lang T-merket sommerløype mellom Kvamskogen og Vending. Den er ikke egnet om vinteren grunnet rasfare. Turen er krevende (Miljødirektoratet 2017h). Turløypen passerer sørsiden av Svartavatn.

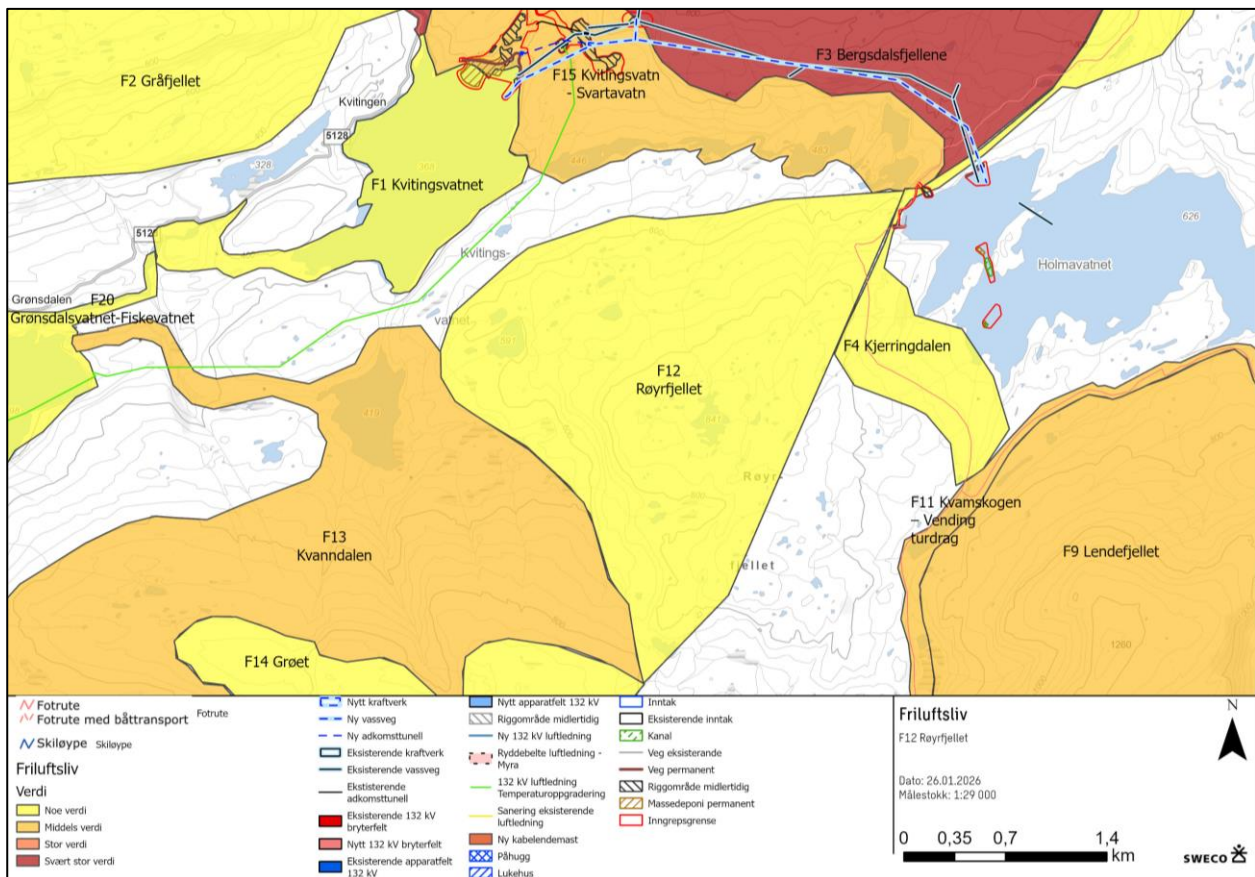

Figur 4-22. Skilt med populære turmål i nærheten av tiltaksområdet. Foto: Jan Adriansen, Sweco.

Verdivurdering F11 Kvamskogen – Vending turdrag							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F11 Kvamskogen – Vending turdrag er ansett som et viktig friluftslivsområde (Miljødirektoratet 2017h). Delområdet har noe brukerfrekvens, hovedsakelig av lokale. Opplevelsesverdiene er satt til middels (Miljødirektoratet 2017h).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra deler av turdraget, særlig partiet som går langs sørsiden av Svartavatn. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.12 F12 Røyrfjellet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-23: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F12 Røyrfjellet.

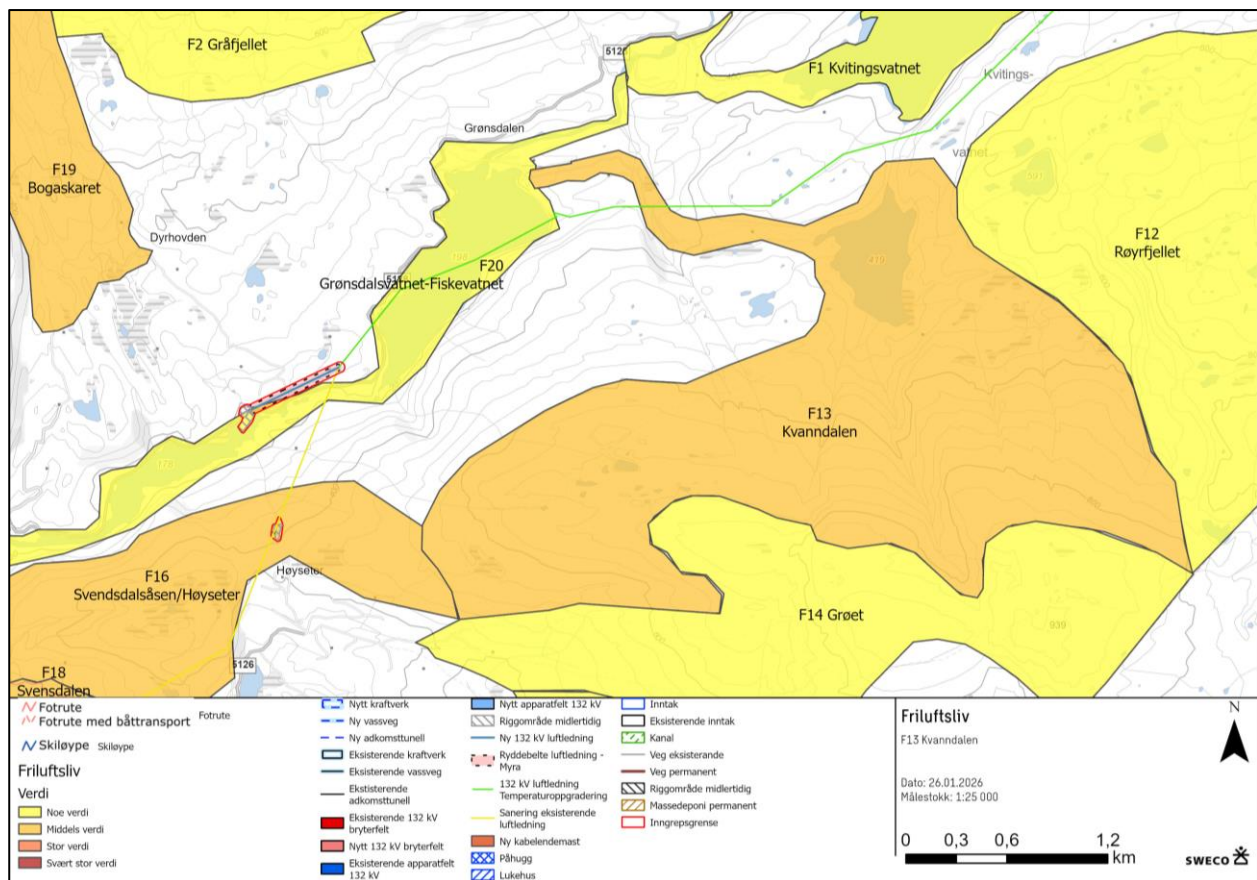
F12 Røyrfjellet er et snaufjellsområde sør og vest for Svartavatn. Det er lett å finne en god rute opp både sommer og vinter (Miljødirektoratet 2018d).

Verdivurdering F12 Røyrfjellet					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F12 Røyrfjellet har liten brukerfrekvens. Det er andre høyere fjell i området som gir mer utsikt, noe som kan være en årsak til at Røyrfjellet er mindre besøkt (Miljødirektoratet 2018d).					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Sotabotnen kraftverk	▲				
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra store deler av F12 Røyrfjellet. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.				
Tiltakets konsekvens					

Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲ Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.13 F13 Kvanndalen

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-24: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F13 Kvanndalen.

Kvanndalen er en setergrend. Ifølge Sekretariatet for registrering av faste kulturminner (SEFRAK) lå det her et felles seteranlegg for brukene på Høyseter. Det lå 6-7 setre i Kvanndalen, samt et meieri. Det går sti fra Høyseter til Kvanndalsvatnet. En del lokale brukere går tur inn hit og det kan være fint og telte ved Kvanndalsvatnet (Miljødirektoratet 2018e).

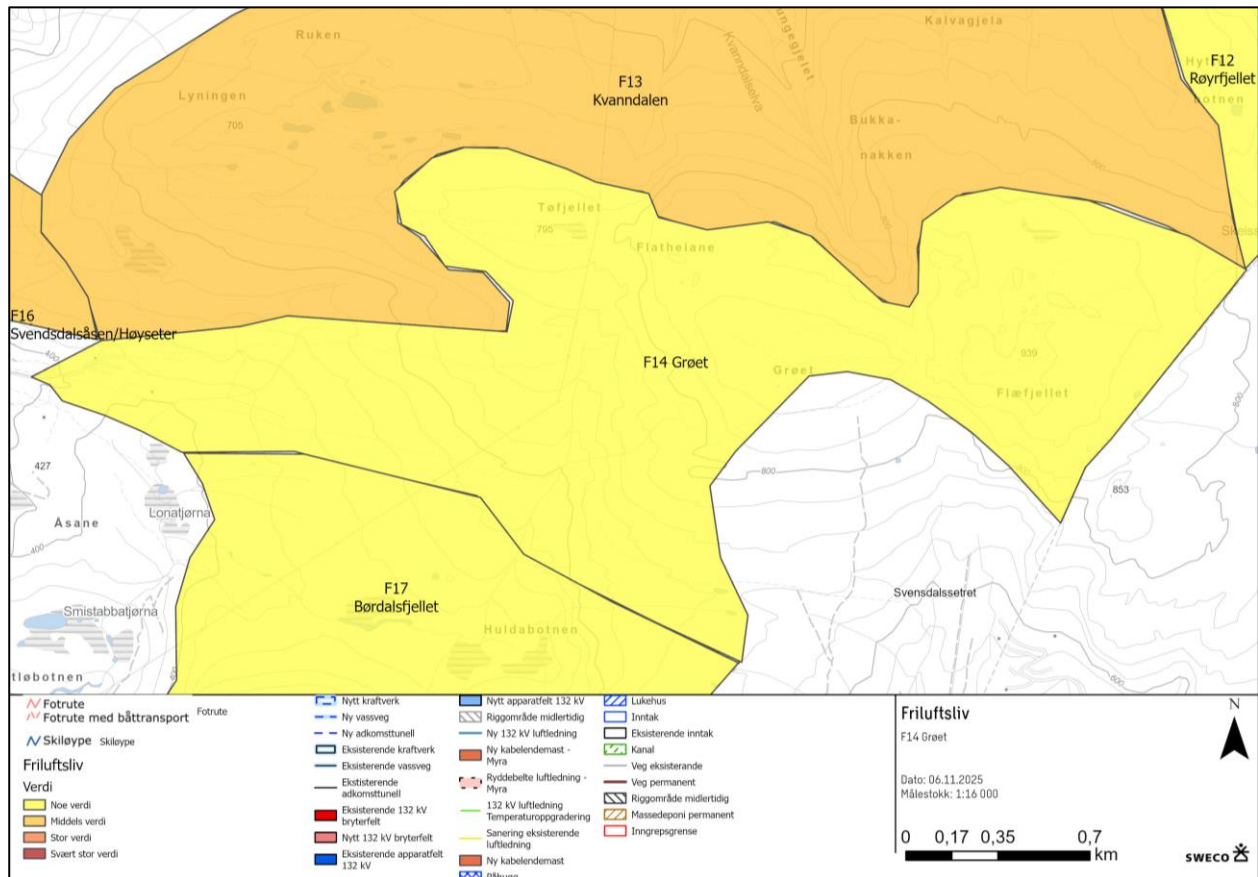
Figur 4-25. Det gamle stølsanlegget sør for Kvanndalsvatnet er i dag fritidsboliger. Foto: Samnanger Turlag.

Verdivurdering: F13 Kvanndalen							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F13 Kvanndalen har noe lokal bruksfrekvens. Det er litt tilrettelagt og innehar har noen kunnskaps- og opplevelsesverdier i form av gammel seterdrift.							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra store deler av F13 Kvanndalen. En liten del av 132 kV luftlinje som skal temperaturoppgraderes krysser F13 Kvanndalen. Tiltakene ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----

Sotabotnen kraftverk	▲
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).

4.1.1.14 F14 Grøet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging

Figur 4-26: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F14 Grøet.

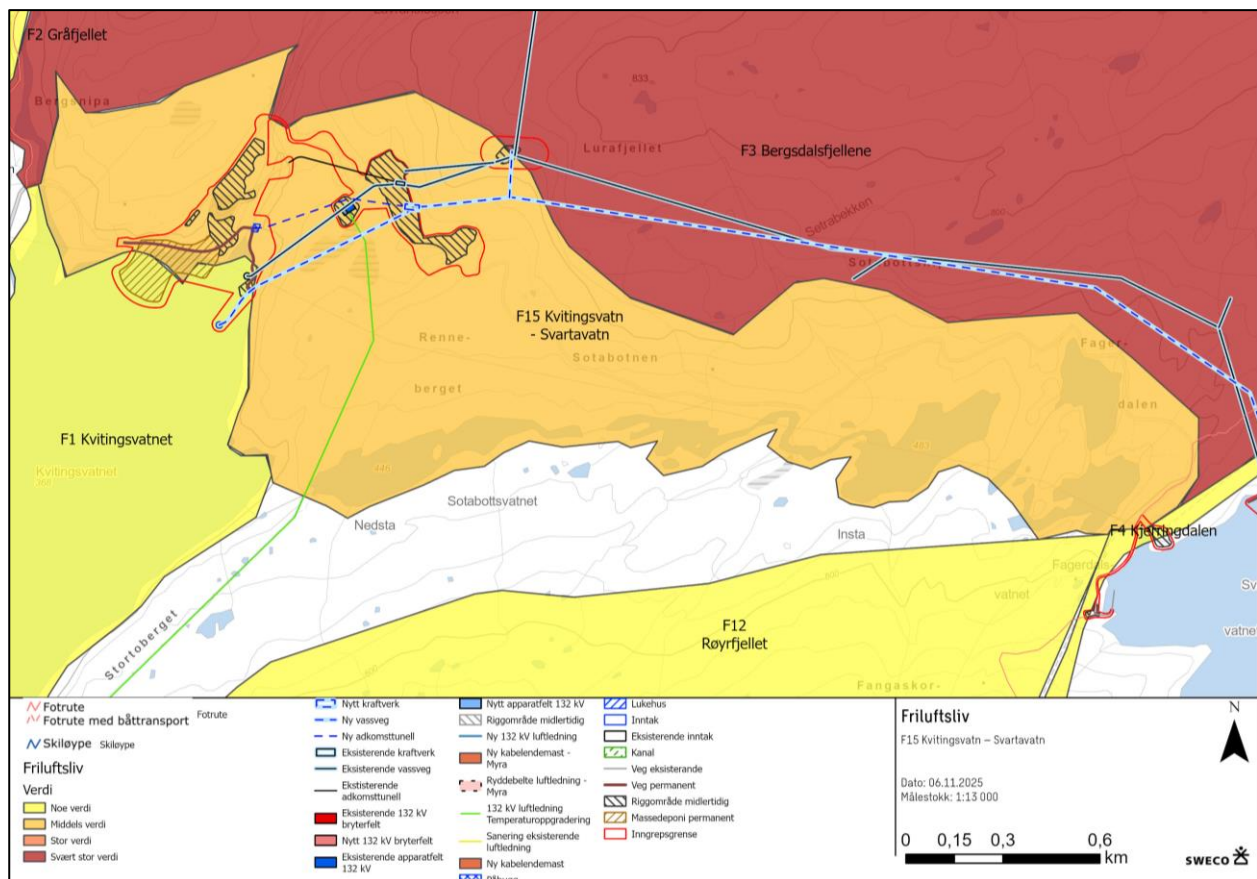
F14 Grøet er et snaufjellsområde som grenser til Eikedalen skisenter. Området er først og fremst benyttet til skiturer om vinteren da man kan få enkel tilkomst med skiheis. Det går også en sommerute mellom Svendsalssetret og Høyseter, men denne er det færre som benytter seg av (Miljødirektoratet 2018f).

Verdivurdering: F14 Grøet					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F14 Grøet har noe lokal brukerfrekvens. Det finnes noe tilrettelegging for friluftsliv i området, men tilgjengeligheten er ikke spesielt god (Miljødirektoratet 2018f).					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet

Sotabotn kraftverk	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket blir synlig fra store deler av F14 Grøet. Tiltaket ventes imidlertid ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotn kraftverk	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.1.15 F15 Kvittingsvatn – Svartavatn

Områdetype: Andre friluftslivsområder

Figur 4-27: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F15 Kvittingsvatn – Svartavatn.

Da Svartavatnsdammen ble forsterket tidlig på 70-tallet bygget man bilvei til den fra Kvittingsvatn (Langeland 2009:45). Denne har i dag veibom, men blir innimellom benyttet til friluftslivsformål. I Strava heatmap er det registrert aktivitet av både løpere og syklistar på veien mellom Kvittingsvatn og Svartavatn (Strava 2025).

Figur 4-28. Veien mellom Kvittingsvatn og Svartavatn passerer et gårdshus, opprinnelig oppført mellom 1880-1890. Foto: Anne Drageset, Sweco.

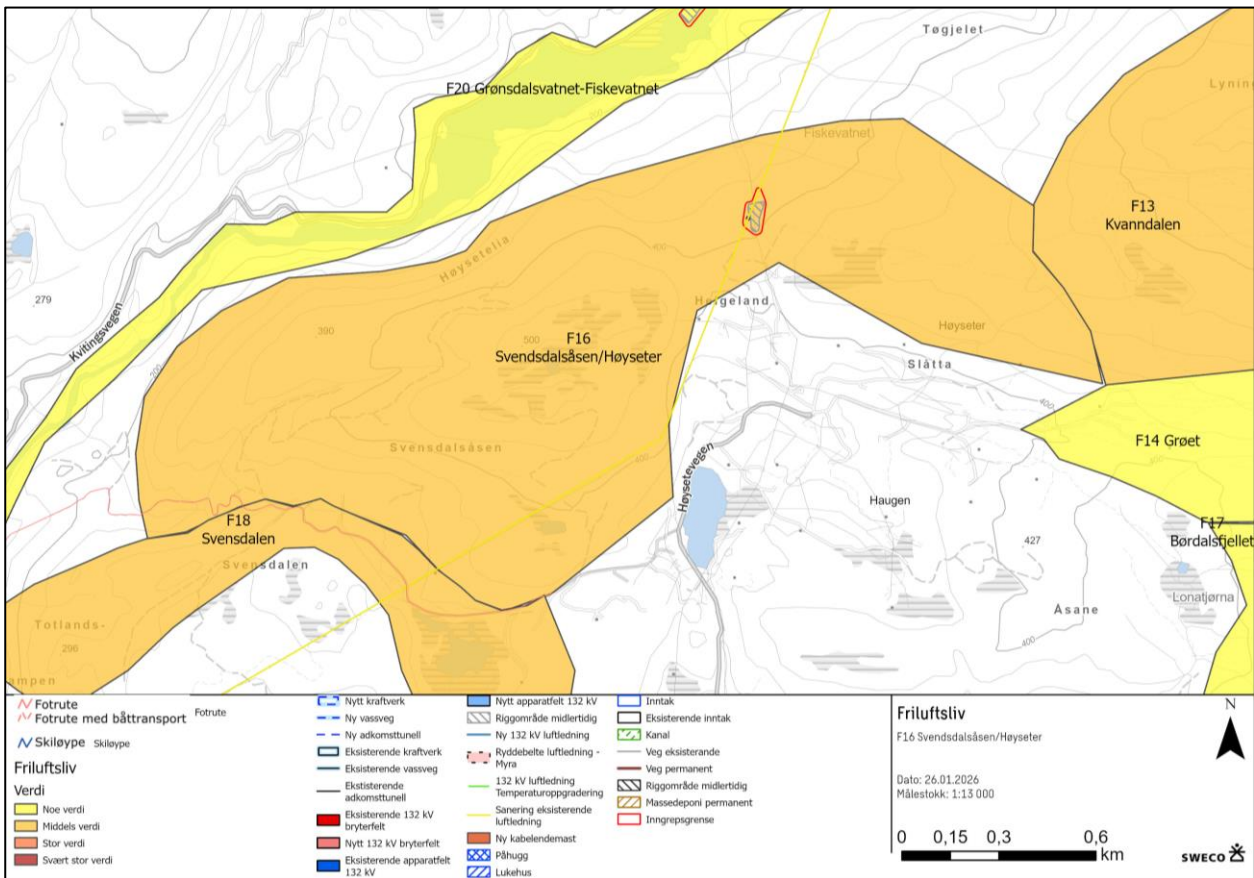
Verdivurdering F15 Kvittingsvatn – Svartavatn					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: Delområdet har middels brukerfrekvens av lokale brukere. F15 Kvittingsvatn – Svartavatn er lett tilgjengelig i og med at det går bilvei frem til bommen.					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Sotabotnen kraftverk	▲				
	Begrunnelse: Store deler av tiltaket er planlagt langs Kvittingsvegen mellom Kvittingsvatn og Svartavatn. Det skal anlegges et permanent massedeponi i Kvittingsvatnet ikke langt fra vegen. Det er også lagt opp til flere midlertidige riggområder langs Kvittingsvegen.				

	Det vil ikke legges opp til fri ferdsel mellom Svartavatnet og Kvittingsvatnet i anleggsperioden. Anleggsarbeidet er også forventet å gi støy. Dette kan gi midlertidig reduksjon i områdets attraktivitet. Ved Kvitingen kraftstasjon skal bryteranlegget utvides. Bryteranlegg produserer noe støy, som vil gjøre seg gjeldene i driftsfasen. Selve kraftstasjonen skal legges inne i fjell og ventilasjonsaggregatet plasseres inne i kraftstasjonen. Eventuell støy fra utkast til ventilasjonen kan bli merkbar. De planlagte tiltakene vil trolig bare gi små varige endringer for friluftsliv.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Sotabotnen kraftverk	▲						
	Noe konsekvens for friluftsliv (-).						

4.1.2 Nettilknytning

4.1.2.1 F16 Svendsdalsåsen/Høyseter

Områdetype: Nærturterreng

Figur 4-29: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F16 Svendsdalsåsen/Høyseter.

F16 Svendsdalsåsen/Høyseter har først og fremst funksjon som nærturterreng for hyttefeltet som er anlagt på Høyseter. Det går en turløype gjennom Svendsdalen. Det leder en sti fra Høyseter og opp til toppen Lyningen. Denne er en del av fjelltopppjakten og har gjentatte registrerte besøk på appens ledertavle i 2025. Det går også stier fra Høyseter mot Røyrfjellet. Ved Leitet finnes gapahuk, bålpanne og sittebenk. Herfra er det fin utsikt ned mot Fiskevatnet og Grøndalsvatnet. Området er snørikt om vinteren.

Figur 4-30. Skilt til lokale turstier på Høyseter. Foto: Anne Drageset, Sweco.

Figur 4-32. Nyautløa gapahuk. Foto: Solveig Angell-Petersen, Sweco.

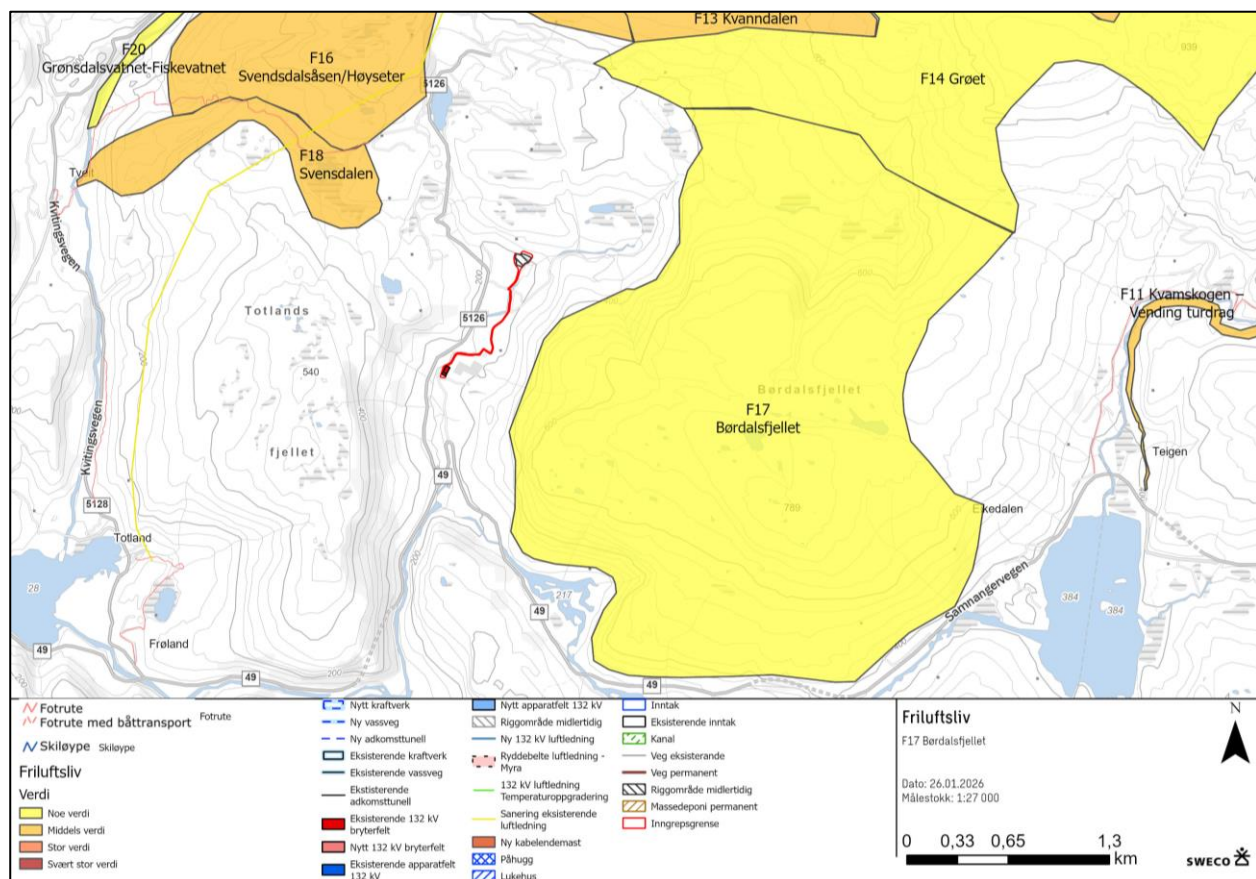
Figur 4-31. Områdebilde tatt fra gapahuk mot linje som skal saneres. Foto: Solveig Angell-Petersen, Sweco.

Verdivurdering: F16 Svensdalåsen/Høyseter							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F16 Svensdalåsen/Høyseter har middels brukerfrekvens av lokale brukere. Området er middels tilrettelagt og kan sies å ha noe symbolverdi og opplevelseskvalitet (Miljødirektoratet 2018g).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Begrunnelse: Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Ledningen strekker seg i dag over Høyseter. Saneringen anses som en positiv visuell endring.						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Begrunnelse: Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Ledningen strekker seg i dag over Høyseter. Saneringen anses som en positiv visuell endring. Ved Leitet skal det etableres en ny kabelendemast. 0-alternativet for Nettalternativ 2 Leitet forutsetter Børdalen kraftverk alt er utbygd. Etablering av ny kabelendemast i forbindelse med Sotabotn kraftverk vurderes derfor til å ikke påvirke F16 Svensdalåsen/Høyseter i noen betydelig grad, da det i området for ny kabelendemast vil gjøres inngrep i forbindelse med Børdalen kraftverk, blant annet etableres et permanent massedeponi.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Noe positiv konsekvens for friluftsliv (+).						

	▲
Nettalternativ 2 Leitet	Noe positiv konsekvens for friluftsliv (+).

4.1.2.2 F17 Børdalsfjellet

Områdetype: Stort turområde uten tilrettelegging.

Figur 4-33: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F17 Børdalsfjellet.

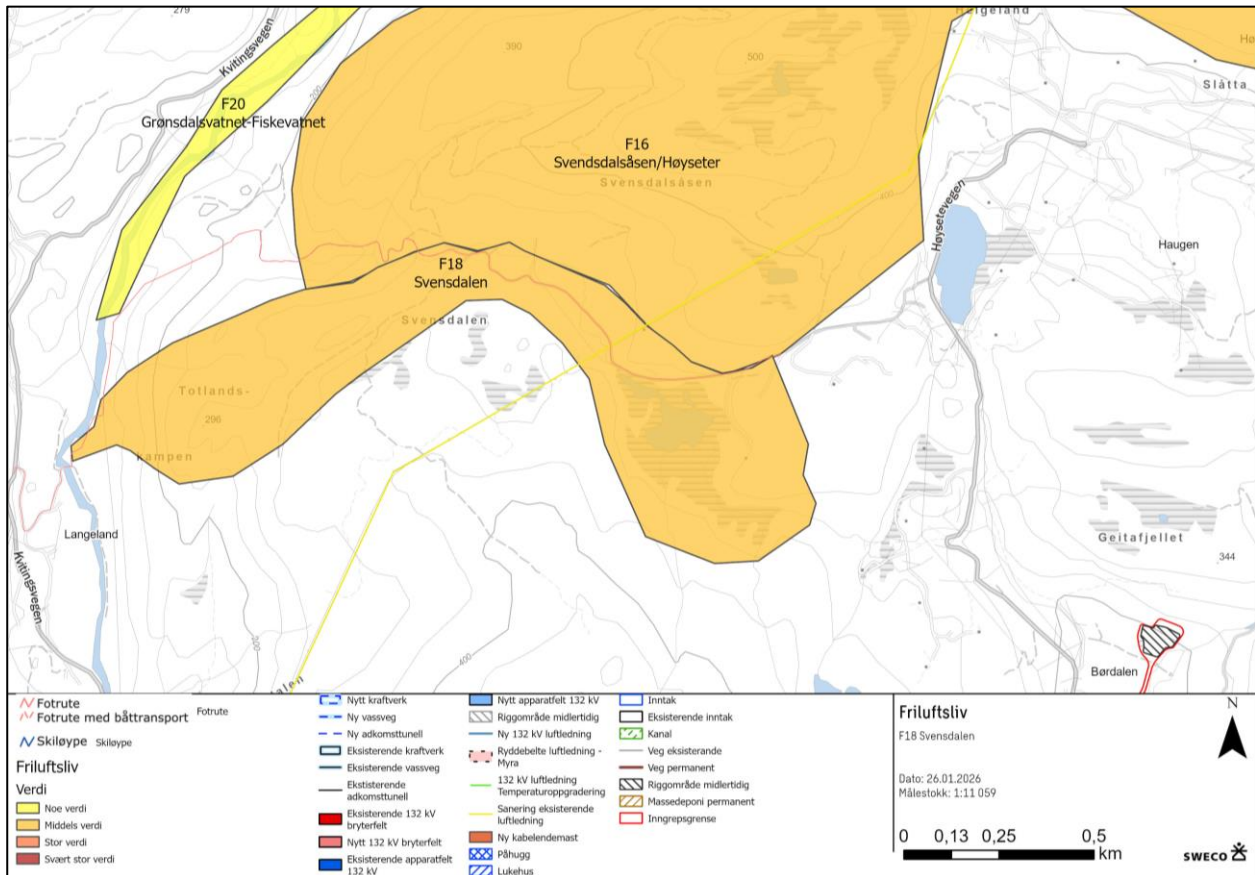
Børdalsfjellet grenser til Eikedalen skisenter. Dette gjør at det foregår en god del løssnøkjøring i området da det er mulig å ta skiheis opp. Området er litt tilrettelagt (Miljødirektoratet 2018h). Børdalsfjellet inngår i fjelltoppjakten. I tillegg til selve toppen av Børdalsfjellet inkluderer delområdet også to andre topper som inngår i fjelltoppjakten: Utløbottsfjellet og Huldabottsfjellet (fjelltoppjakten.no).

Verdivurdering: F17 Børdalsfjellet				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				
Begrunnelse: F17 Børdalsfjellet er vurdert til å ha middels brukerfrekvens. Området brukes mest av lokale, og blir nesten aldri tatt i bruk av regionale eller nasjonale brukere (Miljødirektoratet 2018h). Fjellet inngår i fjelltoppjakten.				
Tiltakets påvirkning				

Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Begrunnelse: 0-alternativet for forutsetter Børdalen kraftverk alt er utbygd. Tiltaket i Børdalen i forbindelse med Nettalternativ 1 Myra blir synlig fra F17 Børdalsfjellet, men de mest omfattende tiltakene blir synlige bare i anleggsfasen. Tiltaket ventes ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Begrunnelse: 0-alternativet for forutsetter Børdalen kraftverk alt er utbygd. Tiltaket i Børdalen i forbindelse med Nettalternativ 2 Leitet blir synlig fra F17 Børdalsfjellet, men de mest omfattende tiltakene blir synlige bare i anleggsfasen. Tiltaket ventes ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.2.3 F18 Svensdalen

Områdetype: Nærturterreng

Figur 4-34: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F18 Svensdalen.

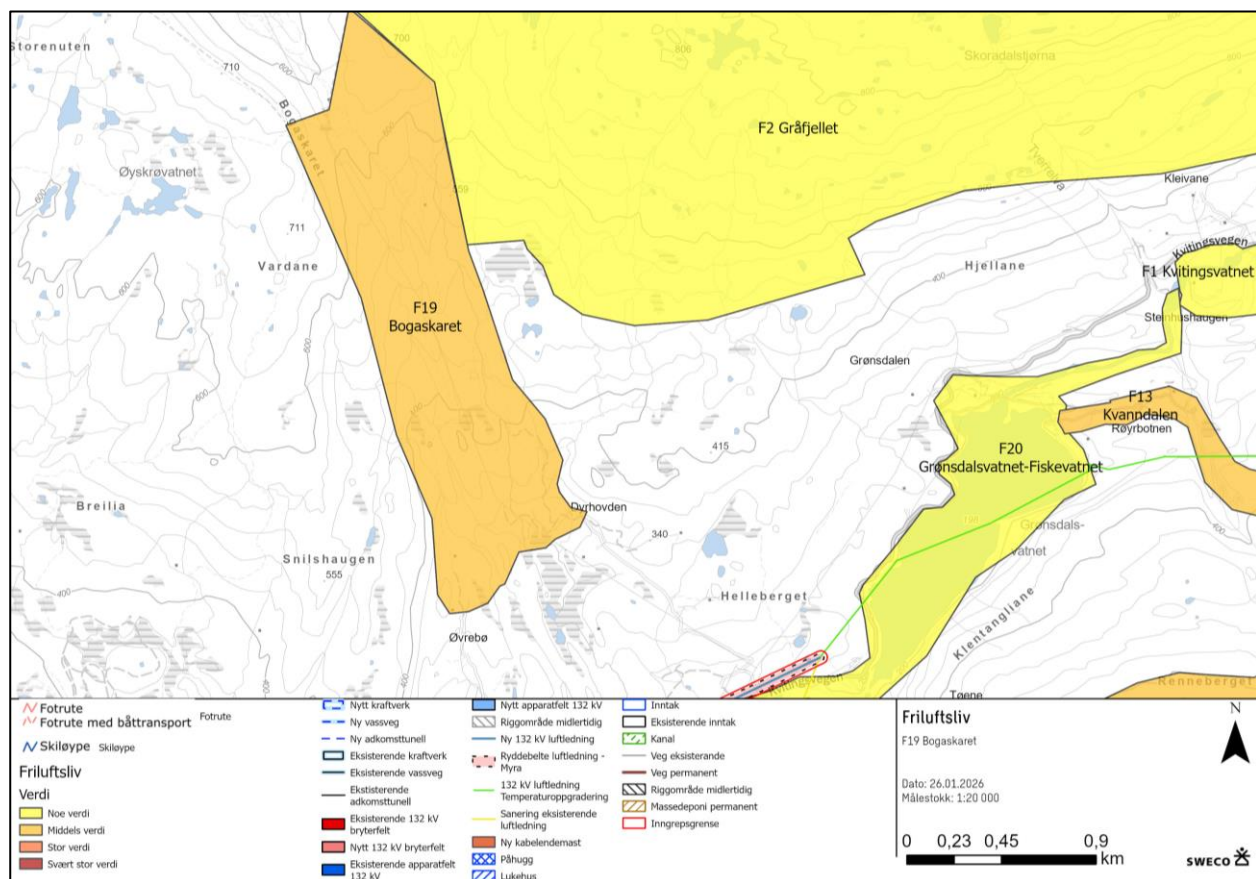
Svensdalen er et nærturterreng med stier og veier, og er med dette litt tilrettelagt (Miljødirektoratet 2018i). Det går en turløype gjennom Svensdalen. Området er snørikt om vinteren.

Verdivurdering: F18 Svensdalen					
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi	
▲					
Begrunnelse: F18 Svensdalen er vurdert til å ha ganske stor lokal brukerfrekvens. Delområdet har ganske god tilgjengelighet og noen opplevelseskvaliteter (Miljødirektoratet 2018i).					
Tiltakets påvirkning					
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Nettalternativ 1 Myra	▲				
	Begrunnelse: Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Ledningen strekker seg i dag over Svensdalen. Saneringen anses som en positiv visuell endring.				
	▲				

Nettalternativ 2 Leitet	Begrunnelse: Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Ledningen strekker seg i dag over Svensdalen. Saneringen anses som en positiv visuell endring.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Noe positiv konsekvens for friluftsliv (+)						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Noe positiv konsekvens for friluftsliv (+)						

4.1.2.4 F19 Bogaskaret

Områdetype: Utfartsområde

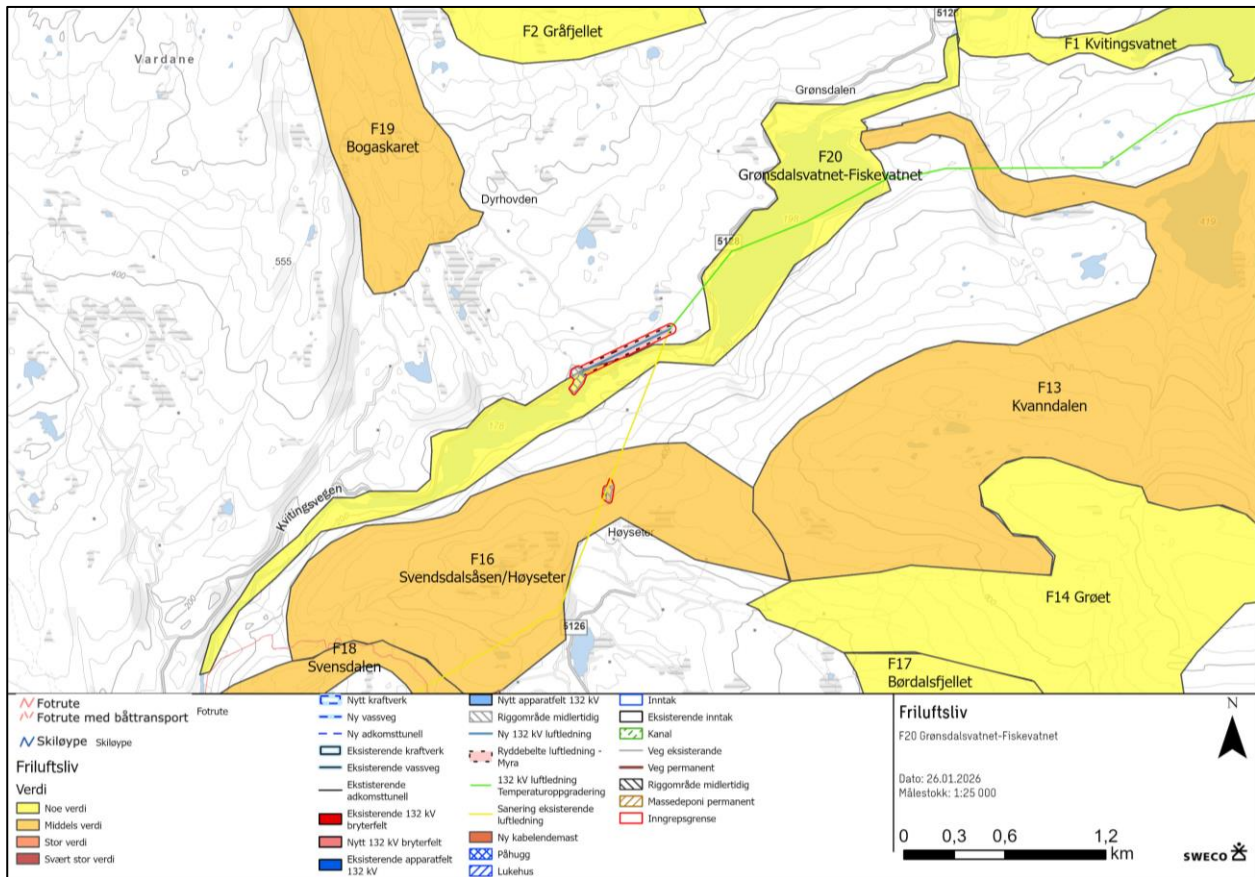
Figur 4-35: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F19 Bogaskaret.

Bogaskaret defineres som et utfartsområde for flere turer i området. Skaret fungerer også som en ferdselsåre til Vaksdal (Miljødirektoratet 2018j). I Strava heatmap er det registrert løping og turgåing i F19 Bogaskaret (Strava 2025).

Verdivurdering: F19 Bogaskaret							
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi			
▲							
Begrunnelse: F19 Bogaskaret er vurdert til å ha ganske stor brukerfrekvens bestående i hovedsak av lokale brukere. Området har noen opplevelseskvaliteter med ganske god tilgjengelighet (Miljødirektoratet 2018j).							
Tiltakets påvirkning							
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet		
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Begrunnelse: Tiltaket ventes ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Begrunnelse: Tiltaket ventes ikke å gi reduksjon i attraktivitet eller tilgjengelighet.						
Tiltakets konsekvens							
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---	----
Nettalternativ 1 Myra	▲						
	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						
	▲						
Nettalternativ 2 Leitet	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).						

4.1.2.5 F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet

Områdetype: Andre friluftslivsområder

Figur 4-36: Avgrensning, verdi og påvirkning fra tiltaket for F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet.

F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet utgjøres av vannforekomster nedstrøms Kvitingsvatnet t.o.m Fiskevatnet og dets utløp. Delområdet er lett tilgjengelig med bil via Kvitingsvegen som følger Fiskevatnet og Grønsdalsvatnets nordlige side. Vannenes sørlige side er preget av bratt og mer urørt terreng.

Ved Grønsdalsvatnet og Fiskevatnet er det seg noe helårsbebyggelse, blant annet ved Kleivane, Grønsdalen, Vassenden og ved Myra kraftverk. Det finnes også ferie og hyttebebyggelse spredt i området.

Kjentmann Carl Petter Haatuft Hetløyen forteller at vannene blir tatt i bruk til aktiviteter som fiske både fra land og fra vann, bading og båtkjøring. Områdene rundt vannene blir benyttet til turgåing, bærplukking, jakt, samt sporadisk camping. Det er i hovedsak bobilturister og biler med taktelt som overnatter langs vannenes nordlige side, og ofte ved Myra kraftverk og Grønsdalen kraftverk.

I Grønsdalen befinner Grønsdal gamle skule seg. Det er her opprettet en interesseorganisasjon som jobber for at skolen skal være en arena for sosial og kulturell aktivitet. Haatuft Hetløyen opplyser om at det her blir hold ulike arrangement i forbindelse med høytider som påske, jul og olsok. Organisasjonen ønsker å legge til rette for at Grønsdal gamle skule og det omkringliggende området skal kunne tas i bruk av blant annet skole og barnehagebarn.

Verdivurdering: F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet				
Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
▲				

Begrunnelse: F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet har noe lokal brukerfrekvens, med enkelte regionale brukere. Delområdet er lett tilgjengelig med bil. Det utføres fiske og andre fritidsaktiviteter ved vannene. Grønsdal og Myra kraftverk gir delområdet opplevelsesverdier knyttet til Samnangers vannkraftshistorie.						
Tiltakets påvirkning						
Alternativ	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet	
	▲					
Nettalternativ 1 Myra	Begrunnelse: Det hydrologiske grunnlaget viser noen endringer i vannføring nedstrøms Kvitingrvatnet, men vurderes til å ikke påvirke attraktiviteten for fritidsfiske. Den største endringen skjer i Fiskevatnet der omsøkt tiltak gir større og hyppigere vannstandendringer enn i nullalternativet, samt fører til mer tørrelgging og forringelse av mulige produksjonsarealer. Fiskevatnet har i nullalternativet en tett bestand med ørret med småvokst fisk, og vannstandsendringene kan medføre at ørretbestanden blir noe mer småvokst. Det vurderes at dette ikke vil endre fiskeutøvelsen i noen grad sett mot nullalternativet. Midlertidig riggområde, ny kabelendemast og ny 132 kV luftledning vil etableres i delområdet. Tiltakene vil ikke hindre tilgjengelighet, men kan gi visse visuelle forstyrrelser. Det er likevel ikke ventet at dette vil gi permanent reduksjon i delområdets attraktivitet.					
	▲					
Nettalternativ 2 Leitet	Begrunnelse: Det hydrologiske grunnlaget viser noen endringer i vannføring nedstrøms Kvitingrvatnet, men vurderes til å ikke påvirke attraktiviteten for fritidsfiske. Den største endringen skjer i Fiskevatnet der omsøkt tiltak gir større og hyppigere vannstandendringer enn i nullalternativet, samt fører til mer tørrelgging og forringelse av mulige produksjonsarealer. Fiskevatnet har i nullalternativet en tett bestand med ørret med småvokst fisk, og vannstandsendringene kan medføre at ørretbestanden blir noe mer småvokst. Det vurderes at dette ikke vil endre fiskeutøvelsen i noen grad sett mot nullalternativet. Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Ledningen strekker seg i dag over en liten del av delområdet. Saneringen anses i utgangspunktet som en positiv visuell endring, men vil i dette tilfellet gi ubetydelig endring i attraktivitet.					
Tiltakets konsekvens						
Alternativ	+++/ ++++	+ / ++	0	-	--	---
	▲					
Nettalternativ 1 Myra	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).					
	▲					
Nettalternativ 2 Leitet	Ubetydelig konsekvens for friluftsliv (0).					

5 Samlet konsekvens for friluftsliv

Tiltaket gir noe konsekvens (-) for to delområder: F1 Kvitingvatn og F15 Kvitingvatn – Svartavatn og noe positiv konsekvens (+) for to delområder: F16 Svendsdalsåsen/Høyseter og F18 Svendsdalen.

Tiltaket vil i hovedsak gi midlertidige negative virkninger for friluftslivet i anleggsperioden, og begrenset varig påvirkning i driftsfasen.

I anleggsperioden vil redusert fremkommelighet langs Kvitingvegen, støy fra anleggsarbeid og tilstedeværelse av riggområder og massedeponi gi en nedgang i områdets opplevelsesverdi og tilgjengelighet for friluftsliv. Dette vil kunne påvirke brukere som går tur, fisker eller oppholder seg langs Kvitingvatnet.

Med tanke på fritidsfiske vil det permanente massedeponiet på lengre sikt legge beslag på noe areal i Kvitingvatnet, men dette skjer i en allerede lite produktiv reguleringssone. Det er imidlertid sannsynlig at de hyppige vannstandsvariasjonene kan ha negative effekter, som endrede livsbetingelser for næringsdyr og svekkelse av næringsgrunnlaget for fisk.

I driftsfasen vil hurtigere vannstandsendringer i Kvitingvatnet føre til dårligere isforhold vinterstid, slik at vannet ikke egner seg til ferdsel på is. Dette innebærer en varig reduksjon i vinterbruk, for eksempel skøyting, isfiske og ferdsel over vannet.

Tiltaket vil bli synlig fra en rekke av de øvrige delområdene som er utredet. Det er imidlertid ikke ventet at dette vil gi noen endringer for bruken av områdene. Figur 5-1 og Figur 5-2 visualiserer endringene tiltaket vil gi ved Kvitingvatnet ved nedtappet magasin.

Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres. Dette anses som en positiv visuell endring for brukerne av friluftsområdene omkring Høyseter og Svendsdalen, se Figur 5-3 og Figur 5-4 for en visualisering av endringene på Høyseter.

Figur 5-1. Visualisering av Sotabotn kraftverk ved Kvitingvatnet. Dagens situasjon. Visualisering: Johanne Hovland, Sweco.

Figur 5-2. Visualisering av Sotabotn kraftverk ved Kvitingvatnet. Ny situasjon før revegetering ved nedtappet magasin. Visualisering: Johanne Hovland, Sweco.

Figur 5-3. Visualisering av 132 kV ledning over Høyseter. Dagens situasjon. Visualisering: Johanne Hovland, Sweco.

Figur 5-4. Visualisering av 132 kV ledning over Høyseter. Etter sanering. Visualisering: Johanne Hovland, Sweco.

Tabell 5-1 oppsummerer verdi, påvirkning og konsekvens av selve kraftverket for alle delområder definert for friluftsliv innenfor influensområdet. Tabell 5-2 viser tilsvarende for nettilknytningen. I tabellene er konsekvensgraden markert med henholdsvis «nedre» og «øvre», dersom konsekvensvurderingen ligger i nedre eller øvre del av skalaen for konsekvensgraden (jf. tabellene i kap. 4).

Tabell 5-1: Oppsummering og vurdering av samlet konsekvens av Sotabotn kraftverk for friluftsliv.

Delområde	Alt 0	Sotabotnen kraftverk
F1 Kvittingsvatnet	0	(-)
F2 Gråfjellet	0	(0)
F3 Bergsdalsfjellene	0	(0)
F4 Kjerringedalen	0	(0)
F5 Osen – Vending	0	(0)
F6 Tulledalen – Geitafjellet	0	(0)
F7 Breidablikk	0	(0)
F8 Fuglafjell	0	(0)
F9 Lendefjellet	0	(0)
F10 Byrkjefjellet	0	(0)
F11 Kvamskogen – Vending turdrag	0	(0)
F12 Røyrfjellet	0	(0)
F13 Kvanndalen	0	(0)
F14 Grøet	0	(0)
F15 Kvittingsvatn - Svartavatn	0	(-) Nedre
Samlet vurdering for friluftsliv	-	Noe negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens		Tiltaket kan gi noen varige negative endringer for friluftsliv i området omkring Kvittingsvatnet, i form av redusert tilgjengelighet og attraktivitet.

Tabell 5-2: Oppsummering og vurdering av samlet konsekvens av nettilknytning for friluftsliv.

Delområde	Alt 0	Nett alt. 1 Myra	Nett alt. 2 Leitet
F16 Svendsdalen – Høyseter	0	(+)	(+)
F17 Børdalsfjellet	0	(0)	(0)
F18 Svendsdalen	0	(+)	(+)
F19 Bogaskaret	0	(0)	(0)
F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet	0	(0)	(0)
Samlet vurdering for friluftsliv	-	Positiv konsekvens	Positiv konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens		Eksisterende 132 kV luftledning til Frøland saneres i forbindelse med begge nettalternativene. Dette anses som en positiv visuell endring for brukerne av friluftsområdene omkring Høyseter og Svendsdalen.	

Delområde	Alt 0	Nett alt. 1 Myra	Nett alt. 2 Leitet
Rangering		1	1
Begrunnelse for rangering		Det er ikke grunnlag for rangering av de to nettalternativene.	

5.1 Samlede virkninger

Tiltaket planlegges i et område som allerede er preget av vannkraftutbygging. Samlede virkninger av tiltaket for friluftsliv i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet, vurderes som små.

6 Skadeforebyggende tiltak

Dette kapittelet oppsummerer forslag til skadeforebyggende tiltak som kan bidra til å redusere eller kompensere skade for friluftsliv i forbindelse med Sotabotn kraftverk.

Forslagene er bygd opp rundt tiltakshierarkiet (se kap. 2.5.1). Tiltakshierarkiet er forankret og utdypet i konsekvensutredningsforskriften (2017) og Miljødirektoratets håndbok for konsekvensutredning av klima og miljø (2025). I de tilfeller hvor det ikke er mulig å unngå skade, skal skaden begrenses eller de ødelagte områdene skal istandsettes. Som siste utvei kan kompensasjon vurderes. Rekkefølgen tiltakene blir presentert i nedenfor er derfor veiledende for hvilken prioritet disse har i henhold til tiltakshierarkiet.

6.1 Forutsatte tiltak

Tiltakene som er listet opp i dette avsnittet er tiltak som allerede er innarbeidet av hensyn til friluftsliv tidligere i prosessen eller som er forutsatt innarbeidet i planforslaget ved vurdering av påvirkning og konsekvens for fagtemaet.

- Det legges opp til istandsetting og revegetering av deponiet ved Kvitingvatn (den delen som er på land), riggområder og andre midlertidige arealinngrep.
- Det vil ikke bli redusert fremkommelighet av betydning på turløypen over dammen på Svartavatn.
- Det vil benyttes støydempende utstyr og metoder der det er mulig.
- Allmennheten skal informeres via lokale kanaler (f.eks. kommunen og turistforeningens nettsider) om anleggsaktivitet, støy og ferdselsforhold.
- Det planlegges tydelig merking og informasjonsskilt om midlertidige stengninger, omkjøringer og fremdrift i anleggsarbeidet.

6.2 Foreslåtte tiltak

Tiltakene som listet opp i dette avsnittet er tiltak som er foreslått som følge av konsekvensutredningen for friluftsliv, men som ikke er innarbeidet i planforslaget.

Tiltak i anleggsfasen

- Midlertidig omlegging av ferdselsårer mens anleggsarbeidet pågår.
- Legg arbeid med høy støybelastning til dagtid og unngå arbeid i helger og ferier.
- Avgrens riggområder og masselagring slik at de tar minst mulig areal og ikke hindrer ferdsel mer enn nødvendig.

Tiltak i driftsfasen

- Ev. tilrettelegge for friluftsliv med benker etc.
- Sett opp varselsskilt om usikker is og informer lokalt om faren ved hurtige vannstandsendringer.

- Sikre båtutsettingsmuligheter.

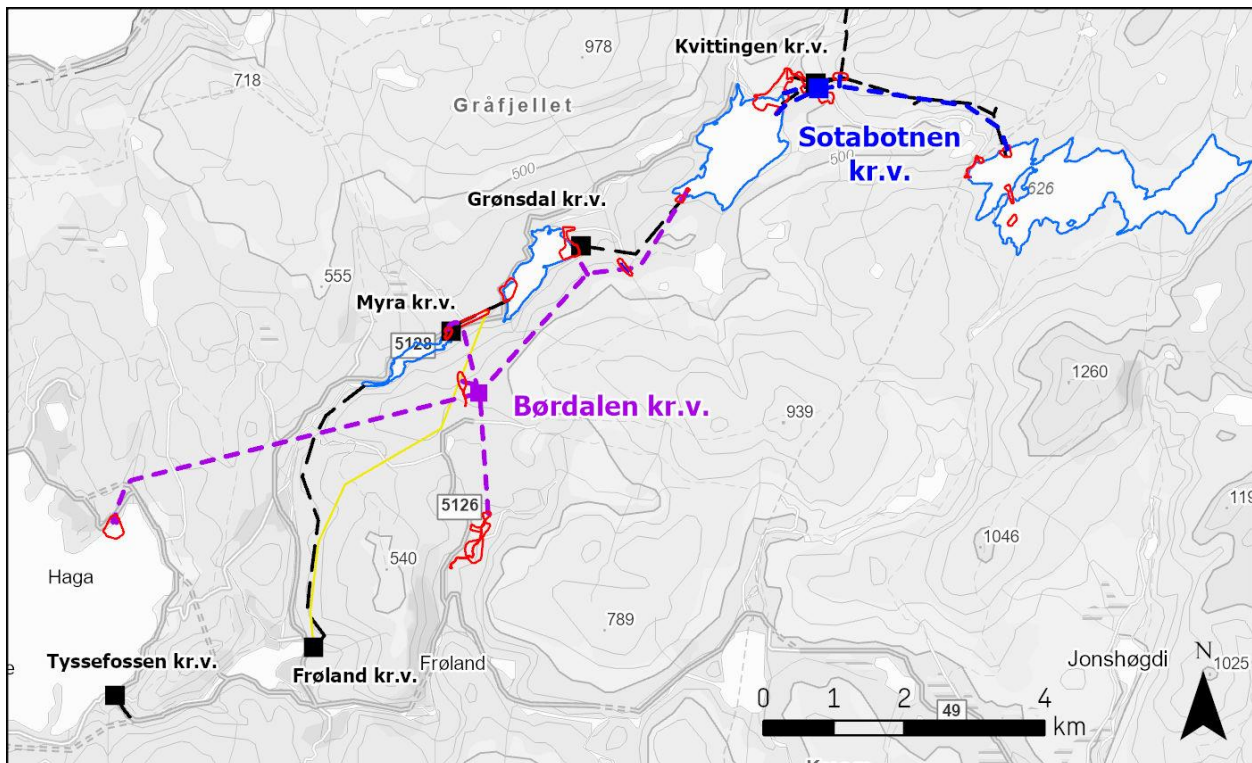
Disse tiltakene vil bidra positivt til fagtema friluftsliv. Likevel vil ikke disse endre tiltakets konsekvensgrad om ett eller flere av disse inkluderes i plan.

7 Sotabotnen og Børdalen kraftverk - samlede vurderinger

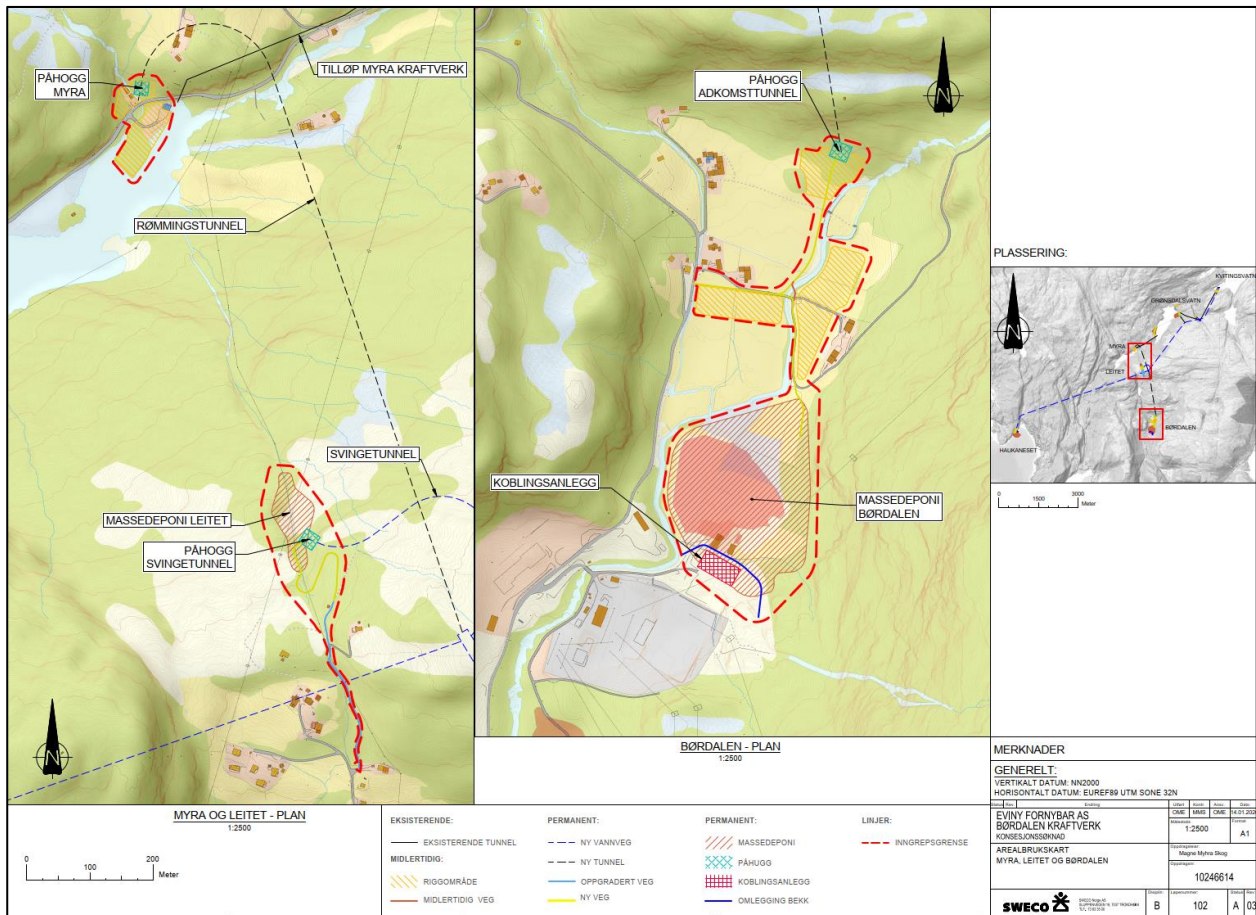
Parallelt med søknaden for Sotabotnen kraftverk sender Eviny inn søknad om konsesjon for Børdalen kraftverk i samme vassdrag. Børdalen kraftverk vil ha inntak i Kvittingsvatnet og utløp i Samnangerfjorden.

De to kraftverkene søkes separat, og konsekvenser for hver av dem vurderes i hver sine konsekvensutredninger som følger respektive konsesjonssøknader. I dette kapittelet er det gjort en vurdering av samlede virkninger dersom begge kraftverk bygges ut (se Tabell 7-1). I figur 7-1 vises begge kraftverkene i samme kart.

Børdalen kraftverk er en del av nullalternativet for nettilknytningen til Sotabotnen kraftverk. Arealbrukskart for Børdalen kraftverk vises i Figur 7-2.

Figur 7-1. Kart som viser de to planlagte kraftverkene i vassdraget; Børdalen og Sotabotnen. Røde omriss viser inngrepsgrenser for planlagte tiltak for de to. Eksisterende kraftverk er vist med svart. Kart: Sweco.

Figur 7-2. Arealbrukskart Børdalen kraftverk. Planlagte inngrep ved Myra, Leitet og Børdalen i forbindelse med parallelt omsøkte Børdalen kraftverk vises i kartet. Disse er en del av nullalternativet for nettilknytningen til Sotabotnen kraftverk.

Tabell 7-1: Samlet vurdering med konsekvens for Sotabotn- og Børdalen kraftverk.

Delområder Sotabotnen kraftverk med konsekvens	Delområder Børdalen kraftverk med konsekvens	Samlet vurdering for konsekvenser for Sotabotnen- og Børdalen kraftverk med begrunnelse
F1 Kvittingsvatnet (-)	F1 Kvittingsvatnet (-)	(-) Både Børdalen kraftverk og Sotabotnen kraftverk vurderer tiltaket til å ha noe negativ konsekvens på delområdet. Samlet konsekvens av begge kraftverk blir noe negativ.
F2 Gråfjellet (0)	F2 Gråfjellet (0)	(0) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens både for Sotabotnen og Børdalen kraftverk.
F3 Bergdalsfjellet (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotabotnen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotabotnen kraftverk.
F4 Kjerringedalen (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotabotnen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotabotnen kraftverk.
F5 Osen-Vending (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotabotnen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotabotnen kraftverk.

F6 Tulledalen-Geitafjellet (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F7 Breidablikk (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F8 Fuglafjell (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F9 Lengdefjellet (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F10 Byrkjefellet (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F11 Kvamskogen – Vending turdrag (0)	-	(0) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
F12 Røyrfjellet (0)	F3 Røyrfjellet (0)	(0) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens både for Sotaboten og Børdalen kraftverk.
F13 Kvanndalen (0)	F4 Kvanndalen (0)	(0) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens både for Sotaboten og Børdalen kraftverk.
F14 Grøet (0)	F11 Grøet (0)	(0) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens både for Sotaboten og Børdalen kraftverk
F15 Kvittingsvatn – Svartavatn (-)	-	(-) Delområdet er kun aktuelt for Sotaboten kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Sotaboten kraftverk.
-	F5 Bergdalsfjellene (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
F16 Svendsdalen – Høyseter (nettalternativ)	F7 Svendsdalen – Høyseter	(0) Sanering av 132 kV linje ifm. nett for Sotabotnen vil virke positivt inn på friluftsliv, mens tiltak i forbindelse med Børdalen kraftverk virker negativt inn. Delområdets samlede vurdering settes dermed til (0).
Alternativ 1 Myra (+)		
Alternativ 2 Leitet (+)		
F17 Børdalsfjellet (nettalternativ)	F6 Børdalsfjellet	(-) Nettalternativ for Sotaboten fører til ubetydelig konsekvens for Sotaboten, mens tiltak i forbindelse med Børdalen kraftverk virker noe negativt inn. Vurderingen blir dermed lik som ved Børdalen kraftverk.
Alternativ 1 Myra (0)		
Alternativ 2 Leitet (0)		
F18 Svendsdalen (nettalternativ)	F8 Svendsdalen (0)	(+) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens Børdalen kraftverk, mens Sanering av 132 kV linje ifm. nett for Sotabotnen vil virke positivt inn på friluftsliv for Sotaboten. Delområdets samlede vurdering settes dermed til (+)
Alternativ 1 Myra (+)		
Alternativ 2 Leitet (+)		
F19 Bogaskaret (nettalternativ)	F9 Bogaskaret (0)	(0) Sanering av 132 kV linje ifm. nett for Sotabotnen vil virke positivt inn på friluftsliv, mens tiltak i forbindelse

Alternativ 1 Myra (0)		med Børdalen kraftverk virker negativt inn. Delområdets samlede vurdering settes dermed til (0).
Alternativ 2 Leitet (0)		
F20 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet (nettalternativ)	F31 Grønsdalsvatnet-Fiskevatnet	0) Tiltaket fører til ubetydelig konsekvens både for Sotaboten og Børdalen kraftverk.
Alternativ 1 Myra (0)		
Alternativ 2 Leitet (0)		
-	F10 Merkeåsen (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F12 Nymark til Smådalen (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F13 Burlifjellet N (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F14 Storsnuten (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F15 Turveg Tysse (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F16 Gjerde (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F17 Steinsland (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F18 Åsen- Totræna (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F19 Gjerdsåta/Fitjavatnet (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F20 Tyssereiane til Smådalen (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F21 Solåsen (0)	(0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F22 Totræna vinterpark (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F23 Storagrønova (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.

-	F24 Storesnipen (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F25 Hagåsen (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F26 Førøyna (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F27 Myra-Totræna (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F28 Ospevika (0)	0) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F29 Fiske etter laks og sjørret (-)	(-) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
-	F30 Fjordaktivitet (--)	(--) Delområdet er kun aktuelt for Børdalen kraftverk, og samlet konsekvens vil dermed forbli lik situasjon ved vurdering for Børdalen kraftverk.
Samlet konsekvens	Noe negative konsekvenser	
Samlede vurderinger for Sotabotnen og Børdalen kraftverk	Samlet sett medfører utbygging av både Sotabotn kraftverk og Børdalen kraftverk noe negative konsekvenser for fagtema friluftsliv. Begge kraftverkene får noe negativ konsekvens (-) for delområde F1 Kvittingsvatnet. For Børdalen kraftverk er F30 Fjordaktivitet vurdert til middels negativ konsekvens (--), og dette er den klart mest belastende enkeltvirkningen i den samlede vurderingen. Nettalternativene for Sotabotnen gir i F16 Svendsdalen–Høyseter og F18 Svendsdalen positive konsekvenser (+) som følge av sanering av eksisterende 132 kV-linje, men dette er ikke tilstrekkelig til å veie opp for de samlede negative effektene.	

8 Usikkerhet

Samnanger kommune og Kvam herad kartla friluftslivsområder i 2017 og 2018. Det kan ikke utelukkes at det har skjedd endringer i bruksfrekvens, kvalitet eller betydning etter den tid, som ikke er fanget opp under befaring, samtaler med informanter og supplerende kunnskapsinnhenting fra offentlig tilgjengelige kilder.

Opplevelsesverdier er subjektive og vurderingen av disse er basert på faglig skjønn. Det er også vanskelig å forutsi hvordan dagens brukere vil tilpasse seg endringer (f.eks. om de finner nye ruter).

Det er usikkerhetsfaktorer ved synlighetsanalysen. Denne er en generell og dermed forenklet analyse uten høy detaljeringsgrad. Analysen baserer seg på en 3D-modell laget av høydekoter med 5 meters ekvidistanse. Dette gjør terrenget grovt og mindre nøyaktig. Skog og større objekter som bygg er heller ikke inkludert i terrenghetellen. Både midlertidige og permanente tiltak er inkludert, og representerer dermed ikke situasjon etter at anleggsperiode er over. På grunn av variasjon og usikkerhet i tekniske spesifikasjoner som byggehøyder, volum på tipper og eksakte plasseringer, tar analysen utgangspunkt i tiltakenes plassering innenfor den angitte plangrensen. Tiltakenes høyder varierer, men analysen tar for seg en generell plassering i terrengets overflate (0 m), som dermed kan gi feil utgangspunkt for synlighet.

9 Referanser

- Bergen Turlag. 2011. Fra Voss til Hardanger: Bergsdalen og Kvamsfjella.
- Hardanger og Voss reinsdyrlag SA. 2023. Driftsplan for Hardanger og Voss Reinsdyrlag. Tilgjengelig fra: <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/e16ec0ab816d4d8c836c274ea2f3880d/driftsplan-hardanger-og-voss-2023-2017.pdf> [besøkt 10. november 2025]
- Klyve, S. 2010. *Med fiskestonga i sekken: fisketurar i Stølshimmen og Bergsdalsfjella*. John Grieg forlag.
- Klyve, S. 2020. *Kremturar i Vossefjella: 50 fantastiske dagsturar i Voss og omegn*. John Grieg forlag.
- Konsekvensutredningsforskriften. 2017. Forskrift om konsekvensutredninger. (FOR-2017-06-21-854). Lovdata. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854> [besøkt 27. februar 2025].
- Inatur. u. d. Fiskekort Kvitingen: Ørretfiske i vatna i Kvitingen i Samnanger. Tilgjengelig fra: <https://www.inatur.no/fiske/592e7550e4b073e0a2b012f0> [besøkt 27. februar 2025].
- Langeland, K. 2007. Kraft og transport, i *Gamle dagar i Samnanger: Kraftutbygginga i Samnanger*. Årbok, Samnanger historielag.
- Miljødirektoratet. 2013. Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Veileder M98.
- Miljødirektoratet. 2017a. Kartlagt friluftslivsområde: Kjerringedalen. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015600> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017b. Kartlagt friluftslivsområde: Osen-Vending. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015533> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017c. Kartlagt friluftslivsområde: Tulledalen-Geitafjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015601> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017d. Kartlagt friluftslivsområde: Breidablik. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015547> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017e. Kartlagt friluftslivsområde: Fuglafjell. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015547> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017f. Kartlagt friluftslivsområde: Lendefjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015619> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017g. Kartlagt friluftslivsområde: Byrkjefjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015544> [besøkt 28. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2017h. Kartlagt friluftslivsområde: Kvamskogen-Vending Turdrag. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00015559> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2018a. Kartlagt friluftslivsområde: Kvittingsvatnet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025943> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2018b. Kartlagt friluftslivsområde: Gråfjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025944> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2018c. Kartlagt friluftslivsområde: Bergsdalsfjellene. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025939> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2018d. Kartlagt friluftslivsområde: Røyrfjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025933> [besøkt 27. februar 2025]
- Miljødirektoratet. 2018e. Kartlagt friluftslivsområde: Kvanndalen. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025925> [besøkt 28. februar 2025]

- Miljødirektoratet. 2018f. Kartlagt friluftslivsområde: Grøet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025927> [besøkt 04. November 2025]
- Miljødirektoratet. 2018g. Kartlagt friluftslivsområde: Svendsdalåsen/Høyseter. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025923> [besøkt 02. juli 2025]
- Miljødirektoratet. 2018h. Kartlagt friluftslivsområde: Børdalsfjellet. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025915> [besøkt 03. juli 2025]
- Miljødirektoratet. 2018i. Kartlagt friluftslivsområde: Bogaskaret. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=FK00025947> [besøkt 22. oktober 2025]
- Miljødirektoratet. 2025. Konsekvensutredninger for klima og miljø. Håndbok M-1941. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger> [besøkt 3. november 2025]
- NVE. 2023. Konsesjonssøknad nettanlegg: NVEs veileder for utarbeidelse av søknad om anleggskonsesjon for nettanlegg. Tilgjengelig fra: <https://veiledere.nve.no/konsesjonssoknad-nettanlegg/> [besøkt 3. november 2025]
- NVE. 2024. Konsesjonssøknad vannkraftanlegg. Tilgjengelig fra: <https://veiledere.nve.no/konsesjonssoknad-vannkraftanlegg/> [besøkt 3. november 2025]
- Oma, L. A. og I. Dysvik. 2018. *Breidablik: eit fjelleventyr*. Skrivarnuten forlag.
- Regndans. 2025. Regndans 2025. Tilgjengelig fra: <https://www.regndansfestival.com/> [besøkt 28. august 2025].
- Rudsengen, A. 2017. *Opptur Hordaland: 276 fotturar*. Bergen og Hordaland turlag.
- Statens vegvesen. 2002. *Vegvalg. Nasjonal verneplan. Veger - Bruer - Vegrelaterte kulturminner*.
- Statsforvalteren i Vestland. 2024. Tilgjengelig fra: <https://www.statsforvalteren.no/nn/vestland/landbruk-og-mat/reindrift/> [besøkt 10. november 2025]